

Bank Polski

Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe
PKO Banku Polskiego SA
za okres sześciu miesięcy zakończony
dnia 30 czerwca 2014 roku

WYBRANE DANE FINANSOWE DOTYCZĄCE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE	w tys. PLN		w tys. EUR	
	okres od 01.01.2014 do 30.06.2014	okres od 01.01.2013 do 30.06.2013 przekształcone	okres od 01.01.2014 do 30.06.2014	okres od 01.01.2013 do 30.06.2013 przekształcone
Wynik z tytułu odsetek	3 432 076	3 320 610	821 385	787 995
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 334 957	1 274 546	319 490	302 455
Wynik z działalności operacyjnej	2 071 142	1 901 718	495 678	451 286
Zysk brutto	2 071 142	1 901 718	495 678	451 286
Zysk netto	1 679 300	1 553 467	401 900	368 644
Zysk na jedną akcję - podstawowy z zysku za okres (w PLN/EUR)	1,34	1,24	0,32	0,29
Zysk na jedną akcję - rozwodniony z zysku za okres (w PLN/EUR)	1,34	1,24	0,32	0,29
Dochody całkowite netto	1 889 033	1 219 229	452 095	289 328
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	(5 133 898)	(3 474 098)	(1 228 676)	(824 418)
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	(9 368 226)	(1 202 088)	(2 242 061)	(285 261)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej	16 246 439	(133 948)	3 888 196	(31 786)
Przepływy pieniężne netto	1 744 315	(4 810 134)	417 460	(1 141 465)

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE	w tys. PLN			w tys. EUR		
	stan na 30.06.2014	stan na 31.12.2013	stan na 30.06.2013 przekształcone	stan na 30.06.2014	stan na 31.12.2013	stan na 30.06.2013 przekształcone
Aktywa razem	222 500 526	196 279 932	195 189 980	53 474 134	47 328 302	45 086 847
Kapitał własny ogółem	26 062 775	25 111 242	23 344 046	6 263 735	6 054 987	5 392 231
Kapitał zakładowy	1 250 000	1 250 000	1 250 000	300 416	301 408	288 737
Liczba akcji (w tys.)	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN/EUR)	20,85	20,09	18,68	5,01	4,84	4,31
Rozwodniona liczba akcji (w tys.)	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN/EUR)	20,85	20,09	18,68	5,01	4,84	4,31
Współczynnik wypłacalności	13,21%	13,38%	13,46%	13,21%	13,38%	13,46%
Fundusze podstawowe (Tier 1)	21 573 757	19 346 921	19 853 013	5 184 878	4 665 056	4 585 839
Fundusze uzupełniające (Tier 2)	511 984	1 022 720	1 050 312	123 046	246 605	242 611
Kapitał krótkoterminowy (Tier 3)	-	154 112	81 942	-	37 160	18 928

Wybrane pozycje jednostkowego sprawozdania finansowego przeliczono na EUR według następujących kursów:

- pozycje rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – kurs liczony jako średnia kursów NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego z sześciu miesięcy okresu zakończony dnia 30 czerwca 2014 roku i 30 czerwca 2013 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,1784 PLN i 1 EUR = 4,2140 PLN,
- pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs średni NBP na dzień 30 czerwca 2014 roku: 1 EUR = 4,1609 PLN, na dzień 31 grudnia 2013 roku: 1 EUR = 4,1472 PLN oraz na dzień 30 czerwca 2013 roku: 1 EUR = 4,3292 PLN.

SPIS TREŚCI

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	4
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	6
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	7
NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	8

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Nota	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013 przekształcone
Działalność kontynuowana			
Przychody z tytułu odsetek	3	4 872 353	5 564 114
Koszty z tytułu odsetek	3	(1 440 277)	(2 243 504)
Wynik z tytułu odsetek		3 432 076	3 320 610
Przychody z tytułu prowizji i opłat	4	1 875 177	1 717 197
Koszty z tytułu prowizji i opłat	4	(540 220)	(442 651)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		1 334 957	1 274 546
Przychody z tytułu dywidend		79 832	78 567
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	5	42 289	3 851
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	6	37 800	60 773
Wynik z pozycji wymiany		181 960	73 235
Pozostałe przychody operacyjne	7	67 934	33 165
Pozostałe koszty operacyjne	7	(40 573)	(27 903)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto		27 361	5 262
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	8	(936 934)	(883 682)
Ogólne koszty administracyjne	9	(2 128 199)	(2 031 444)
Wynik z działalności operacyjnej		2 071 142	1 901 718
Zysk brutto		2 071 142	1 901 718
Podatek dochodowy	10	(391 842)	(348 251)
Zysk netto		1 679 300	1 553 467

Zysk na jedną akcję

11

– podstawowy z zysku za okres (PLN)

1,34

1,24

– rozwodniony z zysku za okres (PLN)

1,34

1,24

Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w tys.)

1 250 000

1 250 000

Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych w okresie (w tys.)

1 250 000

1 250 000

Działalność zaniechana

W PKO Banku Polskim SA nie wystąpiła działalność zaniechana w okresie 6 miesięcy zakończonym odpowiednio dnia 30 czerwca 2014 roku i dnia 30 czerwca 2013 roku.

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013 przekształcone
Zysk netto		1 679 300	1 553 467
Inne dochody całkowite		209 733	(334 238)
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat		209 733	(334 238)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, brutto	17	151 935	(245 054)
Podatek odroczony z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	10	(28 868)	46 560
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, netto		123 067	(198 494)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, brutto	6	106 994	(167 583)
Podatek odroczony z tytułu aktualizacji wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	10	(20 328)	31 839
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, netto		86 666	(135 744)
Dochody całkowite netto, razem		1 889 033	1 219 229

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	30.06.2014	31.12.2013	30.06.2013 przekształcone
AKTYWA				
Kasa, środki w Banku Centralnym	13	8 210 374	7 188 406	5 591 688
Należności od banków	14	16 744 052	2 089 087	3 407 933
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	15	1 188 876	484 485	3 381 881
Pochodne instrumenty finansowe	16	3 363 222	3 002 220	3 325 276
Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	18	11 107 485	15 179 188	12 633 327
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	19	151 397 457	147 372 326	146 732 295
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	20	19 984 833	13 736 698	13 643 366
Inwestycje w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone	21	4 775 689	1 578 926	1 159 233
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	22	80 410	145 657	28 261
Wartości niematerialne	23	1 897 349	1 944 132	1 669 047
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	23	2 220 972	2 296 981	2 392 390
nieruchomości inwestycyjne		185	187	193
Należność z tytułu bieżącego podatku dochodowego		18 393	201 212	40 232
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	10	378 429	387 192	497 358
Inne aktywa		1 132 985	673 422	687 693
SUMA AKTYWÓW		222 500 526	196 279 932	195 189 980
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY				
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		3 739	4 065	3 858
Zobowiązania wobec banków	24	17 761 335	2 529 623	3 003 348
Pochodne instrumenty finansowe	16	3 563 140	3 328 149	3 685 073
Zobowiązania wobec klientów	25	169 040 450	159 957 671	157 875 777
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	26	884 563	983 123	917 780
Zobowiązania podporządkowane	27	1 620 914	1 620 857	1 624 355
Pozostałe zobowiązania	28	3 292 805	2 434 721	4 438 566
Rezerwy	29	270 805	310 481	297 177
SUMA ZOBOWIĄZAŃ		196 437 751	171 168 690	171 845 934
Kapitał własny				
Kapitał zakładowy		1 250 000	1 250 000	1 250 000
Pozostałe kapitały		23 133 475	20 898 722	20 811 821
Niepodzielony wynik finansowy		-	(271 242)	(271 242)
Wynik roku bieżącego		1 679 300	3 233 762	1 553 467
KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM		26 062 775	25 111 242	23 344 046
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		222 500 526	196 279 932	195 189 980
Wskaźniki				
Wskaźnik wypłacalności	55	13,21%	13,38%	13,46%
Wartość księgowa (w tys. PLN)		26 062 775	25 111 242	23 344 046
Liczba akcji (w tys.)	1	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		20,85	20,09	18,68
Rozwodniona liczba akcji (w tys.)		1 250 000	1 250 000	1 250 000
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		20,85	20,09	18,68

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za okres zakończony dnia 30 czerwca 2014 roku	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały							Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał własny ogółem
		Kapitały rezerwowe			Inne dochody całkowite						
		Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne	Razem pozostałe kapitały			
1 stycznia 2014 roku	1 250 000	16 598 111	1 070 000	3 416 893	(53 013)	(125 593)	(7 676)	20 898 722	(271 242)	3 233 762	25 111 242
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	-	3 233 762	(3 233 762)	-
Dochody całkowite razem, w tym:	-	-	-	-	86 666	123 067	-	209 733	-	1 679 300	1 889 033
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 679 300	1 679 300
Pozostałe dochody całkowite	-	-	-	-	86 666	123 067	-	209 733	-	-	209 733
Transfery z zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	2 020 000	-	5 020	-	-	-	2 025 020	(2 025 020)	-	-
Zadeklarowana dywidenda	-	-	-	-	-	-	-	-	(937 500)	-	(937 500)
30 czerwca 2014 roku	1 250 000	18 618 111	1 070 000	3 421 913	33 653	(2 526)	(7 676)	23 133 475	-	1 679 300	26 062 775

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały							Razem pozostałe kapitały	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał własny ogółem
		Kapitały rezerwowe			Inne dochody całkowite							
		Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne					
1 stycznia 2013 roku (przekształcone)	1 250 000	15 198 111	1 070 000	3 385 743	9 156	51 899	51 953	19 766 862	(224 681)	3 582 636	24 374 817	
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	-	3 582 636	(3 582 636)	-	
Dochody całkowite razem, w tym:	-	-	-	-	(62 169)	(177 492)	(7 676)	(247 337)	-	3 233 762	2 986 425	
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 233 762	3 233 762	
Pozostałe dochody całkowite	-	-	-	-	(62 169)	(177 492)	(7 676)	(247 337)	-	-	(247 337)	
Transfery z zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	1 400 000	-	31 150	-	-	-	1 431 150	(1 431 150)	-	-	
Przeniesienie z innych dochodów całkowitych na niepodzielony wynik finansowy	-	-	-	-	-	-	(51 953)	(51 953)	51 953	-	-	
Wypłacona dywidenda	-	-	-	-	-	-	-	-	(2 250 000)	-	(2 250 000)	
31 grudnia 2013 roku	1 250 000	16 598 111	1 070 000	3 416 893	(53 013)	(125 593)	(7 676)	20 898 722	(271 242)	3 233 762	25 111 242	

za okres zakończony dnia 30 czerwca 2013 roku	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały							Razem pozostałe kapitały	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał własny ogółem
		Kapitały rezerwowe			Inne dochody całkowite							
		Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne					
1 stycznia 2013 roku (przekształcone)	1 250 000	15 198 111	1 070 000	3 385 743	9 156	51 899	51 953	19 766 862	(224 681)	3 582 636	24 374 817	
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	-	3 582 636	(3 582 636)	-	
Dochody całkowite razem (przekształcone), w tym:	-	-	-	-	(135 744)	(198 494)	-	(334 238)	-	1 553 467	1 219 229	
Zysk netto (przekształcone)*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 553 467	1 553 467	
Pozostałe dochody całkowite (przekształcone)*	-	-	-	-	(135 744)	(198 494)	-	(334 238)	-	-	(334 238)	
Transfery z zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	1 400 000	-	31 150	-	-	-	1 431 150	(1 431 150)	-	-	
Przeniesienie z innych dochodów całkowitych na niepodzielony wynik finansowy	-	-	-	-	-	-	(51 953)	(51 953)	51 953	-	-	
Zadeklarowana dywidenda	-	-	-	-	-	-	-	-	(2 250 000)	-	(2 250 000)	
30 czerwca 2013 roku	1 250 000	16 598 111	1 070 000	3 416 893	(126 588)	(146 595)	-	20 811 821	(271 242)	1 553 467	23 344 046	

*Szczegółowy opis przekształceń opisany został w notcie 2.7

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013 przekształcone
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk brutto		2 071 142	1 901 718
Korekty razem:		(7 205 040)	(5 375 816)
Amortyzacja		308 015	254 671
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej		(25 796)	1 473
Odsetki i dywidendy		(204 585)	(372 726)
Zmiana stanu należności od banków		(13 935 007)	(125 858)
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz instrumentów finansowych przy początkowym ujęciu wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		3 367 312	(3 118 061)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)		(361 002)	536 180
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom		(4 231 557)	(5 478 274)
Zmiana stanu innych aktywów oraz aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		(321 611)	107 480
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		815 831	501 190
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)		234 991	(279 097)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		6 998 829	3 135 203
Zmiana stanu rezerw i odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości		218 336	(76 932)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań oraz zobowiązań podporządkowanych		(79 359)	622 849
Zapłacony podatek dochodowy		(249 109)	(519 245)
Inne korekty		259 672	(564 669)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(5 133 898)	(3 474 098)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy z działalności inwestycyjnej		25 808 064	28 597 397
Zbycie i odsetki od inwestycyjnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży		25 726 452	28 536 870
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		32 223	5 818
Inne wpływy inwestycyjne (dywidendy)		49 389	54 709
Wydatki z działalności inwestycyjnej		(35 176 290)	(29 799 485)
Nabycie kapitału jednostek zależnych		(3 191 026)	-
Podwyższenie kapitału jednostek zależnych		(91 360)	(4 193)
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży		(31 704 901)	(29 528 703)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(189 003)	(266 589)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(9 368 226)	(1 202 088)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		739 617	1 429 385
Umorzenie dłużnych papierów wartościowych		(838 681)	(1 397 096)
Splata odsetek od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych i pożyczek podporządkowanych		(59 016)	(72 167)
Zaciągnięcie zobowiązań długoterminowych		16 499 505	-
Splata zobowiązań i odsetek długoterminowych		(94 986)	(94 070)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		16 246 439	(133 948)
Przepływy pieniężne netto		1 744 315	(4 810 134)
w tym z tytułu różnic kursowych od gotówki i jej ekwiwalentów		13 991	142 433
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		8 644 682	12 235 414
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	32	10 388 997	7 425 280
w tym o ograniczonej możliwości dysponowania		21 248	11 694

NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

SPIS TREŚCI

NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
1. Informacje ogólne	10
2. Opis ważniejszych zasad rachunkowości oraz szacunków i ocen	12
NOTY DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	16
3. Przychody i koszty z tytułu odsetek	16
4. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat	17
5. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	17
6. Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	18
7. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	18
8. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	19
9. Ogólne koszty administracyjne	21
10. Podatek dochodowy	21
11. Zysk przypadający na jedną akcję	21
12. Zadeklarowane dywidendy (łącznie lub w przeliczeniu na jedną akcję) z podziałem na akcje zwykłe i pozostałe akcje	22
NOTY DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	22
13. Kasa, środki w Banku Centralnym	22
14. Należności od banków	22
15. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	23
16. Pochodne instrumenty finansowe	23
17. Pochodne instrumenty zabezpieczające	23
18. Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	25
19. Kredyty i pożyczki udzielone klientom	25
20. Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	27
21. Inwestycje w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone oraz zmiany w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej	28
22. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	31
23. Wartości niematerialne i rzeczowe aktywa trwałe	31
24. Zobowiązania wobec banków	32
25. Zobowiązania wobec klientów	32
26. Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	33
27. Zobowiązania podporządkowane	34
28. Pozostałe zobowiązania	34
29. Rezerwy	35
POZOSTAŁE NOTY	36
30. Zobowiązania warunkowe oraz pozabilansowe zobowiązania otrzymane	36
31. Sprawy sporne	38
32. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	40
33. Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązanymi	41
34. Transakcje z jednostkami powiązanymi kapitałowo	43
35. Transakcje z jednostkami powiązanymi osobowo	46
36. Świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego PKO Banku Polskiego SA	47
37. Zasady ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku	47
38. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych	48
CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM ZWIĄZANYM Z INSTRUMENTAMI FINANSOWYMI	54
39. Zarządzanie ryzykiem w PKO Banku Polskim SA	54

40.	Zarządzanie ryzykiem kredytowym	57
41.	Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej.....	65
42.	Zarządzanie ryzykiem walutowym	66
43.	Zarządzanie ryzykiem płynności	67
44.	Zarządzanie ryzykiem cen towarów	68
45.	Zarządzanie ryzykiem cen kapitałowych papierów wartościowych	68
46.	Inne ryzyka cenowe	68
47.	Zarządzanie ryzykiem instrumentów pochodnych	68
48.	Zarządzanie ryzykiem operacyjnym	69
49.	Zarządzanie ryzykiem braku zgodności.....	70
50.	Zarządzanie ryzykiem biznesowym.....	71
51.	Zarządzanie ryzykiem reputacji.....	72
52.	Zarządzanie ryzykiem modeli	72
53.	Zarządzanie ryzykiem zmian makroekonomicznych.....	73
54.	Kompleksowe testy warunków skrajnych	74
55.	Adekwatność kapitałowa	74
ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY		78
56.	Zdarzenia następujące po dniu kończącym okres sprawozdawczy	78

NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje ogólne

Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej („PKO Bank Polski SA”, „Bank”) obejmuje okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2014 roku oraz zawiera dane porównawcze za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2013 roku (w zakresie rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w kapitale własnym), za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku (w zakresie sprawozdania ze zmian w kapitale własnym) oraz dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 30 czerwca 2013 roku (w zakresie sprawozdania z sytuacji finansowej). Dane finansowe prezentowane są w złotych polskich (PLN), w zaokrągleniu do tysiąca złotych, chyba że wskazano inaczej.

Bank został utworzony w 1919 roku jako Poczta Kasa Oszczędnościowa. W 1950 roku rozpoczął działalność, jako Powszechna Kasa Oszczędności bank państwowy. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2000 roku (Dz. U. Nr 5, poz. 55 ze zm.) przekształcono Powszechną Kasę Oszczędności bank państwowy w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa pod nazwą Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, przy ul. Puławskiej 15, 02-515 Warszawa, w Polsce.

W dniu 12 kwietnia 2000 roku zarejestrowano Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski Spółkę Akcyjną i wpisano do Rejestru Handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, Sąd Gospodarczy XVI Wydział Rejestrowy. Obecnie właściwym sądem jest Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Bank został zarejestrowany pod numerem KRS 0000026438 oraz nadano mu numer statystyczny REGON 016298263. Kapitał zakładowy (wpłacony) wynosi 1 250 000 000 PLN.

Według informacji posiadanych na dzień 30 czerwca 2014 roku akcjonariat Banku jest następujący:

Nazwa podmiotu	Ilość akcji	Ilość głosów %	Wartość nominalna 1 akcji	Udział w kapitale podstawowym %
Na dzień 30 czerwca 2014 roku				
Skarb Państwa	392 406 277	31,39	1 zł	31,39
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny ¹	83 952 447	6,72	1 zł	6,72
ING Otwarty Fundusz Emerytalny ²	64 594 448	5,17	1 zł	5,17
Pozostali	709 046 828	56,72	1 zł	56,72
Razem	1 250 000 000	100,00	---	100,00
Na dzień 31 grudnia 2013 roku				
Skarb Państwa	392 406 277	31,39	1 zł	31,39
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny ¹	83 952 447	6,72	1 zł	6,72
ING Otwarty Fundusz Emerytalny ²	64 594 448	5,17	1 zł	5,17
Pozostali	709 046 828	56,72	1 zł	56,72
Razem	1 250 000 000	100,00	---	100,00

1) Stan posiadania akcji na dzień 29 stycznia 2013 roku, raportowany przez Aviva OFE po przekroczeniu progu 5% udziału w akcjonariacie PKO Banku Polskiego SA po rozliczeniu transakcji sprzedaży 153,1 milionów akcji PKO Banku Polskiego SA przez BGK oraz Skarb Państwa.

2) Stan posiadania akcji na dzień 24 lipca 2012 roku, raportowany przez ING OFE po przekroczeniu progu 5% udziału w akcjonariacie PKO Banku Polskiego SA po rozliczeniu transakcji sprzedaży 95 milionów akcji PKO Banku Polskiego SA przez Skarb Państwa.

Bank jest notowany na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Zgodnie z Cedulą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Struktura kapitału akcyjnego PKO Banku Polskiego SA:

Seria	Rodzaj akcji	Ilość akcji	Wartość nominalna 1 akcji	Wartość serii wg wartości nominalnej
Seria A	akcje zwykłe imienne	312 500 000	1 zł	312 500 000 zł
Seria A	akcje zwykłe na okaziciela	197 500 000	1 zł	197 500 000 zł
Seria B	akcje zwykłe na okaziciela	105 000 000	1 zł	105 000 000 zł
Seria C	akcje zwykłe na okaziciela	385 000 000	1 zł	385 000 000 zł
Seria D	akcje zwykłe na okaziciela	250 000 000	1 zł	250 000 000 zł
Razem	---	1 250 000 000	---	1 250 000 000 zł

W okresie sześciu miesięcy 2014 roku nie wystąpiły zmiany w wysokości kapitału zakładowego PKO Banku Polskiego SA. Wyemitowane akcje PKO Banku Polskiego SA nie są uprzywilejowane i są w pełni opłacone.

Działalność Banku

PKO Bank Polski SA jest uniwersalnym bankiem depozytowo-kredytowym obsługującym osoby fizyczne, prawne oraz inne podmioty będące osobami krajowymi i zagranicznymi. PKO Bank Polski SA może posiadać wartości dewizowe i dokonywać obrotu tymi wartościami, jak również wykonywać operacje walutowe i dewizowe oraz otwierać i posiadać rachunki bankowe w bankach za granicą, a także lokować środki dewizowe na tych rachunkach.

Sezonowość lub cykliczność działalności w okresie sprawozdawczym

PKO Bank Polski SA jest bankiem uniwersalnym, działającym na terenie całego kraju i jego działalność podlega takim samym wahaniom sezonowym, jak cała polska gospodarka.

**SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
PKO BANKU POLSKIEGO SA ZA OKRES SZEŚCIU MIESIĘCY
ZAKOŃCZONY DNIA 30 CZERWCA 2014 ROKU
(W TYSIĄCACH ZŁOTYCH)**

Bank Polski

Skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA

W skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wchodzi następujące jednostki zależne bezpośrednio oraz zależne pośrednio:

NAZWA JEDNOSTKI	SIEDZIBA	ZAKRES DZIAŁALNOŚCI	% UDZIAŁ W KAPITALE *	
			30.06.2014	31.12.2013
Nordea Bank Polska SA ¹	Gdynia	działalność bankowa	100,00	-
KREDOBANK SA	Lwów, Ukraina	działalność bankowa	99,5655	99,5655
Finansowa Kompania „Idea Kapitał” Sp. z o.o.	Lwów, Ukraina	usługi finansowe	100,00	100,00
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Warszawa	zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	100,00	100,00
PKO BP BANKOWY PTE SA	Warszawa	zarządzanie funduszami emerytalnymi	100,00	100,00
PKO Leasing SA	Łódź	działalność leasingowa	100,00	100,00
PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	Łódź	działalność leasingowa	100,00	100,00
PKO Leasing Sverige AB	Sztokholm, Szwecja	działalność leasingowa	100,00	100,00
PKO Leasing Pro SA ²	Warszawa	działalność leasingowa i faktoringowa	100,00	-
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	Warszawa	działalność usługowa	100,00	100,00
PKO BP Faktoring SA ³	Warszawa	działalność faktoringowa	99,9889	99,9889
Inteligo Financial Services SA	Warszawa	rozwój i utrzymanie systemów informatycznych	100,00	100,00
PKO BP Finat Sp. z o.o.	Warszawa	usługi agenta transferowego	100,00	100,00
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA ⁴	Warszawa	ubezpieczenia na życie	100,00	-
Ubezpieczeniowe Usługi Finansowe Sp. z o.o. ⁵	Warszawa	działalność usługowa	100,00	-
PKO Finance AB	Sztokholm, Szwecja	usługi finansowe	100,00	100,00
„Inter-Risk Ukraina” Spółka z dodatkową odpowiedzialnością ⁶	Kijów, Ukraina	działalność windykacyjna	100,00	100,00
Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o. ⁷	Kijów, Ukraina	działalność faktoringowa	91,8766	91,8766
Polski Standard Płatności Sp. z o.o. ⁸	Warszawa	płatności mobilne	100,00	-
Qualia Development Sp. z o.o. ⁹	Warszawa	działalność deweloperska	100,00	100,00
Qualia Sp. z o.o.	Warszawa	komplementariusz w spółkach komandytowych Grupy Qualia Development	100,00	100,00
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Neptun Park Sp. k.	Warszawa	działalność deweloperska	99,9975	99,9975
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Sopot Sp. k.	Warszawa	działalność deweloperska	99,9787	99,9787
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Nowy Wilanów Sp. k.	Warszawa	działalność deweloperska	99,9750	99,9750
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Jurata Sp. k.	Warszawa	działalność deweloperska	99,9608	99,9608
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Zakopane Sp. k.	Warszawa	działalność deweloperska	99,9123	99,9123
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Pomeranka Sp. k.	Warszawa	działalność deweloperska	99,8951	99,8951
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Projekt 1 Sp. k.	Warszawa	działalność deweloperska	50,00	50,00
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Władysławowo Sp. k.	Warszawa	działalność deweloperska	50,00	50,00
Qualia Hotel Management Sp. z o.o.	Warszawa	działalność deweloperska	100,00	100,00
Qualia - Residence Sp. z o.o.	Warszawa	działalność deweloperska	100,00	100,00
Qualia - Rezydencja Flotyli Sp. z o.o.	Warszawa	działalność deweloperska	100,00	100,00
„Fort Mokotów Inwestycje” Sp. z o.o.	Warszawa	działalność deweloperska	100,00	100,00
Sarnia Dolina Sp. z o.o.	Warszawa	działalność deweloperska	100,00	100,00
Giełda Nieruchomości Wartościowych Sp. z o.o.	Warszawa	pośrednictwo w sprzedaży nieruchomości	100,00	100,00
„Fort Mokotów” Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	w likwidacji	51,00	51,00
„CENTRUM HAFFNERA” Sp. z o.o. ¹⁰	Sopot	zarządzanie nieruchomościami spółek zależnych	72,9766	49,43
„Sopot Zdrój” Sp. z o.o.	Sopot	zarządzanie nieruchomościami	100,00	100,00
„Promenada Sopocka” Sp. z o.o.	Sopot	usługi najmu i zarządzanie nieruchomościami	100,00	100,00
„Centrum Majkowskiego” Sp. z o.o. w likwidacji	Sopot	w likwidacji	100,00	100,00
„Kamienica Morska” Sp. z o.o. w likwidacji ¹¹	Sopot	-	-	100,00
Merkury - fiz an ¹²	Warszawa	lokowanie środków zebranych od uczestników funduszu	100,00	100,00
„Zarząd Majątkiem Górczewska” Sp. z o.o.	Warszawa	zarządzanie nieruchomościami	100,00	100,00
Molina Sp. z o.o.	Warszawa	komplementariusz w spółkach komandytowo-akcyjnych Funduszu	100,00	100,00
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 1 S.K.A.	Warszawa	kupno i sprzedaż nieruchomości	100,00	100,00
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 2 S.K.A.	Warszawa	kupno i sprzedaż nieruchomości	100,00	100,00
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 3 S.K.A.	Warszawa	kupno i sprzedaż nieruchomości	100,00	100,00
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 4 S.K.A.	Warszawa	kupno i sprzedaż nieruchomości	100,00	100,00
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 5 S.K.A.	Warszawa	kupno i sprzedaż nieruchomości	100,00	100,00
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 6 S.K.A.	Warszawa	kupno i sprzedaż nieruchomości	100,00	100,00

* Udział w kapitale podmiotu bezpośrednio dominującego

1) Spółka zależna od PKO Banku Polskiego SA od 1 kwietnia 2014 roku,

2) Spółka zależna od PKO Banku Polskiego SA od 1 kwietnia 2014 roku; poprzednia nazwa Nordea Finance Polska SA,

3) Drugim akcjonariuszem Spółki jest PKO Bank Polski SA,

4) Spółka zależna od PKO Banku Polskiego SA od 1 kwietnia 2014 roku; poprzednia nazwa „Nordea Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie” SA,

5) Spółka zależna pośrednio od PKO Banku Polskiego SA od 1 kwietnia 2014 roku; poprzednia nazwa Nordea Usługi Finansowe Sp. z o.o.,

6) Udział w Spółce wykazywany jest w aktywach trwałych przeznaczonych do sprzedaży,

7) Drugim udziałowcem Spółki jest „Inter-Risk Ukraina” Sp. z o.o.; udział w Spółce wykazywany jest w aktywach trwałych przeznaczonych do sprzedaży,

8) Spółka została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 13 stycznia 2014 roku,

9) W pozycji udział w kapitale prezentowany jest udział komandytariusza - spółki Qualia Development Sp. z o.o. w wartości wniesionych wkładów,

10) Spółka do 19 stycznia 2014 roku była wspólnym przedsięwzięciem PKO Banku Polskiego SA,

11) W dniu 24 stycznia 2014 roku Spółka została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego,

12) PKO Bank Polski SA posiada certyfikaty inwestycyjne Funduszu; w pozycji udział w kapitale prezentowany jest udział posiadanych certyfikatów inwestycyjnych Funduszu; konsolidacja jednostek zależnych od Funduszu jest dokonywana na poziomie Grupy PKO Banku Polskiego SA.

Wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone ujęte w sprawozdaniu finansowym:

NAZWA JEDNOSTKI	SIEDZIBA	ZAKRES DZIAŁALNOŚCI	% UDZIAŁ W KAPITALE*	
			30.06.2014	31.12.2013
Wspólne przedsięwzięcia				
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	Warszawa	obsługa transakcji kartowych	34,00	34,00
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp. z o.o.	Poznań	zarządzanie hotelem	41,44	41,44
Jednostki stowarzyszone				
Bank Pocztowy SA	Bydgoszcz	działalność bankowa	25,0001	25,0001
Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	Bydgoszcz	działalność wspomagająca usługi finansowe	100,00	100,00
Spółka Dystrybucyjna Banku Poczтового Sp. z o.o.	Warszawa	pośrednictwo finansowe	100,00	100,00
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	Poznań	poręczenia	33,33	33,33

* Udział w kapitale podmiotu bezpośrednio dominującego

Informacje na temat zmian udziału w kapitale jednostek zależnych zostały zamieszczone w Nocie 21 „Inwestycje w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone oraz zmiany w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej”.

Wewnętrzne jednostki organizacyjne wchodzące w skład Banku

Sprawozdanie finansowe Banku, obejmujące dane finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2014 roku wraz z porównawczymi danymi finansowymi, zostało sporządzone na podstawie danych finansowych wszystkich jednostek organizacyjnych wchodzących w skład Banku, za pośrednictwem których Bank prowadzi swoją działalność. Na dzień 30 czerwca 2014 roku należą do nich: Centrala Banku w Warszawie, Dom Maklerski PKO BP SA, 14 specjalistycznych jednostek organizacyjnych, 11 regionalnych oddziałów detalicznych, 7 regionalnych oddziałów korporacyjnych i 1 136 oddziałów. Wymienione jednostki nie sporządzają samodzielnie sprawozdań finansowych.

Wskazanie, czy Bank jest jednostką dominującą lub znaczącym inwestorem oraz czy sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

PKO Bank Polski SA jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA oraz znaczącym inwestorem dla jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć, będących w posiadaniu Banku. W związku z tym PKO Bank Polski SA sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej, które obejmuje dane finansowe tych jednostek.

Informacje dotyczące składu osobowego Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku

Skład Zarządu Banku na dzień 30 czerwca 2014 roku:

• Zbigniew Jagiełło	Prezes Zarządu
• Piotr Alicki	Wiceprezes Zarządu
• Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu
• Piotr Mazur	Wiceprezes Zarządu
• Jarosław Myjak	Wiceprezes Zarządu
• Jacek Obłękowski	Wiceprezes Zarządu
• Jakub Papierski	Wiceprezes Zarządu

Skład Rady Nadzorczej Banku na dzień 30 czerwca 2014 roku:

• Jerzy Góra	Przewodniczący Rady Nadzorczej
• Tomasz Zganiacz	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
• Mirosław Czekaj	Członek Rady Nadzorczej
• Mirosława Boryczka	Członek Rady Nadzorczej
• Zofia Dzik	Członek Rady Nadzorczej
• Jarosław Klimont	Członek Rady Nadzorczej
• Piotr Marczak	Członek Rady Nadzorczej
• Elżbieta Mączyńska - Ziemacka	Członek Rady Nadzorczej
• Marek Mroczkowski	Członek Rady Nadzorczej

W dniu 26 czerwca 2014 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku odwołało z tym dniem ze składu Rady Nadzorczej PKO Banku Polskiego SA Pana Cezarego Banasińskiego i Pana Ryszarda Wierzbę, a powołało w skład Rady Nadzorczej Banku Panią Mirosławę Boryczkę, Pana Jerzego Górę oraz Pana Jarosława Klimonta.

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe, podlegające przeglądowi przez Komitet Audytu Rady Nadzorczej Banku w dniu 27 sierpnia 2014 roku, zostało zaakceptowane do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 26 sierpnia 2014 roku.

2. Opis ważniejszych zasad rachunkowości oraz szacunków i ocen

2.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe PKO Banku Polskiego SA zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości Nr 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa”, zatwierdzonego przez Komisję Unii Europejskiej.

Zasady rachunkowości oraz metody obliczeniowe zastosowane do sporządzenia niniejszego skróconego sprawozdania finansowego są spójne z zasadami, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego PKO Banku Polskiego SA za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku.

Od 1 stycznia 2014 roku weszły w życie nowe standardy: MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 11 „Wspólne przedsięwzięcia”, MSSF 12 „Ujawnianie udziałów w innych jednostkach”, zmieniony MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” oraz zmieniony MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”, które nie mają istotnego wpływu na Grupę Kapitałową Banku.

Najważniejsze zmiany w politykach rachunkowości polegają na zmianie definicji kontroli, zgodnie z którą jednostki zależne są to podmioty (w tym jednostki niebędące spółką kapitałową jak np. spółka cywilna) kontrolowane przez jednostkę dominującą (Bank), co oznacza, iż Bank:

- posiada władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, tj. posiada istniejące prawa dające mu bieżącą możliwość kierowania działalnością, która znacząco wpływa na zwroty tej jednostki,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawo do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji, tj. jeżeli zwroty Banku z tytułu zaangażowania mogą się wahać w zależności od wyników działalności jednostki, w której dokonano inwestycji oraz
- posiada możliwość wykorzystania władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji, do wywierania wpływu na kwotę zwrotów inwestora.

Szerszy opis nowych standardów i ich wpływu na sprawozdanie finansowe zawarto w sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA zakończonym dnia 31 grudnia 2013 roku.

Prezentowane skrócone sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy kończący się dnia 30 czerwca 2014 roku powinno być czytane łącznie ze sprawozdaniem finansowym PKO Banku Polskiego SA za 2013 rok sporządzonym zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Komisję Unii Europejskiej i jest publikowane łącznie ze skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za okres 6 miesięcy kończący się dnia 30 czerwca 2014 roku.

2.2. Standardy i interpretacje wydane i zatwierdzone w 2014 roku po dacie opublikowania sprawozdania finansowego za 2013 rok

W 2014 roku, po dacie opublikowania rocznego sprawozdania finansowego, tj. po dniu 10 marca 2014 roku Unia Europejska, Rozporządzeniem Komisji Unii Europejskiej nr 634/2014 z dnia 13 czerwca 2014 roku przyjęła do stosowania interpretację KIMSF 21 *Opłaty publiczne*, dotyczącą ujmowania zobowiązań z tytułu opłat nałożonych na jednostki przez rząd, agencje rządowe oraz inne podobne organy lokalne, krajowe bądź międzynarodowe. KIMSF 21 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia lub później i należy ją stosować retrospektywnie. Bank nie identyfikuje istotnego wpływu powyższego standardu na sprawozdanie finansowe w skali roku obrotowego.

2.3. Ważniejsze szacunki i oceny

Bank podczas sporządzania sprawozdania finansowego dokonuje pewnych szacunków i przyjmuje założenia, które bezpośrednio mają wpływ zarówno na sprawozdanie finansowe, jak i na ujętą w nim informację uzupełniającą. Szacunki i założenia, które Bank przyjmuje do wykazywania wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów, dokonywane są przy wykorzystaniu danych historycznych oraz innych czynników, które są dostępne oraz uznawane za właściwe w danych okolicznościach.

Założenia co do przyszłości oraz dostępne dane służą do szacowania wartości bilansowych aktywów oraz zobowiązań, których nie można jednoznacznie określić przy wykorzystaniu innych źródeł. Przy dokonywaniu szacunków Bank uwzględnia przyczyny oraz źródła niepewności, które są przewidywane na koniec okresu sprawozdawczego. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Dokonywane przez Bank szacunki oraz założenia są poddawane bieżącym przeglądom. Korekty szacunków są rozpoznawane w tym okresie, w którym dokonano zmiany szacunków, jeżeli korekty dotyczą tylko tego danego okresu. Natomiast, jeżeli korekty wpływają zarówno na okres, w którym dokonano zmiany, jak i na przyszłe okresy, są one rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany oraz w okresach przyszłych.

Poniżej przedstawiono najistotniejsze obszary, dla których Bank dokonuje oszacowań:

2.4. Utrata wartości kredytów i pożyczek

Strata z tytułu utraty wartości jest ponoszona, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), oraz to zdarzenie ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Bank planuje przyszłe przepływy pieniężne na podstawie szacunków opartych na historycznych parametrach.

Metodyka i założenia wykorzystywane przy szacowaniu odpisów poddawane są regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat.

Wpływ zwiększenia/zmniejszenia przepływów pieniężnych dla portfela kredytów i pożyczek Banku, w przypadku których utrata wartości została rozpoznana w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków z zabezpieczeń, czyli ekspozycji objętych metodą zindywidualizowaną oraz wpływ zwiększenia/zmniejszenia wysokości parametrów portfelowych dla portfela kredytów i pożyczek Banku ocenianych metodą portfelową i grupową przedstawia poniższa tabela (w milionach):

Szacunkowa zmiana utraty wartości kredytów i pożyczek na skutek:	30.06.2014		31.12.2013	
	scenariusz +10%	scenariusz -10%	scenariusz +10%	scenariusz -10%
zmiany wartości bieżącej szacowanych przepływów pieniężnych dla portfela kredytów i pożyczek Banku z rozpoznaną indywidualnie utratą wartości ocenianych metodą zindywidualizowaną	(272)	448	(287)	462
zmiany prawdopodobieństwa defaultu	69	(69)	73	(73)
zmiany stóp odzysku	(490)	492	(545)	545

2.5. Wycena instrumentów pochodnych oraz nienotowanych papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży

Wartość godziwą nieopcyjnych instrumentów pochodnych wyznacza się stosując modele wyceny bazującej na zdyskontowanych przepływach pieniężnych możliwych do otrzymania z danego instrumentu finansowego. Opcje wyceniane są przy użyciu modeli wyceny opcji. Zmienne oraz założenia używane do wyceny obejmują, w miarę dostępności, dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków. Wartość godziwa instrumentów pochodnych uwzględnia własne ryzyko kredytowe Banku jak i ryzyko kredytowe kontrahenta. W przypadku instrumentów pochodnych kalkulowana jest korekta wyceny instrumentów pochodnych odzwierciedlająca ryzyko kredytowe kontrahenta CVA (credit value adjustment) oraz korekta wyceny instrumentów pochodnych odzwierciedlająca własne ryzyko kredytowe Banku DVA (debt value adjustment). Proces kalkulacji korekt CVA i DVA obejmuje wybór metody wyznaczenia spreadu na ryzyko kredytowe kontrahenta lub Banku (np. metoda ceny rynkowej oparta na płynnych notowaniach cen instrumentów dłużnych wyemitowanych przez kontrahenta, metoda spreadu implikowanego z kontraktów Credit Default Swap), oszacowanie prawdopodobieństwa niewypłacalności kontrahenta lub Banku oraz stopy odzysku, wybór metody wyliczania korekt CVA i DVA (metoda zaawansowana, uwzględniająca zabezpieczenia lub też metoda uproszczona) oraz wyliczenie wysokości korekt CVA i DVA.

Wartość godziwą papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży nienotowanych na aktywnym rynku wyznacza się stosując modele wyceny bazującej na zdyskontowanych przepływach pieniężnych możliwych do otrzymania z danego instrumentu finansowego. Przy wycenie nienotowanych papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży przyjmowane są również założenia dotyczące ryzyka kredytowego kontrahenta, które wpływają na wycenę instrumentów. Ryzyko kredytowe dla papierów wartościowych, dla których brak jest dostępnej wiarygodnej ceny rynkowej jest uwzględnione w marży, której metodyka wyceny jest spójna z kalkulacją spreadów kredytowych do wyznaczania korekt CVA i DVA.

Stosowane przez Bank techniki wyceny nieopcyjnych instrumentów pochodnych opierają się na krzywych dochodowości konstruowanych na podstawie dostępnych danych rynkowych (stawki depozytów na rynku międzybankowym, kwotowania transakcji IRS). Bank przeprowadził symulację w celu ustalenia możliwego wpływu zmian krzywych dochodowości na wycenę transakcji.

Poniżej przedstawiono wyniki symulacji szacunkowych zmian wyceny nieopcyjnych instrumentów pochodnych przy przesunięciu równoległym krzywych dochodowości:

a) dla całego portfela nieopcyjnych instrumentów pochodnych:

Szacunkowa zmiana wyceny przy przesunięciu równoległym krzywych dochodowości o:	30.06.2014		31.12.2013	
	scenariusz +50bp	scenariusz -50bp	scenariusz +50bp	scenariusz -50bp
IRS	(88 790)	90 074	(64 909)	65 893
CIRS	(78 082)	81 662	(77 102)	80 805
pozostałe instrumenty	2 270	(2 324)	4 139	(4 135)
Razem	(164 602)	169 412	(137 872)	142 563

b) instrumentów objętych rachunkowością zabezpieczeń:

Szacunkowa zmiana wyceny przy przesunięciu równoległym krzywych dochodowości o:	30.06.2014		31.12.2013	
	scenariusz +50bp	scenariusz -50bp	scenariusz +50bp	scenariusz -50bp
IRS	(93 943)	95 296	(72 994)	74 072
CIRS	(78 358)	81 952	(77 400)	81 118
Razem	(172 301)	177 248	(150 394)	155 190

2.6. Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych

Przy szacowaniu długości okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych uwzględniane są następujące czynniki:

- 1) oczekiwane zużycie fizyczne szacowane w oparciu o dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania, odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywność wykorzystania, itp.,
- 2) utrata przydatności z przyczyn technologicznych lub rynkowych,
- 3) prawne i inne ograniczenia dotyczące wykorzystania składnika aktywów,
- 4) oczekiwane wykorzystanie składnika aktywów oceniane na podstawie oczekiwanej zdolności produkcyjnej lub wielkości produkcji,
- 5) inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych. W sytuacji, gdy szacowany okres użytkowania jest krótszy niż okres wynikający z tytułów umownych, przyjmuje się szacowany okres użytkowania.

Wpływ zmiany długości okresu użytkowania dla składników majątkowych podlegających amortyzacji, z grupy grunty i budynki, wpływających na zmiany wyniku finansowego przedstawia poniższa tabela (w milionach PLN):

Zmiana długości okresu użytkowania dla składników majątkowych podlegających amortyzacji z grupy grunty i budynki	30.06.2014		31.12.2013	
	scenariusz +10 lat	scenariusz -10 lat	scenariusz +10 lat	scenariusz -10 lat
Koszty amortyzacji	(14)	199	(27)	190

2.7. Objaśnienie różnic między wcześniej publikowanymi sprawozdaniami a niniejszym sprawozdaniem finansowym

Przedmiotowe korekty zostały opisane w Sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku.

Przekształcenia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

	30.06.2013 przed przekształceniem	zmiany ujęcia wyniku z tytułu bancassurance	reklasifikacja zobowiązań z tytułu UOKiK	30.06.2013 przekształcone
Aktywa				
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	147 148 433	(416 138)	-	146 732 295
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	434 896	62 462	-	497 358
Pozostałe pozycje aktywów	47 960 327	-	-	47 960 327
SUMA AKTYWÓW	195 543 656	(353 676)	-	195 189 980
Zobowiązania				
Pozostałe zobowiązania	4 549 390	(87 382)	(23 442)	4 438 566
Rezerwy	273 735	-	23 442	297 177
Pozostałe pozycje zobowiązań	167 110 191	-	-	167 110 191
SUMA ZOBOWIĄZAŃ	171 933 316	(87 382)	-	171 845 934
Kapitał własny				
Kapitał zakładowy	1 250 000	-	-	1 250 000
Pozostałe kapitały	20 811 821	-	-	20 811 821
Niepodzielony wynik finansowy	-	(271 242)	-	(271 242)
Zysk netto	1 548 519	4 948	-	1 553 467
KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM	23 610 340	(266 294)	-	23 344 046
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO	195 543 656	(353 676)	-	195 189 980

Przekształcenia w rachunku zysków i strat

	01.01 - 30.06.2013 przed przekształceniem	zmiany ujęcia wyniku z tytułu bancassurance	01.01 - 30.06.2013 przekształcone
Przychody z tytułu odsetek	5 449 843	114 271	5 564 114
Koszty z tytułu odsetek	(2 243 504)	-	(2 243 504)
Wynik z tytułu odsetek	3 206 339	114 271	3 320 610
Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 846 047	(128 850)	1 717 197
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(463 339)	20 688	(442 651)
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 382 708	(108 162)	1 274 546
Przychody z tytułu dywidend	78 567	-	78 567
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	3 851	-	3 851
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	60 773	-	60 773
Wynik z pozycji wymiany	73 235	-	73 235
Pozostałe przychody operacyjne	33 165	-	33 165
Pozostałe koszty operacyjne	(27 903)	-	(27 903)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	5 262	-	5 262
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	(883 682)	-	(883 682)
Ogólne koszty administracyjne	(2 031 444)	-	(2 031 444)
Wynik z działalności operacyjnej	1 895 609	6 109	1 901 718
Zysk brutto	1 895 609	6 109	1 901 718
Podatek dochodowy	(347 090)	(1 161)	(348 251)
Zysk netto	1 548 519	4 948	1 553 467

Przekształcenia w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	01.01 - 30.06.2013 przed przekształceniem	zmiany ujęcia wyniku z tytułu bancassurance	01.01 - 30.06.2013 przekształcone
Zysk netto	1 548 519	4 948	1 553 467
Inne dochody całkowite	(334 238)	-	(334 238)
Dochody całkowite netto, razem	1 214 281	4 948	1 219 229

NOTY DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

3. Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek

	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013 przekształcone
Przychody odsetkowe obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do aktywów finansowych, których nie wycenia się do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	4 486 549	4 994 915
Przychody z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom, w tym:	4 135 397	4 625 756
od kredytów z rozpoznaną utratą wartości	223 337	256 824
Przychody z tytułu kredytów udzielonych bankom	11 219	984
Przychody z tytułu inwestycyjnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	264 670	271 730
Przychody z tytułu lokat w bankach	73 075	94 948
Inne	2 188	1 497
Pozostałe przychody, w tym:	385 804	569 199
Przychody z tytułu aktywów finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	186 700	263 906
Przychody z tytułu pochodnych instrumentów zabezpieczających	171 114	270 344
Przychody z tytułu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	27 990	34 949
Razem	4 872 353	5 564 114

Koszty z tytułu odsetek

	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013
Koszty odsetkowe obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do zobowiązań finansowych, których nie wycenia się do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	(1 434 578)	(2 236 528)
Koszty z tytułu zobowiązań wobec klientów	(1 343 283)	(2 137 807)
Koszty z tytułu kredytów otrzymanych od banków	(26 748)	(14 745)
Koszty z tytułu własnej emisji papierów dłużnych i zobowiązań podporządkowanych	(44 392)	(57 698)
Koszty premii od dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(14 880)	(16 581)
Koszty z tytułu depozytów banków	(5 275)	(9 697)
Pozostałe koszty	(5 699)	(6 976)
Koszty z tytułu aktywów finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(3 131)	(2 903)
Koszty z tytułu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	(2 568)	(4 073)
Razem	(1 440 277)	(2 243 504)

4. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat

	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013 przekształcone
Przychody od aktywów finansowych, które nie są wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	275 890	291 877
z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	275 890	291 877
Pozostałe prowizje z tytułu:	1 597 651	1 423 225
kart płatniczych	705 565	580 661
obsługi rachunków bankowych	453 473	422 266
ubezpieczenia kredytów	133 701	132 149
obsługi funduszy inwestycyjnych (w tym opłaty za zarządzanie)	114 031	99 212
operacji kasowych	51 587	57 457
operacji papierami wartościowymi	41 490	35 425
obsługi masowych operacji zagranicznych	28 017	24 965
pełnienia funkcji agenta emisji obligacji skarbowych	11 516	11 265
sprzedaży i dystrybucji znaków opłaty sądowej	2 500	3 918
Inne*	55 771	55 907
Z tytułu usług powierniczych	1 636	2 095
Razem	1 875 177	1 717 197

* Pozycja „Inne” obejmuje m.in.: prowizje Domu Maklerskiego z tytułu obsługi emisji pierwotnej oraz prowizje z tytułu administrowania zadłużeniem kredytobiorców wobec budżetu państwa.

Koszty prowizji i opłat z tytułu:

	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013 przekształcone
kart płatniczych	(366 752)	(288 627)
ubezpieczenia kredytów	(53 177)	(45 378)
usług akwizycyjnych	(42 515)	(45 714)
usług rozliczeniowych	(13 618)	(13 496)
prowizji za usługi operacyjne banków	(6 101)	(5 366)
inne*	(58 057)	(44 070)
Razem	(540 220)	(442 651)

* Pozycja „Inne” obejmuje m.in.: koszty opłat poniesionych przez Dom Maklerski na rzecz GPW i KDPW.

5. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej

	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013
Zmiana wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ustalonej z wykorzystaniem technik wyceny:	7 457	7 525
Instrumenty pochodne, w tym:	13 191	20 747
nieefektywna część zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych	6 494	497
Bankowe papiery wartościowe strukturyzowane wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(5 734)	(13 222)
Instrumenty dłużne	33 934	(1 771)
Instrumenty kapitałowe	898	(1 903)
Razem	42 289	3 851

01.01-30.06.2014	Zyski	Straty	Wynik
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	8 444 689	(8 424 454)	20 235
Instrumenty finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	94 242	(72 188)	22 054
Razem	8 538 931	(8 496 642)	42 289

01.01-30.06.2013	Zyski	Straty	Wynik
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	10 250 100	(10 230 156)	19 944
Instrumenty finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	70 725	(86 818)	(16 093)
Razem	10 320 825	(10 316 974)	3 851

6. Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

	01.01-30.06.2014	01.01-30.06.2013
Zysk/strata z tytułu zmiany wartości aktywów dostępnych do sprzedaży ujęta bezpośrednio w innych całkowitych dochodach w trakcie bieżącego okresu	69 194	(228 356)
Zysk/strata przeniesiona w okresie z innych całkowitych dochodów do rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych” z tytułu:	37 800	60 773
zysk z tytułu sprzedaży przeniesiony z innych całkowitych dochodów	40 576	91 035
strata z tytułu sprzedaży przeniesiona z innych całkowitych dochodów	(2 776)	(30 262)
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite brutto, pozycja „Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, brutto”	106 994	(167 583)

7. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	01.01-30.06.2014	01.01-30.06.2013
Sprzedaż, likwidacja środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	32 223	5 818
Przychody uboczne	9 303	9 896
Odzyskane należności przedawnione, umorzone, nieściągalne	5 574	2 515
Inne	20 834	14 936
Razem pozostałe przychody operacyjne	67 934	33 165

	01.01-30.06.2014	01.01-30.06.2013
Koszty sprzedaży, likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	(19 998)	(8 025)
Koszty przekazanych darowizn	(6 226)	(7 502)
Koszty uboczne	(2 428)	(2 789)
Inne	(11 921)	(9 587)
Razem pozostałe koszty operacyjne	(40 573)	(27 903)

8. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2014 roku	Nota	Wartość na początek okresu	Zwiększenia		Zmniejszenia			Wartość na koniec okresu	Utworzenie netto - wpływ na rachunek zysków i strat
			Utworzenie w okresie	Inne	Spisania aktywów i rozliczenia	Rozwiązanie w okresie	Inne		
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	20	33 355	91	-	-	-	12 455	20 991	(91)
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży		3 296	91	-	-	-	-	3 387	(91)
Kapitałowe papiery wartościowe		30 059	-	-	-	-	12 455	17 604	-
Należności od banków	14	40 237	4 290	698	-	2 599	-	42 626	(1 691)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	19	6 381 232	2 843 329	14 680	694 027	1 957 556	-	6 587 658	(885 773)
Sektor niefinansowy		6 361 891	2 826 352	14 614	693 715	1 948 923	-	6 560 219	(877 429)
kredyty gospodarcze		3 229 736	1 506 313	3 170	484 580	869 981	-	3 384 658	(636 332)
kredyty mieszkaniowe		1 704 404	670 530	9 990	67 986	542 363	-	1 774 575	(128 167)
kredyty konsumpcyjne		1 400 664	637 139	1 454	141 149	536 579	-	1 361 529	(100 560)
dłużne papiery wartościowe		27 087	12 370	-	-	-	-	39 457	(12 370)
Sektor finansowy		7 814	16 851	5	312	7 945	-	16 413	(8 906)
kredyty gospodarcze		7 814	16 851	5	312	7 945	-	16 413	(8 906)
Sektor budżetowy		11 527	126	61	-	688	-	11 026	562
kredyty gospodarcze		10 549	126	61	-	681	-	10 055	555
dłużne papiery wartościowe		978	-	-	-	7	-	971	7
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	22	165 226	48 531	-	236	-	-	213 521	(48 531)
Rzeczowe aktywa trwałe	23	34	-	-	16	-	-	18	-
Wartości niematerialne	23	17 154	-	-	-	1 781	-	15 373	1 781
Inwestycje w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone	21	842 040	14 918	-	-	-	-	856 958	(14 918)
Inne należności		143 335	18 195	18	643	11 327	-	149 578	(6 868)
Rezerwa na sprawy sporne oraz udzielone zobowiązania i gwarancje	29	145 124	187 087	232	-	205 961	-	126 482	18 874
Rezerwy na przyszłe zobowiązania		5 396	925	-	504	1 208	-	4 609	283
Razem		7 773 133	3 117 366	15 628	695 426	2 180 432	12 455	8 017 814	(936 934)

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
PKO BANKU POLSKIEGO SA ZA OKRES SZĘŚCIU MIESIĘCY
ZAKOŃCZONY DNIA 30 CZERWCA 2014 ROKU
(W TYSIĄCACH ZŁOTYCH)

Bank Polski

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2013 roku		Wartość na początek okresu	Zwiększenia		Zmniejszenia		Wartość na koniec okresu	Utworzenie netto – wpływ na rachunek zysków i strat
			Utworzenie w okresie	Inne	Spisania aktywów i rozliczenia	Rozwiązanie w okresie		
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	20	24 592	-	-	5 536	-	19 056	-
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży		5 536	-	-	5 536	-	-	-
Kapitałowe papiery wartościowe		19 056	-	-	-	-	19 056	-
Należności od banków	14	30 792	405	2 113	-	794	32 516	389
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	19	6 228 629	2 991 311	64 200	548 043	2 069 209	6 666 888	(922 102)
Sektor niefinansowy		6 161 413	2 973 572	63 695	547 917	2 061 832	6 588 931	(911 740)
kredyty gospodarcze		3 102 026	1 586 606	17 523	326 227	975 775	3 404 153	(610 831)
kredyty mieszkaniowe		1 639 861	635 909	34 621	66 351	524 830	1 719 210	(111 079)
kredyty konsumpcyjne		1 417 720	749 919	11 551	155 339	561 227	1 462 624	(188 692)
dłużne papiery wartościowe		1 806	1 138	-	-	-	2 944	(1 138)
Sektor finansowy		45 226	17 520	459	-	718	62 487	(16 802)
kredyty gospodarcze		45 226	17 520	459	-	718	62 487	(16 802)
Sektor budżetowy		21 990	219	46	126	6 659	15 470	6 440
kredyty gospodarcze		19 640	219	46	126	6 635	13 144	6 416
dłużne papiery wartościowe		2 350	-	-	-	24	2 326	24
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	22	1 226	963	-	21	-	2 168	(963)
Rzeczowe aktywa trwałe	23	34	-	-	-	-	34	-
Wartości niematerialne	23	17 154	-	-	-	-	17 154	-
Inwestycje w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone	21	683 817	35 936	-	-	-	719 753	(35 936)
Inne należności		149 549	19 433	332	16 614	18 965	133 735	(468)
Rezerwa na sprawy sporne oraz udzielone zobowiązania i gwarancje	29	234 470	113 544	778	-	182 399	166 393	68 855
Rezerwy na przyszłe zobowiązania		11 961	704	-	280	7 247	5 138	6 543
Razem		7 382 224	3 162 296	67 423	570 494	2 278 614	7 762 835	(883 682)

9. Ogólne koszty administracyjne

	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013
Świadczenia pracownicze	(1 119 604)	(1 076 520)
Koszty rzeczowe	(559 635)	(592 640)
Amortyzacja, w tym:	(308 015)	(254 671)
rzeczowe aktywa trwałe	(125 992)	(132 141)
wartości niematerialne	(182 021)	(122 525)
nieruchomości inwestycyjne	(2)	(5)
Podatki i opłaty	(36 035)	(30 742)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(104 910)	(76 871)
Razem	(2 128 199)	(2 031 444)

Świadczenia pracownicze

	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013
Wynagrodzenia*, w tym:	(929 752)	(869 787)
koszty składek pracowniczego programu emerytalnego	(17 522)	(22 800)
Ubezpieczenia, w tym:	(158 487)	(172 935)
składki na świadczenia emerytalne i rentowe	(142 831)	(146 010)
Inne świadczenia na rzecz pracowników	(31 365)	(33 798)
Razem	(1 119 604)	(1 076 520)

*W pierwszym półroczu 2013 roku w pozycji „Wynagrodzenia ujęto wpływ rozwiązania rezerwy na świadczenia emerytalno – rentowe oraz nagrody jubileuszowe w wysokości 179 milionów PLN.

10. Podatek dochodowy

	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013 przekształcone
Bieżące obciążenie podatkowe	(432 275)	(334 580)
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	40 433	(13 671)
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(391 842)	(348 251)
Obciążenie podatkowe wykazane w innych dochodach całkowitych związane z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(49 196)	78 399
Razem	(441 038)	(269 852)

Aktywo/rezerwa z tytułu podatku odroczonego

	30.06.2014	31.12.2013	30.06.2013 przekształcone
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	1 108 087	1 108 082	1 226 605
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	729 658	720 890	729 247
Razem	378 429	387 192	497 358

11. Zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest w oparciu o zysk przypadający na zwykłych akcjonariuszy Banku poprzez podzielenie zysku, który na nich przypada przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

Zysk na jedną akcję

	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013 przekształcone
Zysk przypadający na akcjonariuszy zwykłych (w tys. PLN)	1 679 300	1 553 467
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w tys.)	1 250 000	1 250 000
Zysk przypadający na jedną akcję (w PLN na akcję)	1,34	1,24

Zysk na jedną akcję z działalności zaniechanej

W okresach zakończonych odpowiednio dnia 30 czerwca 2014 roku oraz dnia 30 czerwca 2013 roku nie wystąpiła działalność zaniechana.

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest na podstawie zysku przypadającego na zwykłych akcjonariuszy poprzez podzielenie zysku, który na nich przypada przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu, skorygowaną o wpływ wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych.

W Banku zarówno w I półroczu 2014 roku, jak i w I półroczu 2013 roku nie występowały instrumenty rozwadniające zysk przypadający na jedną akcję.

Rozwodniony zysk z działalności zaniechanej przypadający na jedną akcję

W okresach zakończonych odpowiednio dnia 30 czerwca 2014 roku oraz dnia 30 czerwca 2013 roku w Banku nie wystąpiła działalność zaniechana.

12. Zadeklarowane dywidendy (łącznie lub w przeliczeniu na jedną akcję) z podziałem na akcje zwykłe i pozostałe akcje

Zgodnie z uchwałą nr 7/2014 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej z dnia 26 czerwca 2014 roku, ustalono dywidendę za rok 2013 w wysokości 937 500 tysięcy PLN, tj. 0,75 na jedną akcję.

Lista akcjonariuszy uprawnionych do dywidendy za 2013 rok została określona na dzień 18 września 2014 roku, a wypłata dywidendy nastąpi w dniu 3 października 2014 roku.

NOTY DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

13. Kasa, środki w Banku Centralnym

	30.06.2014	31.12.2013
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	5 715 702	4 018 340
Gotówka	2 494 636	3 169 820
Inne środki	36	246
Razem	8 210 374	7 188 406

14. Należności od banków

	30.06.2014	31.12.2013
Udzielone kredyty i pożyczki, w tym:	14 749 868	289 529
Nordea Bank Polska SA*	14 441 997	-
Rachunki bieżące	1 002 376	399 057
Lokaty w bankach	976 098	1 425 588
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	56 492	14 033
Środki pieniężne w drodze	1 844	1 117
Razem	16 786 678	2 129 324
Odpis z tytułu utraty wartości należności, w tym:	(42 626)	(40 237)
odpis z tytułu utraty wartości na należność od banku zagranicznego	(41 974)	(40 137)
Razem netto	16 744 052	2 089 087

* Informacje zostały opisane w Nocie 21 „Inwestycje w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone oraz zmiany w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej”

Ryzyko związane z należnościami od banków zostało szerzej opisane w Nocie 40 „Zarządzanie ryzykiem kredytowym”.

15. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

Według wartości bilansowej	30.06.2014	31.12.2013
Dłużne papiery wartościowe	1 177 969	472 535
emitowane przez Skarb Państwa, w tym:	1 099 169	395 202
obligacje skarbowe PLN	1 099 169	390 660
obligacje skarbowe EUR	-	4 542
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego, obligacje komunalne PLN	51 622	41 907
emitowane przez podmioty niefinansowe, obligacje korporacyjne PLN	8 320	23 892
emitowane przez inne podmioty finansowe, w tym:	9 269	11 366
obligacje emitowane przez GPW PLN	4 503	6 628
obligacje emitowane przez PKO Finance AB EUR	4 656	4 604
obligacje korporacyjne PLN	110	134
emitowane przez banki	9 589	168
Udziały i akcje w innych jednostkach – notowane na giełdach	6 196	10 799
Certyfikaty inwestycyjne	4 711	1 151
Razem	1 188 876	484 485

16. Pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne stosowane przez Bank

Na dzień 30 czerwca 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku Bank posiadał następujące typy instrumentów pochodnych:

	30.06.2014		31.12.2013	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty zabezpieczające	379 394	378 411	361 639	414 804
Pozostałe instrumenty pochodne	2 983 828	3 184 729	2 640 581	2 913 345
Razem	3 363 222	3 563 140	3 002 220	3 328 149

Wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych

Rodzaj kontraktu	30.06.2014		31.12.2013	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
IRS	3 037 053	2 843 807	2 592 081	2 490 832
CIRS	122 120	458 618	252 941	545 073
FX Swap	38 019	93 204	39 908	156 320
Opcje	103 863	76 872	75 443	61 961
Forward	21 656	47 865	24 552	60 112
FRA	38 995	42 498	13 652	11 454
Inne	1 516	276	3 643	2 397
Razem	3 363 222	3 563 140	3 002 220	3 328 149

17. Pochodne instrumenty zabezpieczające

Bank na dzień 30 czerwca 2014 roku stosuje następujące rodzaje rachunkowości zabezpieczeń:

- zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów hipotecznych w CHF oraz lokat negocjowanych w PLN, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych oraz ryzyka kursowego, z wykorzystaniem transakcji CIRS,
- zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów w PLN o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS,
- zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów w EUR o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS,
- zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów w CHF o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS,
- zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów w walutach wymienialnych o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych i ryzyka kursowego oraz zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych zobowiązań finansowego o stałym oprocentowaniu w walucie wymienialnej, wynikającej z ryzyka kursowego, z wykorzystaniem transakcji CIRS.

Szczegółowy opis stosowanych strategii zabezpieczających zawarty został w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2014 roku.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku Bank nie stosował zabezpieczenia wartości godziwej.

Wszystkie rodzaje relacji zabezpieczających stosowanych przez Bank to rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (macro cash flow hedge).

Efektywność zabezpieczenia jest weryfikowana poprzez zastosowanie prospektywnych i retrospektywnych testów efektywności. Testy wykonywane są z częstotliwością miesięczną.

W pierwszym półroczu Bank nie wprowadził nowych strategii zabezpieczających.

W drugim kwartale 2014 roku, na skutek braku spełnienia testu efektywności retrospektywnej, Bank zaprzestał stosowania rachunkowości zabezpieczeń dla jednego z powiązań zabezpieczających w ramach strategii „Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów w PLN o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS”.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Wartość godziwa instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych związanych ze stopą procentową i/lub kursem walutowym na dzień 30 czerwca 2014 roku i na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosi odpowiednio:

Typ instrumentu:	Wartość bilansowa/wartość godziwa			
	30.06.2014		31.12.2013	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
IRS	324 122	-	229 630	630
CIRS	55 272	378 411	132 009	414 174
Razem	379 394	378 411	361 639	414 804

Wartość nominalna instrumentów zabezpieczających w podziale na terminy do realizacji.

Typ instrumentu:	Wartość nominalna na dzień 30 czerwca 2014 roku					Razem
	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	
IRS PLN fixed - float	-	-	2 640 000	8 698 000	-	11 338 000
IRS EUR fixed - float:						
w przeliczeniu na PLN	-	-	-	1 963 945	-	1 963 945
EUR (waluta oryginalna)	-	-	-	472 000	-	472 000
IRS CHF fixed - float:						
w przeliczeniu na PLN	-	-	-	856 150	-	856 150
CHF (waluta oryginalna)	-	-	-	250 000	-	250 000
CIRS float CHF/float PLN						
float PLN	-	-	1 450 903	5 523 129	3 289 653	10 263 685
float CHF	-	-	425 000	1 670 000	950 000	3 045 000
CIRS fixed CHF/float CHF						
fixed USD	-	-	-	-	750 000	750 000
float CHF	-	-	-	-	695 419	695 419

Typ instrumentu:	Wartość nominalna na dzień 31 grudnia 2013 roku					Razem
	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	
IRS PLN fixed - float	1 600 000	570 000	1 400 000	6 114 000	-	9 684 000
IRS EUR fixed - float:						
w przeliczeniu na PLN	-	-	-	1 957 478	-	1 957 478
EUR (waluta oryginalna)	-	-	-	472 000	-	472 000
IRS CHF fixed - float:						
w przeliczeniu na PLN	-	-	-	845 400	-	845 400
CHF (waluta oryginalna)	-	-	-	250 000	-	250 000
CIRS float CHF/float PLN						
float PLN	170 080	678 010	855 508	6 708 684	1 831 815	10 244 097
float CHF	50 000	200 000	250 000	2 020 000	525 000	3 045 000
CIRS fixed CHF/float CHF						
fixed USD	-	-	-	-	750 000	750 000
float CHF	-	-	-	-	695 419	695 419

Wartości nominalne przeliczone zostały średnim kursem NBP odpowiednio na dzień 30 czerwca 2014 i na dzień 31 grudnia 2013 roku

Inne dochody całkowite z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013
Inne dochody całkowite na początek okresu brutto	(155 053)	64 073
Zyski odniesione na inne dochody całkowite w okresie	184 073	(433 333)
Kwota przeniesiona w okresie z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat	(32 138)	188 279
- przychody odsetkowe	(171 114)	(270 344)
- wynik z pozycji wymiany	138 976	458 623
Skumulowane inne dochody całkowite na koniec okresu brutto	(3 118)	(180 981)
Efekt podatkowy	592	34 386
Skumulowane inne dochody całkowite na koniec okresu netto	(2 526)	(146 595)
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat	6 494	497
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite brutto	151 935	(245 054)
Podatek odroczony z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(28 868)	46 560
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite netto	123 067	(198 494)

18. Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Według wartości bilansowej	30.06.2014	31.12.2013
Dłużne papiery wartościowe	11 107 485	15 179 188
emitowane przez banki centralne, bony pieniężne NBP	9 497 378	13 997 228
emitowane przez Skarb Państwa, obligacje skarbowe PLN	1 360 397	931 325
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym:	249 710	250 635
obligacje komunalne EUR	140 041	136 700
obligacje komunalne PLN	109 669	113 935
Razem	11 107 485	15 179 188

19. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	30.06.2014	31.12.2013	30.06.2013 przekształcone
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto, w tym:	157 985 115	153 753 558	153 399 183
sektor finansowy	5 532 626	5 719 004	3 979 660
gospodarcze, w tym:	4 367 093	3 680 581	3 618 630
środki Domu Maklerskiego w Funduszu Gwarancyjnym Giełdy oraz depozyt początkowy	21 348	19 339	14 492
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 165 533	2 038 423	361 030
sektor niefinansowy	145 340 233	140 893 713	141 802 850
mieszkaniowe	79 392 858	76 482 811	74 707 542
gospodarcze, w tym:	44 094 779	43 172 563	45 501 019
dopłaty do kapitałów podmiotów zależnych	-	-	215 460
konsumpcyjne	20 515 976	20 399 493	20 685 439
dłużne papiery wartościowe (korporacyjne)	1 336 620	838 846	908 850
sektor budżetowy	7 112 256	7 140 841	7 616 673
gospodarcze	6 141 417	6 057 017	6 448 561
dłużne papiery wartościowe (komunalne)	970 839	978 159	1 163 186
mieszkaniowe	-	-	4 926
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	-	105 665	-
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(6 587 658)	(6 381 232)	(6 666 888)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	151 397 457	147 372 326	146 732 295

Na dzień 31 grudnia 2013 roku w ramach prowadzonych działań stabilizacji emisji dla akcjonariusza sprzedającego, Dom Maklerski posiadał akcje spółki wyceniane w cenie nabycia prezentowane w pozycji „Transakcje z przyrzeczeniem odkupu” w kwocie 105 665 tysięcy PLN i środki pieniężne w kwocie 14 629 tysięcy PLN zablokowane na rachunku menedżera stabilizacji oraz zobowiązanie w takiej samej wysokości wobec akcjonariusza sprzedającego. Na dzień 30 czerwca 2014 roku w pozycji „Transakcje z przyrzeczeniem odkupu” brak jest wartości z tego tytułu.

Według segmentów klienta	30.06.2014	31.12.2013	30.06.2013 przekształcone
Kredyty i pożyczki udzielone brutto, w tym:	157 985 115	153 753 558	153 399 183
bankowości hipotecznej	72 094 687	68 794 958	66 865 855
korporacyjne	42 360 543	40 763 620	43 652 113
małych i średnich przedsiębiorstw	21 827 028	21 632 060	21 604 794
bankowości detalicznej i prywatnej	20 515 976	20 399 493	20 685 439
dopłaty do kapitałów podmiotów zależnych	-	-	215 460
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 165 533	2 144 088	361 030
środki Domu Maklerskiego w Funduszu Gwarancyjnym Giełdy	21 348	19 339	-
pozostałe należności	-	-	14 492
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(6 587 658)	(6 381 232)	(6 666 888)
Kredyty i pożyczki udzielone netto	151 397 457	147 372 326	146 732 295

Struktura kredytów i pożyczek przedstawiona w nocie:

- kredyty gospodarcze podmiotów finansowych (tj. np. firmy leasingowe, ubezpieczeniowe, towarzystwa inwestycyjne) obejmują bankowość korporacyjną,
- kredyty mieszkaniowe obejmują kredyty bankowości hipotecznej i klientów rynku mieszkaniowego, segmentu klienta korporacyjnego oraz małych i średnich przedsiębiorstw w zakresie produktów przeznaczonych na cele mieszkaniowe,
- kredyty gospodarcze podmiotów niefinansowych, w zależności od rozmiaru podmiotu, obejmują kredyty dla małych i średnich przedsiębiorstw, rynku mieszkaniowego oraz kredyty korporacyjne udzielane podmiotom gospodarczym z przeznaczeniem innym niż na cele mieszkaniowe,
- kredyty konsumpcyjne obejmują bankowość detaliczną i prywatną,
- kredyty gospodarcze podmiotów budżetowych obejmują kredyty bankowości korporacyjnej,
- reklasifikowane papiery dłużne prezentowane są w segmencie klienta korporacyjnego.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według metod kalkulacji odpisów	30.06.2014	31.12.2013	30.06.2013 przekształcone
Wyceniane według metody zindywidualizowanej, w tym:	6 586 849	6 830 053	7 621 925
ze stwierdzoną utratą wartości	5 058 991	5 091 377	5 600 198
bez stwierdzonej utraty wartości	1 527 858	1 738 676	2 021 727
Wyceniane według metody portfelowej, ze stwierdzoną utratą wartości	7 258 618	7 173 761	7 344 538
Wyceniane według metody grupowej (IBNR)	144 139 648	139 749 744	138 432 720
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto	157 985 115	153 753 558	153 399 183
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody zindywidualizowanej, w tym:	(2 049 358)	(2 133 217)	(2 301 806)
ze stwierdzoną utratą wartości	(2 033 229)	(2 116 083)	(2 172 366)
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody portfelowej	(4 028 054)	(3 677 518)	(3 684 854)
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody grupowej (IBNR)	(510 246)	(570 497)	(680 228)
Odpisy - razem	(6 587 658)	(6 381 232)	(6 666 888)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	151 397 457	147 372 326	146 732 295

Szczegółowy opis zmian odpisów zaprezentowano w Nocie 8 „Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw”.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości wyniósł 7,8% (na dzień 31 grudnia 2013 roku: 8,0%), natomiast wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości (wyliczony jako udział odpisów aktualizujących wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom ogółem do wartości bilansowej brutto kredytów z rozpoznaną utratą wartości) wyniósł 53,5% (na dzień 31 grudnia 2013 roku: 52,0%).

Na dzień 30 czerwca 2014 roku udział kredytów opóźnionych w spłacie powyżej 90 dni w stosunku do wartości brutto kredytów i pożyczek wyniósł 5,5% (na dzień 31 grudnia 2013 roku: 5,4%).

20. Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

	30.06.2014	31.12.2013
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży brutto	19 774 145	13 551 967
emitowane przez Skarb Państwa, obligacje skarbowe PLN	14 025 935	8 518 450
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego, obligacje komunalne PLN	3 400 821	3 440 753
emitowane przez podmioty niefinansowe, obligacje korporacyjne PLN	1 075 680	1 000 549
emitowane przez inne podmioty finansowe, obligacje korporacyjne PLN	121 093	33 401
emitowane przez banki, w tym:	1 150 616	558 814
obligacje korporacyjne PLN	1 062 180	558 814
obligacje korporacyjne EUR	88 436	-
Odpisy z tytułu utraty wartości dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(3 387)	(3 296)
obligacje korporacyjne	(3 387)	(3 296)
Razem dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży netto	19 770 758	13 548 671
Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży brutto	231 679	218 086
Kapitałowe papiery wartościowe niedopuszczone do publicznego obrotu	189 875	161 403
Kapitałowe papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu	41 804	56 683
Odpisy z tytułu utraty wartości kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(17 604)	(30 059)
Razem kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży netto	214 075	188 027
Razem inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży netto	19 984 833	13 736 698

Dłużne papiery wartościowe (obligacje komunalne i obligacje korporacyjne) reklasyfikowane z kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do kategorii kredyty i pożyczki udzielone klientom (reklasyfikowanych w III i IV kwartale 2012 roku).

30 czerwca 2014 roku	wartość nominalna	wartość godziwa	wartość bilansowa
Obligacje komunalne	946 191	950 567	955 123
Obligacje korporacyjne	780 040	787 915	757 419
Razem	1 726 231	1 738 482	1 712 542

31 grudnia 2013 roku	wartość nominalna	wartość godziwa	wartość bilansowa
Obligacje komunalne	961 611	963 118	965 180
Obligacje korporacyjne	787 040	791 503	768 385
Razem	1 748 651	1 754 621	1 733 565

21. Inwestycje w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone oraz zmiany w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej

Poniższe zestawienie przedstawia indywidualne wartości udziałów Banku w poszczególnych jednostkach podporządkowanych.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku	Wartość brutto	Utrata wartości	Wartość bilansowa
Jednostki zależne			
Nordea Bank Polska SA	2 998 389	-	2 998 389
KREDOBANK SA	1 018 069	(760 641)	257 428
Qualia Development Sp. z o.o.	317 785	-	317 785
PKO BP BANKOWY PTE SA	205 786	-	205 786
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	186 989	-	186 989
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA (dawna „Nordea Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie” SA)	184 636	-	184 636
Merkury - fiz an ¹	120 000	-	120 000
PKO Leasing SA	90 000	-	90 000
Inteligo Financial Services SA	59 602	-	59 602
„CENTRUM HAFFNERA” Sp. z o.o.	44 371	(44 371)	-
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	22 066	(10 666)	11 400
PKO BP Finat Sp. z o.o.	11 693	-	11 693
PKO Leasing Pro SA (dawna Nordea Finanse Polska SA)	8 000	-	8 000
Polski Standard Płatności Sp z o.o.	2 271	-	2 271
PKO Finance AB	172	-	172
Wspólne przedsięwzięcia			
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	197 320	-	197 320
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp. z o.o.	17 498	-	17 498
Jednostki stowarzyszone			
Bank Pocztowy SA	146 500	(39 780)	106 720
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	1 500	(1 500)	-
Razem	5 632 647	(856 958)	4 775 689

1) PKO Bank Polski SA posiada certyfikaty inwestycyjne Funduszu umożliwiające zgodnie z MSSF sprawowanie kontroli nad Funduszem.

W I półroczu 2014 roku Bank, na podstawie przeprowadzonej wyceny, zwiększył odpis aktualizujący wartość zaangażowania kapitałowego w spółkę KREDOBANK SA o kwotę 14 918 tysięcy PLN. Odpis aktualizujący wartość zaangażowania kapitałowego w KREDOBANK SA został ustalony na podstawie oszacowania wartości użytkowej wyliczonej w oparciu o obecną wartość zaktualizowanych, szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku	Wartość brutto	Utrata wartości	Wartość bilansowa
Jednostki zależne			
KREDOBANK SA	999 412	(745 723)	253 689
Qualia Development Sp. z o.o. ¹	317 785	-	317 785
PKO BP BANKOWY PTE SA	205 786	-	205 786
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	186 989	-	186 989
Merkury - fiz an ²	120 000	-	120 000
PKO Leasing SA	90 000	-	90 000
Inteligo Financial Services SA	59 602	-	59 602
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	22 066	(10 666)	11 400
PKO BP Finat Sp. z o.o.	11 693	-	11 693
PKO Finance AB	172	-	172
Wspólne przedsięwzięcia			
„CENTRUM HAFFNERA” Sp. z o.o.	44 371	(44 371)	-
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	197 592	-	197 592
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp. z o.o.	17 498	-	17 498
Jednostki stowarzyszone			
Bank Pocztowy SA	146 500	(39 780)	106 720
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	1 500	(1 500)	-
Razem	2 420 966	(842 040)	1 578 926

1) W pozycji uwzględniona jest wartość objętych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym Spółki w wysokości 77 474 tysięcy PLN pokrytych wkładem niepieniężnym w postaci udziałów spółki Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o.; wyżej wymienione podwyższenie według stanu na 31 grudnia 2013 roku nie było zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym. Dodatkowo w pozycji ujęto dopłaty dokonane przez PKO Bank Polski SA, dla których nastąpiła konwersja na zaangażowanie kapitałowe, uprzednio wykazywana w pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”.

2) PKO Bank Polski SA posiada certyfikaty inwestycyjne Funduszu umożliwiające zgodnie z MSSF sprawowanie kontroli nad Funduszem.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku Bank nie posiadał udziału w zobowiązaniach warunkowych jednostek stowarzyszonych nabytych wspólnie z innymi inwestorami.

Zmiany w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej

W I półroczu 2014 roku miały miejsce następujące zdarzenia wpływające na strukturę Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.

1) dotyczące nabycia spółek z Grupy Kapitałowej Nordea Bank AB (publ)

PKO Bank Polski SA w dniu 12 czerwca 2013 roku zawarł z Nordea Bank AB (publ), spółką zarejestrowaną w Szwecji, umowę („Umowa”, „Transakcja”) dotyczącą nabycia przez Bank akcji spółek Nordea Bank Polska SA, „Nordea Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie” SA oraz Nordea Finance Polska SA, a także portfela wierzytelności wobec klientów korporacyjnych (aktywów tzw. portfela szwedzkiego).

W kwietniu i maju 2014 roku, po spełnieniu warunków zawieszających określonych w Umowie, PKO Bank Polski SA:

✓ nabył akcje spółki Nordea Bank Polska SA

W dniu 1 kwietnia 2014 roku Nordea Bank AB (publ) złożyła w wezwaniu do zapisywania się na sprzedaż akcji Nordea Bank Polska SA, ogłoszonym w dniu 3 grudnia 2013 roku przez Bank („Wezwanie”), zapis na sprzedaż wszystkich posiadanych akcji tej Spółki, tj. 55 061 403 akcji stanowiących 99,21% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających do 99,21% głosów na walnym zgromadzeniu Spółki. Natomiast akcjonariusze mniejszościowi złożyli w Wezwaniu zapis na sprzedaż łącznie 319 889 akcji Nordea Bank Polska SA. Łączna cena nabycia wyżej wymienionych akcji w ramach Wezwania wyniosła 2 635 753 tysięcy PLN.

W dniu 4 kwietnia 2014 roku, w wyniku realizacji praw z warrantów subskrypcyjnych (objętych przez PKO Bank Polski SA w dniu 1 kwietnia br.), Nordea Bank Polska SA wydała Bankowi 8 335 100 akcji własnych zwykłych, imiennych, serii N. Cena nabycia akcji serii N wyniosła 400 001 tysięcy PLN.

W dniu 12 maja 2014 roku PKO Bank Polski SA, w ramach wykupu przymusowego nabył 117 408 akcji spółki Nordea Bank Polska SA, tj. wszystkie pozostałe zdematerializowane akcje, za cenę 5 634 tysięcy PLN.

W ramach wyżej opisanych transakcji Bank nabył łącznie 63 833 800 akcji zwykłych spółki Nordea Bank Polska SA o wartości nominalnej 5 PLN każda, stanowiących 100% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających do 100% głosów na walnym zgromadzeniu Spółki. Łączna cena nabycia akcji spółki Nordea Bank Polska SA, z uwzględnieniem finalnego ujęcia dyskonta związanego z przedmiotową Transakcją, wyniosła 2 998 389 tysięcy PLN.

Celem nabycia akcji spółki Nordea Bank Polska SA jest dokonanie połączenia Spółki z Bankiem. W dniu 14 maja 2014 roku Zarząd PKO Banku Polskiego SA i Zarząd Nordea Bank Polska SA podpisały plan połączenia, zgodnie z którym cały majątek (wszystkie aktywa i pasywa) Nordea Bank Polska SA zostanie przeniesiony na rzecz Banku, jako spółki przejmującej. Bank wstąpi we wszystkie prawa i obowiązki Nordea Bank Polska SA, a Nordea Bank Polska SA zostanie rozwiązana bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego z dniem wpisania połączenia do rejestru. Realizacja połączenia uzależniona jest od uzyskania wymaganych prawem zgód i zezwoleń związanych z połączeniem, w tym zezwoleń Komisji Nadzoru Finansowego.

✓ nabył akcje spółki „Nordea Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie” SA

W dniu 1 kwietnia 2014 roku PKO Bank Polski SA zawarł ze spółką Nordea Life Holding AB (spółką zarejestrowaną w Szwecji) umowę nabycia przez Bank 1 725 329 akcji spółki „Nordea Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie” SA o wartości nominalnej 111,59 PLN każda, stanowiących 100% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających do 100% głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, za łączną cenę 184 636 tysięcy PLN.

W dniu 14 maja 2014 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym została zarejestrowana zmiana nazwy Spółki na PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA.

Jednocześnie, w związku z nabyciem spółki „Nordea Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie” SA, w skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA weszła jej spółka zależna: Nordea Usługi Finansowe Sp. z o.o. (obecnie Ubezpieczeniowe Usługi Finansowe Sp. z o.o. – zmiana nazwy została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym 14 maja br.).

Według stanu na 30 czerwca 2014 roku kapitał zakładowy spółki Ubezpieczeniowe Usługi Finansowe Sp. z o.o. wynosi 1 950 tysięcy PLN i dzieli się na 3 900 udziałów o wartości nominalnej 500 PLN każdy. Jedynym udziałowcem wyżej wymienionej spółki jest PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA. Przedmiotem działalności spółki Ubezpieczeniowe Usługi Finansowe Sp. z o.o. jest świadczenie usług wspomagających działalność ubezpieczeniową.

✓ nabył akcje spółki Nordea Finance Polska SA

W dniu 1 kwietnia 2014 roku PKO Bank Polski SA zawarł ze spółką Nordea Rahoitus Suomi OY (spółką zarejestrowaną w Finlandii) umowę nabycia przez Bank 4 100 000 akcji spółki Nordea Finance Polska SA o wartości nominalnej 1 PLN każda, stanowiących 100% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających do 100% głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, za łączną cenę 8 000 tysięcy PLN.

W dniu 26 czerwca 2014 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym została zarejestrowana zmiana nazwy Spółki na PKO Leasing Pro SA.

Docelowo spółka PKO Leasing Pro SA ma zostać połączona ze spółką PKO Leasing SA, tj. majątek spółki PKO Leasing Pro SA (wszystkie aktywa i pasywa z wyłączeniem pozycji bilansowych związanych z działalnością faktoringową przejmowaną przez spółkę PKO BP Faktoring SA) zostanie przeniesiony na rzecz spółki PKO Leasing SA, jako spółki przejmującej. W dniu 30 czerwca 2014 roku plan połączenia obu Spółek został złożony do właściwych sądów.

✓ **nabył aktywa tzw. Portfela Szwedzkiego**

W dniu 1 kwietnia 2014 roku PKO Bank Polski SA zawarł z Nordea Bank AB (publ) umowę nabycia przez Bank aktywów tzw. portfela szwedzkiego, tj. wierzytelności z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji udzielonych przez Nordea Bank AB (publ) lub inne podmioty z jej Grupy Kapitałowej na rzecz klientów korporacyjnych („Portfel Szwedzki”). Zgodnie z postanowieniami umowy, z Portfela Szwedzkiego podlegającego sprzedaży w 1 kwietnia 2014 roku zostały wyłączone: (i) aktywa, których termin wymagalności był w dniu 1 kwietnia 2014 roku krótszy niż 12 miesięcy, (ii) aktywa, które pomiędzy dniem zawarcia Umowy (tj. 12 czerwca 2013 roku) a dniem 1 kwietnia 2014 roku zostały spłacone, spłacone we wcześniejszym terminie lub w całości anulowane przez klienta oraz (iii) aktywa, których przeniesienie wymaga zgody klienta lub osoby trzeciej, w stosunku do których nie została uzyskana taka zgoda. Łączna wartość nominalna Portfela Szwedzkiego stanowiła sumę 761 811 tysięcy PLN, 120 199 tysięcy USD, 136 044 tysięcy EUR oraz 459 167 tysięcy CZK, tj. wynosiła łącznie 1 763 815 tysięcy PLN. Wartość portfela ujęta została w pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”.

✓ **zawarł dodatkowe umowy związane z nabyciem Spółek z Grupy Kapitałowej Nordea Bank AB (publ)**

W związku z realizacją założeń Transakcji związanych z utrzymaniem przez Grupę Kapitałową Nordea Bank AB (publ) finansowania portfela kredytów hipotecznych udzielonych przez Nordea Bank Polska SA („Portfel Hipoteczny”), Nordea Bank AB (publ), w dniu 1 kwietnia 2014 roku, na mocy zawartej umowy, udzieliła PKO Bankowi Polskiemu SA linii kredytowej w kwocie do: 3 645 818 tysięcy CHF, 465 414 tysięcy EUR oraz 3 725 tysięcy USD na okres maksymalnie 7 lat, z okresem trzyletniej karencji w spłacie („Linia Kredytowa”). Średnia efektywna marża w maksymalnym okresie finansowania w ramach Linii Kredytowej wynosi 63 punkty bazowe powyżej właściwej stopy referencyjnej. Linia Kredytowa nie przewiduje prowizji związanych z udzieleniem finansowania. Linia Kredytowa zostanie zabezpieczona przelewem na zabezpieczenie wierzytelności z tytułu Portfela Hipotecznego dokonany przez Nordea Bank Polska SA na rzecz Nordea Bank AB Spółka Akcyjna Oddział w Polsce - umowa przewłaszczenia kredytów na zabezpieczenie została podpisana 2 lipca br., trwa proces składania wniosków i dokonywania wpisów w odpowiednich księgach wieczystych. Wartość przeniesionych na zabezpieczenie wierzytelności (kredytów) wynosi ok. 14 400 milionów PLN.

PKO Bank Polski SA, w dniu 1 kwietnia 2014 roku, zawarł z Nordea Bank Polska SA umowę kredytu, zgodnie z którą środki pozyskane w ramach Linii Kredytowej zostały przekazane na rzecz Nordea Bank Polska SA w formie linii kredytowej tzw. push-down w kwocie do: 3 645 818 tysięcy CHF, 465 414 tysięcy EUR oraz 3 725 tysięcy USD na okres maksymalnie 7 lat, z okresem trzyletniej karencji w spłacie („Linia Push-Down”). Linia Push-Down jest niezabezpieczona. Warunki finansowe Linii Push-Down (marża kredytowa, prowizja) zostały ustalone na warunkach rynkowych. Należność i zobowiązanie w wysokości 14 441 997 tysięcy PLN zostało wykazane w odpowiednio w Nocie 14 „Należności od banków” oraz w Nocie 24 „Zobowiązania wobec Banków”.

W wykonaniu postanowień Umowy zobowiązujących Grupę Kapitałową Nordea Bank AB (publ) do partycypacji w ryzyku utraty wartości Portfela Hipotecznego, PKO Bank Polski SA oraz Nordea Bank AB (publ) w dniu 1 kwietnia 2014 roku zawarły umowę dotyczącą podziału ryzyka kredytowego („Umowa Podziału Ryzyka”), zgodnie z którą Nordea Bank AB (publ) ponosić będzie w okresie 4 lat od dnia zamknięcia transakcji 50% nadwyżki kosztu ryzyka Portfela Hipotecznego ponad roczny poziom kosztów ryzyka ustalony na poziomie 40 punktów bazowych za każdy rok powyższego, czteroletniego okresu obowiązywania Umowy Podziału Ryzyka

2) dotyczące utworzenia spółki Polski Standard Płatności Sp. z o.o.

W dniu 13 stycznia 2014 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym została zarejestrowana nowa spółka Polski Standard Płatności Sp. z o.o. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 2 271 tysięcy PLN i dzieli się na 45 420 udziałów o wartości nominalnej 50 PLN każdy. Wszystkie udziały Spółki zostały objęte przez PKO Bank Polski SA za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych udziałów.

Spółka została utworzona w ramach projektu, realizowanego wspólnie z bankami partnerskimi, dotyczącego budowy nowego standardu płatności mobilnych w Polsce opartego o wdrożone w 2013 roku przez PKO Bank Polski SA innowacyjne rozwiązanie płatności mobilnych „IKO”.

3) dotyczące inwestycji kapitałowych Merkury – fiz an

W dniu 13 stycznia 2014 roku Merkury – fiz an objął:

- 2 000 akcji o wartości nominalnej 500 PLN każda w podwyższonym kapitale spółki Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 1 S.K.A.; wyżej wymienione podwyższenie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 5 lutego 2014 roku,
- 2 000 akcji o wartości nominalnej 500 PLN każda w podwyższonym kapitale spółki Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 2 S.K.A.; wyżej wymienione podwyższenie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 27 stycznia 2014 roku,
- 2 000 akcji o wartości nominalnej 500 PLN każda w podwyższonym kapitale spółki Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 3 S.K.A.; wyżej wymienione podwyższenie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 27 lutego 2014 roku,
- 2 000 akcji o wartości nominalnej 500 PLN każda w podwyższonym kapitale spółki Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 4 S.K.A.; wyżej wymienione podwyższenie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 7 lutego 2014 roku,
- 2 000 akcji o wartości nominalnej 500 PLN każda w podwyższonym kapitale spółki Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 5 S.K.A.; wyżej wymienione podwyższenie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 24 lutego 2014 roku,
- 2 000 akcji o wartości nominalnej 500 PLN każda w podwyższonym kapitale spółki Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 6 S.K.A.; wyżej wymienione podwyższenie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 13 marca 2014 roku.

Merkury – fiz an posiada akcje wyżej wymienionych Spółek stanowiące 100% udziału w kapitale zakładowym oraz uprawniające do 100% głosów na walnym zgromadzeniu tych Spółek.

4) dotyczące zmian w spółkach Grupy Kapitałowej „CENTRUM HAFNERA” Sp. z o.o.

W dniu 20 stycznia 2014 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane obniżenie kapitału zakładowego spółki „CENTRUM HAFNERA” Sp. z o.o. poprzez umorzenie udziałów Wspólnika – Gminy Miasta Sopot. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 60 801 tysięcy PLN i dzieli się na 121 602 udziały o wartości nominalnej 500 PLN każdy.

W wyniku powyższej operacji Bank posiada udziały wyżej wymienionej Spółki stanowiące 72,98% udziału w kapitale zakładowym Spółki i uprawniające do 72,98% głosów na zgromadzeniu wspólników. Ze względu na rozpoczęcie sprawowania kontroli nad Spółką, Spółka stała się jednostką zależną od PKO Banku Polskiego SA, a jej spółki zależne – jednostkami zależnymi pośrednio od Banku.

W dniu 24 stycznia 2014 roku spółka „Kamienica Morska” Sp. z o.o. w likwidacji – spółka zależna od „CENTRUM HAFNERA” Sp. z o.o. – została wykreślana z Krajowego Rejestru Sądowego.

5) dotyczące dokapitalizowania spółek Grupy Kapitałowej KREDOBANK SA

W dniu 5 lutego 2014 roku PKO Bank Polski SA dokonał dokapitalizowania KREDOBANK SA poprzez udzielenie darowizny finansowej w wysokości 6 020 tysięcy USD (tj. 18 656 tysięcy PLN według średniego kursu NBP z dnia przelania środków). Wyżej wymieniona darowizna w sprawozdaniu z sytuacji finansowej PKO Banku Polskiego SA zwiększa cenę nabycia akcji Spółki.

W dniu 17 marca 2014 roku w Państwowym Ukraińskim Rejestrze Przedsiębiorstw zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Finansowa Kompania „Idea Kapitał” Sp. z o.o. w wysokości 1 400 tysięcy UAH przeprowadzone w drodze podwyższenia wartości nominalnej jednego udziału Spółki i objęte przez KREDOBANK SA – jedynego udziałowca tej Spółki. Według stanu na 30 czerwca 2014 roku kapitał zakładowy Spółki wynosi 5 500 tysięcy UAH i obejmuje 1 udział o wyżej wymienionej wartości.

6) dotyczące dokapitalizowania spółki PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.

W dniu 23 kwietnia 2014 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o. o kwotę 17 585 tysięcy PLN. W wyniku wyżej wymienionego podwyższenia kapitał zakładowy Spółki wynosi 100 000 tysięcy PLN i dzieli się na 200 000 udziałów o wartości nominalnej 500 PLN każdy. Wszystkie udziały w podwyższonym kapitale Spółki zostały objęte przez PKO Leasing SA – spółkę zależną od Banku, za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych udziałów. PKO Leasing SA pozostaje jedynym udziałowcem Spółki.

7) dotyczące planowych zmian związanych ze spółką Inteligo Financial Services SA

W dniu 27 maja 2014 roku Zarząd PKO Banku Polskiego SA podjął uchwałę dotyczącą połączenia Inteligo Financial Services SA z PKO BP Finat Sp. z o.o. – spółek zależnych od PKO Banku Polskiego SA. W ramach wyżej wymienionego procesu, przed połączeniem Spółek, pracownicy Inteligo Financial Services SA oraz część zasobów Spółki związanych głównie z usługami informatycznymi świadczonymi na rzecz PKO Banku Polskiego SA są przenoszeni do Banku począwszy od 1 lipca br.

Powyższe działania są prowadzone w ramach realizacji strategii Banku w zakresie optymalizacji działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.

22. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

	01.01 - 30.06.2014	01.01 - 30.06.2013
Wartość brutto aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na początek okresu	310 883	21 636
Zwiększenia, w tym:	6 989	9 415
przekwalifikowanie z aktywów trwałych do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, w tym:	6 989	9 386
grunty i budynki	6 948	9 358
przekwalifikowanie z jednostek podporządkowanych do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, udziały w Agencji	-	29
Zmniejszenia, w tym:	(23 941)	(622)
sprzedaż	(13 806)	(622)
przekwalifikowanie z aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży do aktywów trwałych	(10 135)	-
Wartość brutto aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na koniec okresu	293 931	30 429
Odpisy aktualizujące na początek okresu	(165 226)	(1 226)
Zwiększenia, utworzenia w okresie	(48 531)	(963)
Zmniejszenia z tytułu spisania aktywów	236	21
Odpisy aktualizujące na koniec okresu	(213 521)	(2 168)
Wartość bilansowa netto na początek okresu	145 657	20 410
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	80 410	28 261

Szerzej na temat aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży opisano w Nocie 21 „Inwestycje w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone oraz zmiany w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej”.

23. Wartości niematerialne i rzeczowe aktywa trwałe

Wartości niematerialne	30.06.2014	31.12.2013
Oprogramowanie	1 752 155	1 755 194
Inne, w tym:	145 194	188 938
nakłady	124 612	167 915
wartość firmy związana z aktywami przejętymi od spółki zależnej	7 785	7 785
Stan na koniec okresu	1 897 349	1 944 132

Rzeczowe aktywa trwałe	30.06.2014	31.12.2013
Grunty i budynki	1 585 346	1 595 134
Maszyny i urządzenia	423 475	433 900
Środki transportu	10	233
Środki trwałe w budowie	57 226	125 630
Nieruchomości inwestycyjne	185	187
Inne	154 730	141 897
Stan na koniec okresu	2 220 972	2 296 981

W okresie sześciu miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2014 roku nie wystąpiły istotne transakcje nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz istotne zobowiązania z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych.

W okresie sześciu miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2014 roku Bank otrzymał odszkodowanie od stron trzecich z tytułu utraty wartości lub utraty rzeczowych aktywów trwałych ujętych w rachunku zysków i strat na kwotę 1 tysiąc PLN.

24. Zobowiązania wobec banków

	30.06.2014	31.12.2013
Otrzymane kredyty i pożyczki, w tym:	15 852 477	1 389 847
Nordea Bank AB (publ)*	14 441 997	-
Depozyty banków	1 018 534	959 712
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	704 607	38 628
Rachunki bieżące	153 548	115 066
Inne depozyty z rynku pieniężnego	32 169	26 370
Razem	17 761 335	2 529 623

Informacje zostały opisane w Nocie 21., Inwestycje w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone oraz zmiany w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej"

25. Zobowiązania wobec klientów

	30.06.2014	31.12.2013
Zobowiązania wobec ludności	118 226 887	115 781 467
Depozyty terminowe	64 137 924	62 907 642
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	53 882 671	52 653 562
Pozostałe zobowiązania	206 292	220 263
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	45 048 678	40 702 728
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	13 396 661	12 904 415
Depozyty terminowe	16 130 483	13 590 035
Otrzymane kredyty i pożyczki, w tym:	13 917 663	11 609 183
- otrzymane od PKO Finance AB	11 413 906	9 129 100
Pozostałe zobowiązania	1 000 551	951 145
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	603 320	1 647 950
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	5 764 885	3 473 476
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	3 150 098	3 018 628
Depozyty terminowe	2 602 165	430 639
Pozostałe zobowiązania	12 622	24 209
Razem	169 040 450	159 957 671

Według segmentu klienta	30.06.2014	31.12.2013
Zobowiązania wobec klientów, w tym:		
bankowości detalicznej i prywatnej	113 458 530	110 607 650
korporacyjne	26 545 436	21 335 738
otrzymane kredyty i pożyczki	13 917 663	11 609 183
małych i średnich przedsiębiorstw*	14 515 501	14 757 150
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	603 320	1 647 950
Razem	169 040 450	159 957 671

*Od 2014 roku zmiana prezentacji polegająca na włączeniu do segmentu małych i średnich przedsiębiorstw klientów rynku mieszkaniowego (dane za 2013 rok zostały doprowadzone do porównywalności).

Struktura zobowiązań przedstawiona w Nocie obejmuje następującą segmentację:

- zobowiązania wobec ludności obejmują bankowość detaliczną i prywatną,
- zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych obejmują segment klienta korporacyjnego (z wyłączeniem klienta budżetowego), segment małych i średnich przedsiębiorstw, segment klienta rynku mieszkaniowego,
- zobowiązania wobec jednostek budżetowych obejmują segment klienta korporacyjnego – klient budżetowy.

Pożyczki otrzymane od PKO Finance AB

Data otrzymania pożyczki przez Bank	Wartość nominalna	Waluta	Termin zapadalności	wartość bilansowa na dzień 30.06.2014	wartość bilansowa na dzień 31.12.2013
21.10.2010	800 000	EUR	21.10.2015	3 410 842	3 337 380
07.07.2011	250 000	CHF	07.07.2016	884 159	853 657
25.07.2012	50 000	EUR	25.07.2022	211 695	206 677
21.09.2012	500 000	CHF	21.12.2015	1 731 396	1 690 110
26.09.2012	1 000 000	USD	26.12.2022	3 076 814	3 041 276
23.01.2014	500 000	EUR	23.01.2019	2 099 000	-
Razem				11 413 906	9 129 100

26. Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych

	30.06.2014	31.12.2013
Instrumenty finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - bankowe papiery wartościowe	142 705	290 509
Instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu - obligacje bankowe	741 858	692 614
Razem	884 563	983 123

	30.06.2014	31.12.2013
Zobowiązania z tytułu emisji o okresie spłaty:		
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	23 790	76 442
od 3 miesięcy do 1 roku	741 858	788 596
od 1 roku do 5 lat	118 915	118 085
Razem	884 563	983 123

W I półroczu 2014 roku Bank wyemitował obligacje bankowe o wartości nominalnej 750 000 tysięcy PLN, klasyfikowane odpowiednio jako zobowiązania desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zgodnie z MSR 39.11A ppkt a oraz wyceniane według zamortyzowanego kosztu. W I półroczu 2014 roku zostały umorzone bankowe papiery wartościowe i obligacje bankowe o wartości nominalnej 838 681 tysięcy PLN.

27. Zobowiązania podporządkowane

Na dzień 30 czerwca 2014 roku

Zobowiązania podporządkowane	Wartość nominalna	Waluta	Stopa procentowa (%)	Termin zapadalności/wykupu	Stan zobowiązania
Obligacje podporządkowane	1 600 700	PLN	4,38%	14.09.2022	1 620 914

Na dzień 31 grudnia 2013 roku

Zobowiązania podporządkowane	Wartość nominalna	Waluta	Stopa procentowa (%)	Termin zapadalności/wykupu	Stan zobowiązania
Obligacje podporządkowane	1 600 700	PLN	4,37%	14.09.2022	1 620 857

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	01.01-30.06.2014	01.01-30.06.2013
Stan na początek okresu	1 620 857	1 631 256
Zwiększenia w tym z tytułu:	34 745	45 488
odsetek naliczonych	34 736	45 401
Zmniejszenia z tytułu spłaty odsetek	(34 688)	(52 389)
Stan na koniec okresu	1 620 914	1 624 355

28. Pozostałe zobowiązania

	30.06.2014	31.12.2013	30.06.2013 przekształcone
Koszty do zapłacenia	350 188	423 175	365 404
Przychody pobierane z góry	330 531	321 376	314 590
Inne zobowiązania, w tym:	2 612 086	1 690 170	3 758 572
zadeklarowana dywidenda	937 500	-	2 250 000
spłata nagród jubileuszowych i odpraw emerytalnych	-	-	186 900
Razem	3 292 805	2 434 721	4 438 566
w tym zobowiązania finansowe	2 708 286	1 969 840	3 948 034

Na dzień 30 czerwca 2014 roku, na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 30 czerwca 2013 roku PKO Bank Polski SA nie posiadał zobowiązań w przypadku, których nie wywiązywałby się z płatności wynikających z zawartych umów.

29. Rezerwy

Za okres zakończony dnia 30 czerwca 2014 roku	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia emerytalno - rentowe oraz nagrody jubileuszowe	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Inne rezerwy*	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2014 roku, w tym:	29 457	35 386	115 667	129 971	310 481
Rezerwa krótkoterminowa	29 457	2 441	88 817	129 971	250 686
Rezerwa długoterminowa	-	32 945	26 850	-	59 795
Utworzenie/aktualizacja rezerw	-	-	187 087	2 395	189 482
Wykorzystanie rezerw	-	-	-	(23 429)	(23 429)
Rozwiązanie rezerw	-	-	(205 961)	-	(205 961)
Inne zmiany i reklasifikacje	-	-	232	-	232
Stan na dzień 30 czerwca 2014 roku, w tym:	29 457	35 386	97 025	108 937	270 805
Rezerwa krótkoterminowa	29 457	2 441	71 084	108 937	211 919
Rezerwa długoterminowa	-	32 945	25 941	-	58 886

*Pozycja „Inne rezerwy” obejmuje m.in.: rezerwę restrukturyzacyjną w kwocie 76 344 tysiące PLN oraz rezerwę na potencjalne roszczenia z tytułu sprzedaży wierzytelności w kwocie 1 693 tysiące PLN. W okresie 6 miesięcy zakończonych dnia 30 czerwca 2014 roku nie dokonano rozwiązania rezerwy restrukturyzacyjnej.

Za okres zakończony dnia 30 czerwca 2013 roku	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia emerytalno - rentowe oraz nagrody jubileuszowe	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Inne rezerwy*	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2013 roku (przekształcone), w tym:	18 851	429 728	215 619	71 494	735 692
Rezerwa krótkoterminowa	2 254	36 068	149 681	71 494	259 497
Rezerwa długoterminowa	-	393 660	65 938	-	459 598
Utworzenie/aktualizacja rezerw	6 845	537	106 699	11 640	125 721
Wykorzystanie rezerw	-	(193 142)	-	(10 044)	(203 186)
Rozwiązanie rezerw	-	(179 429)	(182 399)	-	(361 828)
Inne zmiany i reklasifikacje	-	(25 380)	778	25 380	778
Stan na dzień 30 czerwca 2013 roku (przekształcone), w tym:	25 696	32 314	140 697	98 470	297 177
Rezerwa krótkoterminowa	25 696	1 285	106 699	98 470	232 150
Rezerwa długoterminowa	-	31 029	33 998	-	65 027

* Pozycja „Inne rezerwy” obejmuje m.in.: rezerwę restrukturyzacyjną w kwocie 67 578 tysięcy PLN oraz rezerwę na potencjalne roszczenia z tytułu sprzedaży wierzytelności w kwocie 2 644 tysiące PLN.

Rezerwy na sprawy sporne utworzone zostały w wysokości oczekiwanych wpływów korzyści ekonomicznych.

POZOSTAŁE NOTY

30. Zobowiązania warunkowe oraz pozabilansowe zobowiązania otrzymane

30.1 Programy papierów wartościowych objęte subemisją (maksymalne zobowiązanie Banku do objęcia papierów wartościowych):

Emitent papierów wartościowych z gwarancją przejęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	Okres obowiązywania umowy	Rodzaj subemisji
Stan na dzień 30 czerwca 2014				
Spółka A	obligacje korporacyjne	1 490 000	15.06.2022	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka B	obligacje korporacyjne	1 367 000	31.07.2015	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka C	obligacje korporacyjne	68 707	31.12.2024	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka D	obligacje korporacyjne	50 000	19.12.2022	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka E	obligacje korporacyjne	34 896	31.12.2022	Umowa Emisji Obligacji*
Razem		3 010 603		
Stan na dzień 31 grudnia 2013				
Spółka A	obligacje korporacyjne	1 633 000	15.06.2022	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka B	obligacje korporacyjne	800 000	31.07.2015	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka D	obligacje korporacyjne	50 000	19.12.2022	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka E	obligacje korporacyjne	34 000	31.12.2022	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka F	obligacje korporacyjne	24 238	29.06.2018	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka G	obligacje korporacyjne	13 410	31.10.2017	Umowa Emisji Obligacji*
Razem		2 554 648		

* Dotyczy Umowy Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji.

Wszystkie papiery wartościowe objęte przez Bank subemisją zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nienotowanych na giełdach i nieznajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

30.2 Zobowiązania umowne

Na dzień 30 czerwca 2014 roku wartość zobowiązań umownych dotyczących wartości niematerialnych wynosiła 246 784 tysiące PLN (na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiła 346 785 tysiące PLN). Na dzień 30 czerwca 2014 roku wartość zobowiązań umownych dotyczących rzeczowych aktywów trwałych wynosiła 17 068 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiła 45 722 tysiące PLN).

30.3 Udzielone zobowiązania finansowe

według wartości nominalnej	30.06.2014	31.12.2013
Linie i limity kredytowe		
dla podmiotów finansowych*	2 764 834	1 160 599
dla podmiotów niefinansowych	30 042 296	29 767 288
dla podmiotów budżetowych	3 007 027	3 269 584
Razem	35 814 157	34 197 471
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	9 615 784	8 157 608

* Pozycja „Linie i limity kredytowe dla podmiotów finansowych” obejmuje m.in. linię kredytową stand-by z Nordea Bank Polska SA

30.4 Udzielone zobowiązania gwarancyjne

	30.06.2014	31.12.2013
Gwarancje w obrocie krajowym i zagranicznym	8 343 958	7 029 700
dla podmiotów finansowych	830 595	875 317
dla podmiotów niefinansowych*	7 503 586	6 142 512
dla podmiotów budżetowych	9 777	11 871
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje korporacyjne krajowe	4 071 417	3 591 294
dla podmiotów finansowych	69 814	124 646
dla podmiotów niefinansowych	4 001 603	3 466 648
Udzielone akredytywy	584 140	494 586
dla podmiotów finansowych	-	2 818
dla podmiotów niefinansowych	584 041	491 669
dla podmiotów budżetowych	99	99
Udzielone gwarancje i poręczenia - gwarancja zapłaty	27 317	117 420
dla podmiotów finansowych	27 317	117 420
Udzielone gwarancje i poręczenia - obligacje komunalne krajowe	232 888	83 773
dla podmiotów budżetowych	232 888	83 773
Razem	13 259 720	11 316 773

* Zmiana w pozycji „Gwarancje w obrocie krajowym i zagranicznym dla podmiotów niefinansowych” wynika głównie z udzielonych zobowiązań gwarancyjnych dla podmiotów z branży górnictwo i energetyka.

Informacje na temat rezerw utworzonych na pozabilansowe zobowiązania finansowe i gwarancyjne znajdują się w Nocie 29 „Rezerwy”.

30.5 Pozabilansowe zobowiązania otrzymane

Według wartości nominalnej	30.06.2014	31.12.2013
finansowe	42 109	44 472
gwarancyjne*	3 592 791	2 490 472
Razem	3 634 900	2 534 944

* Wzrost w pozycji pozabilansowe zobowiązania otrzymane gwarancyjne wynika głównie ze zwiększenia skali ekspozycji kredytowych objętych programem wspierania mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw - gwarancja de minimis.

W wyniku postanowień Umowy zobowiązujących Grupę Kapitałową Nordea Bank AB (publ) do partycypacji w ryzyku utraty wartości Portfela Hipotecznego, PKO Bank Polski SA oraz Nordea Bank AB (publ) w dniu 1 kwietnia 2014 roku zawarły umowę dotyczącą podziału ryzyka kredytowego („Umowa Podziału Ryzyka”), zgodnie z którą Nordea Bank AB (publ) ponosić będzie w okresie 4 lat od dnia zamknięcia transakcji 50% nadwyżki kosztu ryzyka Portfela Hipotecznego ponad roczny poziom kosztów ryzyka ustalony na poziomie 40 punktów bazowych za każdy rok powyższego, czteroletniego okresu obowiązywania Umowy Podziału Ryzyka.

W ramach prac związanych z rozliczeniem transakcji Grupa Kapitałowa dokonała wyceny Umowy Podziału Ryzyka w oparciu o przeprowadzaną analizę prawdopodobieństwa przepływów środków pieniężnych wynikających z Umowy. Oszacowana wartość oczekiwana wynosi 0

Uprawnienie do sprzedaży lub obciążenia zastawem zabezpieczenia ustanowionego na rzecz Banku

Na dzień 30 czerwca 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku na rzecz Banku nie ustanowiono zabezpieczeń, które Bank był uprawniony sprzedać lub obciążyć innym zastawem, w przypadku realizacji wszelkich obowiązków przez właściciela zabezpieczenia.

31. Sprawy sporne

Według stanu na dzień 30 czerwca 2014 roku, łączna wartość postępowań sądowych, w których Bank jest pozwany wynosiła 359 608 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiła 308 677 tysięcy PLN), a kwota łącznej wartości postępowań sądowych z powództwa Banku na dzień 30 czerwca 2014 roku wynosiła 274 984 tysiące PLN (na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiła 266 595 tysięcy PLN).

Poniżej przedstawiono opis najistotniejszych spraw spornych PKO Banku Polskiego SA:

a) Postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających konkurencję

Bank jest stroną postępowania prowadzonego obecnie przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK), wszczętego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2001 roku na wniosek Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji – Związek Pracodawców przeciwko operatorom systemu płatniczego Visa, Europay oraz bankom – emitentom kart Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard. Postępowanie dotyczy praktyk ograniczających konkurencję na rynku płatności za pomocą kart płatniczych w Polsce, mających polegać na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za transakcje dokonane kartami systemu Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard, a także ograniczaniu dostępu do rynku podmiotom zewnętrznym. Dnia 29 grudnia 2006 roku UOKiK uznał praktyki polegające na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za ograniczające konkurencję oraz nakazał ich zaniechania, jednocześnie nakładając m.in. na PKO Bank Polski SA karę pieniężną w kwocie 16 597 tysięcy PLN.

Bank odwołał się od decyzji Prezesa UOKiK do SOKiK. W dniu 20 grudnia 2011 roku odbyła się rozprawa, na której nie doszło do merytorycznego rozstrzygnięcia odwołań. Sąd zobowiązał MasterCard do złożenia wyjaśnień w sprawie i wyznaczył termin kolejnego posiedzenia na dzień 9 lutego 2012 roku, który to termin, na wniosek pełnomocnika powodów przesunięto na dzień 24 kwietnia 2012 roku, a następnie SOKiK odroczył ogłoszenie postanowienia w sprawie wniosku o zawieszenie do dnia 8 maja 2012 roku. W dniu 8 maja 2012 roku SOKiK zawiesił postępowanie do czasu prawomocnego zakończenia postępowania przed Sądem Unii Europejskiej w sprawie MasterCard przeciwko Komisji Europejskiej. W dniu 24 maja 2012 roku Sąd Unii Europejskiej utrzymał w mocy decyzję Komisji Europejskiej zakazującą wielostronnie uzgadnianych opłat „interchange” stosowanych przez MasterCard. W dniu 28 maja 2012 roku uczestnik postępowania Visa Europe Ltd, a w dniu 29 maja 2012 roku pełnomocnik powodów, w tym PKO Banku Polskiego SA, złożyli zażalenie na postanowienie SOKiK z dnia 8 maja 2012 roku. W sierpniu 2012 roku wpłynęło do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej odwołanie MasterCard do wyroku Sądu UE z dnia 24 maja 2012 roku oddalającego skargę MasterCard. W dniu 25 października 2012 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił postanowienie z dnia 8 maja 2012 roku i oddalił wniosek MasterCard o zawieszenie postępowania. Decyzję sądu w tej sprawie pełnomocnik Banku otrzymał w styczniu 2013 roku, a w lutym 2013 roku akta sądowe zostały przekazane do sądu pierwszej instancji. Obecnie sprawa jest przedmiotem ponownego postępowania przez SOKiK.

W dniu 29 października 2013 roku odbyła się rozprawa, zaś w dniu 21 listopada 2013 roku został ogłoszony wyrok, którym SOKiK zmniejszył karę wymierzoną Bankowi do kwoty 10 085 tysięcy PLN. Wyrok jest nieprawomocny. W dniu 7 lutego 2014 roku została złożona apelacja od tego wyroku w imieniu Banku oraz ośmiu powodów reprezentowanych przez pełnomocnika Banku. Wyrok został również zaskarżony przez innych uczestników postępowania, tj. przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) oraz Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji (POHiD) (apelacje zmierzające do nałożenia na uczestników porozumień surowszych kar pieniężnych), a także: Visa Europe Limited, Bank Poczty S.A., Bank Gospodarki Żywnościowej S.A., mBank S.A. (dawniej: BRE Bank S.A.), Deutsche Bank PBC S.A., HSBC Bank Polska S.A. (apelacje zmierzające przede wszystkim do zmiany rozstrzygnięcia w przedmiocie uznania porozumień za naruszające prawo konkurencji oraz nałożenia kar na ich uczestników). Odpisy tych apelacji zostały doręczone pełnomocnikowi Banku, który złożył odpowiedzi na nie. Na dzień 30 czerwca 2014 roku Bank posiada rezerwę na kwotę 10 359 tysięcy PLN (pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej „Rezerwy”).

Na dzień 30 czerwca 2014 roku dodatkowo Bank jest stroną m.in. następujących postępowań:

przed SOKiK w wyniku odwołania od decyzji Prezesa UOKiK

- 1) w związku z możliwością stosowania niedozwolonych postanowień umownych we wzorcach umów indywidualnych kont emerytalnych („IKE”).

W dniu 19 grudnia 2012 roku Prezes UOKiK nałożył na Bank łączną karę pieniężną w wysokości 14 697 tysięcy PLN, w tym:

- w wysokości 7 111 tysięcy PLN za niewskazywanie w umowach IKE zakresu odpowiedzialności Banku za terminowe i prawidłowe przeprowadzania rozliczeń pieniężnych oraz wysokości odszkodowania za przekroczenie terminu realizacji dyspozycji posiadacza,
- w wysokości 4 741 tysięcy PLN za stosowanie we wzorcach umów IKE otwartego katalogu przesłanek wypowiedzenia,
- w wysokości 2 845 tysięcy PLN za stosowanie klauzuli wpisanej do rejestru określającej dla sporów z konsumentami sądu właściwego dla siedziby oddziału PKO BP SA prowadzącego rachunek lokacyjny IKE.

Postępowania odwoławcze prowadzi w imieniu Banku renomowane kancelarie prawne. Bank odwołał się od decyzji Prezesa UOKiK odpowiednio w dniu 2 i 16 stycznia 2013 roku. Postępowania są w toku. Na dzień 30 czerwca 2014 roku Bank posiadał na powyższe kwoty rezerwę w kwocie 4 000 tysięcy PLN (pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej „Rezerwy”).

- 2) w związku ze stosowaniem praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w zakresie prezentowania w kampaniach reklamowych kredytu konsumenckiego pod marketingową nazwą „Max pożyczka Mini Ratka” informacji, która mogła być nieczytelna dla przeciętnego konsumenta i wprowadzać go w błąd co do dostępności kredytów na promowanych warunkach,

W dniu 28 grudnia 2012 roku na Bank została nałożona przez Prezesa UOKiK kara pieniężna w wysokości 2 845 tysięcy PLN, na którą na dzień 30 czerwca 2014 roku Bank posiada rezerwę w tej samej kwocie (pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej „Rezerwy”). Termin rozprawy wyznaczono na dzień 25 września 2014 roku.

- 3) stosowania niedozwolonych postanowień umownych we wzorcach umów o kredyt konsumencki, z wyłączeniem umów o karty kredytowe.

Decyzją z dnia 31 grudnia 2013 roku uznano działania Banku za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nałożono na Bank karę pieniężną w wysokości 17 236 tysięcy PLN oraz 11 828 tysięcy PLN. Bank odwołał się od tej decyzji. Postępowanie w toku. Postępowanie odwoławcze prowadzi w imieniu Banku renomowana kancelaria prawna. Bank odwołał się od decyzji Prezesa UOKiK w dniu 17 stycznia 2014 roku. Postępowanie jest w toku. Na dzień 30 czerwca 2014 roku Bank posiada rezerwę na kwotę 10 000 tysięcy PLN (pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej „Rezerwy”).

przed SOKiK z powództwa osoby fizycznej

o uznanie za niedozwolone zapisów Taryfy opłat i prowizji w punktach przewidujących opłaty za czynności monitorująco-upominawcze w związku z opóźnianiem się klientów ze spłatą bieżących zadłużeń. Bank udzielił odpowiedzi na pozew i repliki na kolejne pismo procesowe. W sprawie tej nie ma ryzyka ukarania Banku karą finansową. Istnieje ryzyko wpisania postanowień dotyczących opłat monitorująco-upominawczych do rejestru klauzul niedozwolonych prowadzonego przez Prezesa UOKiK.

przed SOKiK z powództwa Prezesa UOKiK

o uznanie za niedozwolone niektórych postanowień wzorców umów o kredyt konsumencki.

Sprawa w Sądzie w toku, nastąpiła jedynie wymiana korespondencji między stronami. Nie ma ryzyka ukarania Banku karą finansową.

przed Sądem Apelacyjnym

jedno powództwo wniesione przez osobę fizyczną – klienta, o kontrolę abstrakcyjną wzorów (uznanie za niedozwolone postanowień wzorca umowy – regulamin otwierania i prowadzenia rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego z 1997 roku, zmodyfikowanego w 1998 roku). W dniu 2 lipca 2013 roku odbyła się pierwsza rozprawa. Wyrokiem sądu z dnia 9 lipca 2013 roku oddalono powództwo przeciwko Bankowi. Powód wniósł apelację od wyroku. Termin rozprawy sąd wyznaczył na dzień 11 września 2014 roku.

przed Prezesem UOKiK:

- 1) postępowanie wyjaśniające w celu ustalenia, czy sposób oferowania przez Bank kredytów hipotecznych w ramach „Jesiennej promocji kredytów hipotecznych” może stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów,
- 2) postępowanie wyjaśniające dotyczące udzielania przez banki informacji stanowiącej tajemnicę bankową.
- 3) postępowanie wszczęte 28 lutego 2014 roku w sprawie ustalenia, czy dokumenty przesłane do UOKiK w sprawach DDK -62-22/06/KB oraz DDK -405-24/08/MW zawierały tajemnicę przedsiębiorstwa – w ocenie Banku nie ma ryzyka nałożenia kary finansowej decyzją, sprawa w toku,
- 4) postępowanie wszczęte 05 marca 2014 roku w sprawie ustalenia, czy Bank wykonał decyzję UOKiK z dnia 12 grudnia 2008 roku w sprawie Max Lokaty – jest ryzyko nałożenia kary finansowej decyzją, jeśli UOKiK uzna, że zobowiązanie zostało niewłaściwie wykonane, sprawa w toku,
- 5) postępowanie wyjaśniające wszczęte 23 stycznia 2014 roku w sprawie postanowień wzorców umownych rachunków bankowych regulujące kwestie pełnomocnictw – istnieje ryzyko nałożenia kary finansowej, sprawa w toku.

b) Roszczenia reprivatyzacyjne w stosunku do nieruchomości posiadanych przez Bank

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego toczą się dwa postępowania administracyjne, w tym jedno zawieszone, o stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnych wydanych przez organy administracji publicznej, a dotyczących nieruchomości posiadanych przez Bank, które to postępowania, w przypadku ich negatywnego dla Banku rozstrzygnięcia, skutkować mogą zgłoszeniem roszczeń reprivatyzacyjnych oraz jedno postępowanie administracyjne o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego do nieruchomości posiadanej przez Bank, w której nie został wyznaczony termin rozprawy. Zważywszy na aktualny stan przedmiotowych postępowań dotyczących stwierdzenia nieważności decyzji i orzeczeń organów administracji publicznej, nie jest obecnie możliwe określenie ich ewentualnych negatywnych skutków finansowych dla Banku. Ponadto w odniesieniu do dwóch nieruchomości Banku zostały zgłoszone roszczenia przez byłych właścicieli dotyczące wydania lub zwrotu nieruchomości oraz regulacji stanu prawnego nieruchomości (toczą się cztery postępowania sądowe i administracyjne o wydanie nieruchomości, lokalu położonego w nieruchomości, zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez Bank z nieruchomości).

Przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Warszawie toczy się postępowanie w sprawie skargi Centrum Finansowego Puławska Sp. z o.o. (CFP) – dotyczące użytkowania nieruchomości położonej przy ul. Puławskiej i ul. Chocimskiej w Warszawie, na której znajduje się obecnie siedziba Banku – o stwierdzenie nieważności decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego, z dnia 10 kwietnia 2001 roku stwierdzającej, że orzeczenia Prezydium Rady Narodowej m. st. Warszawy z dnia 1 marca 1954 roku, wydano z rażącym naruszeniem prawa.

Z uwagi na likwidację CFP i wykreślenie z rejestru przedsiębiorców a następnie podział majątku CFP, wydane zostało przeniesienie na Bank prawa użytkowania wieczystego przedmiotowej działki, w dniu 23 maja 2012 roku złożony został w imieniu Banku wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu. Podczas rozprawy w dniu 18 grudnia 2012 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie dopuścił Bank do udziału w postępowaniu z racji przejścia na Bank praw do przedmiotowej nieruchomości. Po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 7 maja 2013 roku Sąd oddalił skargę. Od wyroku przysługuje skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem został doręczony Bankowi w dniu 20 czerwca 2013 roku. W dniu 17 lipca 2013 roku złożona została skarga kasacyjna. Nie wyznaczono terminu rozprawy.

Zarząd PKO Banku Polskiego SA uważa, że prawdopodobieństwo zaistnienia w II połowie 2014 roku poważnych roszczeń wobec Banku z tytułu powyższych postępowań jest niewielkie.

32. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych składają się gotówka w kasie oraz środki pieniężne na rachunku nostro w Narodowym Banku Polskim, a także należności od banków w rachunku bieżącym oraz inne środki pieniężne o terminie wymagalności do 3 miesięcy licząc od daty nabycia.

	30.06.2014	31.12.2013	30.06.2013
Kasa, środki w Banku Centralnym	8 210 374	7 188 406	5 591 688
Bieżące należności od banków	2 178 623	1 456 276	1 833 592
Razem	10 388 997	8 644 682	7 425 280

Przepływy pieniężne z tytułu odsetek i dywidend otrzymanych i wypłaconych

Przychody z tytułu odsetek - otrzymane	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013
Odsetki otrzymane z tytułu udzielonych kredytów i udzielonych pożyczek	3 174 287	3 807 826
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych przy początkowym ujęciu wyznaczonych jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	193 895	274 259
Odsetki otrzymane z tytułu lokat	96 632	104 836
Odsetki otrzymane od inwestycyjnych papierów wartościowych	282 879	318 017
Odsetki otrzymane od papierów z portfela przeznaczonego do obrotu	27 567	34 397
Odsetki od instrumentów zabezpieczających	157 899	223 996
Pozostałe odsetki otrzymane	596 633	709 824
Razem	4 529 792	5 473 155

Przychody z tytułu dywidend - otrzymane	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013
Otrzymane dywidendy od jednostek zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć	47 725	53 131
Otrzymane dywidendy od pozostałych podmiotów	1 664	1 578
Razem	49 389	54 709

Koszty z tytułu odsetek - zapłacone	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013
Odsetki zapłacone z tytułu depozytów	(889 027)	(1 557 542)
Odsetki zapłacone z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek	(94 986)	(94 070)
Odsetki zapłacone z tytułu emisji papierów dłużnych	(44 139)	(66 403)
Pozostałe odsetki zapłacone (głównie odsetki od rachunków bieżących, premie od dłużnych papierów wartościowych, odsetki od zobowiązań z tytułu zabezpieczeń pieniężnych)	(295 826)	(445 696)
Razem	(1 323 978)	(2 163 711)

33. Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązanymi

Skarb Państwa jest jednostką sprawującą kontrolę nad Bankiem jako podmiot posiadający 31,39% udziału w kapitale podstawowym Banku. Szczegółowo akcjonariat Banku został opisany w Nocie 1 „Informacje ogólne” niniejszego sprawozdania.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku wykazano należności i papiery wartościowe oraz zobowiązania z tytułu transakcji ze Skarbem Państwa, jednostkami budżetowymi oraz podmiotami, w których udziałowcem jest Skarb Państwa.

Na mocy ustawy z dnia 30 listopada 1995 roku o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2013 roku; Nr 763), PKO Bank Polski SA otrzymuje środki z budżetu państwa tytułem wykupu odsetek od kredytów mieszkaniowych.

	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013
Przychody memoriałowe z tytułu przejściowego wykupu przez budżet państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych „starego” portfela	58 261	65 902
Przychody otrzymane kasowo z tytułu przejściowego wykupu przez budżet państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych „starego” portfela	20 969	22 052
Różnica pomiędzy przychodami memoriałowymi a kasowymi – pozycja „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”	37 292	43 850

W dniu 29 listopada 2000 roku przyjęto ustawę o objęciu poręczeniami Skarbu Państwa spłaty niektórych kredytów mieszkaniowych (Dz. U. z 2000 roku, Nr 122, poz. 1310 z późniejszymi zmianami), która weszła w życie 1 stycznia 2001 roku. W wykonaniu postanowień tej ustawy PKO Bank Polski SA zawarł w dniu 3 sierpnia 2001 roku umowę z Ministrem Finansów, działającym w imieniu Skarbu Państwa, na mocy której udzielone zostało Bankowi poręczenie spłaty zadłużenia z tytułu kredytów mieszkaniowych, tzw. „starego” portfela.

W dniu 29 grudnia 2011 roku okres obowiązywania niniejszej umowy (pierwotnie do 31 grudnia 2011 roku) został przedłużony do dnia 31 grudnia 2017 roku. Objęcie poręczeniami Skarbu Państwa należności wynikających z kredytów mieszkaniowych „starego” portfela powoduje neutralizację ryzyka niespłacalności tych kredytów.

Wykonanie przez Skarb Państwa umów poręczenia następuje w przypadku niedokonania przez kredytobiorcę spłaty kredytów w terminach wynikających z umowy kredytowej. Odpowiedzialność Skarbu Państwa ma charakter posiłkowy i skutkuje wówczas, gdy egzekwowanie niespłaconej części kredytów i odsetek, które Bank ma obowiązek podjąć, zanim wystąpi z roszczeniem do Skarbu Państwa, okaże się nieskuteczne. Powyższa ustawa obejmuje poręczeniem 90% pozostałych do spłaty kwot kredytów zaciągniętych, a jeszcze niespłaconych przez spółdzielnie mieszkaniowe. W wyniku wykonania obowiązków poręczyciela Skarb Państwa, zgodnie z instytucją poręczenia, wstępuje w prawa zaspokojonego wierzyciela (Banku) i staje się tym samym wierzycielem w stosunku do kredytobiorcy.

Bank prowadzi rozliczenia związane z wykupem odsetek od kredytów mieszkaniowych przez Budżet Państwa i z tego tytułu otrzymuje prowizje.

	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013
Przychody z tytułu prowizji	1 659	2 473

Od 1 stycznia 1996 roku Bank jest generalnym dystrybutorem znaków wartościowych, z czego otrzymuje prowizje od Budżetu Państwa.

	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013
Przychody z tytułu prowizji	2 500	3 918

Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA pełni funkcję agenta emisji skarbowych obligacji detalicznych na podstawie umowy zawartej 11 lutego 2003 roku z Ministrem Finansów. Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA na podstawie tej umowy otrzymuje wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji agenta emisji.

	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013
Przychody z tytułu prowizji	11 516	11 265

Istotne transakcje PKO Banku Polskiego SA z jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa

Transakcje zostały zawarte na warunkach nieodbiegających od rynkowych.

Podmiot	30.06.2014			01.01-30.06.2014		
	Należności ogółem	Zobowiązania ogółem	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym i finansowym	Przychody z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji	Koszty z tytułu odsetek
Podmiot 1	-	-	2 080 000	-	-	-
Podmiot 2	245 926	700 336	682 438	1 812	827	(239)
Podmiot 3	331 605	358 822	335 651	1 327	265	(1 798)
Podmiot 4	-	512 610	500 000	-	1	(6 133)
Podmiot 5	-	170 688	701 786	-	207	(2 512)
Podmiot 6	-	83	680 182	-	18	(178)
Podmiot 7	273 362	26 200	263 231	2 302	1	(397)
Podmiot 8	-	146 581	400 000	2 133	378	(1 125)
Podmiot 9	-	38 328	500 000	-	-	(195)
Podmiot 10	315 365	15 319	140 768	7 025	97	(45)
Podmiot 11	180 895	8 925	176 235	3 788	71	(210)
Podmiot 12	122 659	45 906	186 124	2 290	160	(64)
Podmiot 13	150 608	48 136	101 724	2 419	621	(580)
Podmiot 14	69 154	6 469	150 000	1 513	102	(46)
Podmiot 15	-	167 057	-	-	4	(2 716)
Pozostałe podmioty	254 508	583 952	385 954	5 696	2 435	(4 451)
Razem	1 944 082	2 829 412	7 284 093	30 305	5 187	(20 689)

Podmiot	31.12.2013			01.01-31.12.2013		
	Należności ogółem	Zobowiązania ogółem	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym i finansowym	Przychody z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji	Koszty z tytułu odsetek
Podmiot 1	-	-	2 080 000	-	-	-
Podmiot 6	-	1 749	1 198 324	-	33	(623)
Podmiot 3	211 048	242 088	333 258	3 139	507	(1 242)
Podmiot 8	223 340	126 268	176 660	10 543	429	(527)
Podmiot 10	446 352	65	71 214	12 387	1 161	(573)
Podmiot 16*	-	-	600 000	-	-	-
Podmiot 4	-	19 299	500 000	-	3	(10 651)
Podmiot 9	-	14 093	500 000	1	2	(247)
Podmiot 2	-	574	500 000	5 327	270	(5 681)
Podmiot 7	16 683	2 178	474 003	45	3	(171)
Podmiot 17*	10 130	84 104	359 382	2 390	15	(1 581)
Podmiot 11	241 279	17 556	175 722	9 187	131	(1 055)
Podmiot 5	-	36 096	401 786	-	329	(408)
Podmiot 10	145 798	46 904	117 590	4 891	235	(126)
Podmiot 13	109 174	50 249	143 331	7 570	1 510	(1 445)
Pozostałe podmioty	346 488	536 068	511 244	17 099	4 549	(14 907)
Razem	1 750 292	1 177 291	8 142 514	72 579	9 177	(39 237)

*Podmioty nie występują w pierwszym półroczu 2014.

Odpowiednio na dzień 30 czerwca 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku na powyższe należności nie zostały utworzone istotne odpisy z tytułu utraty wartości.

34. Transakcje z jednostkami powiązanymi kapitałowo

W I połowie 2014 roku PKO Bank Polski SA nie zawarł istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe.

Wszystkie opisane poniżej transakcje z jednostkami zależnymi, wspólnymi przedsięwzięciami i stowarzyszonymi zostały zawarte na warunkach nieodbiegających od warunków rynkowych. Terminy spłat transakcji mieszczą się w przedziale od jednego miesiąca do dwudziestu lat.

30 czerwca 2014 roku

Podmiot	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Jednostki zależne bezpośrednio				
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	4 169	-	451	7 000
„CENTRUM HAFNERA” Sp. z o.o.	-	-	1 586	-
Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o.	164 924	164 923	-	-
Inteligo Financial Services SA	15 289	-	101 351	-
KREDOBANK SA	292 822	263 371	1 516	995
Merkury - fiz an	38 072	38 072	1 648	21 837
Nordea Bank Polska SA	14 544 781	14 441 985	27 493	1 500 000
PKO BP BANKOWY PTE SA	15 289	-	5 881	-
PKO BP Finat Sp. z o.o.	3	-	3 322	593
PKO Finance AB	-	-	11 418 396	-
PKO Leasing Pro SA	407 155	407 155	37 970	-
PKO Leasing SA	140 815	18 417	156 000	819 724
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	18 580	-	26 060	-
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	-	-	27	-
Polski Standard Płatności Sp. z o.o.	-	-	1 434	-
Qualia Development Sp. z o.o.	-	-	8 081	2 405
Jednostki zależne pośrednio				
„Centrum Majkowskiego” Sp. z o.o. w likwidacji	-	-	29	-
Finansowa Kompania „Idea Kapitał” Sp. z o.o.	25 110	25 110	-	43 143
„Fort Mokotów” Sp. z o.o. w likwidacji	-	-	3 674	-
„Fort Mokotów Inwestycje” Sp. z o.o.	-	-	113	-
Giełda Nieruchomości Wartościowych Sp. z o.o.	-	-	8	-
Molina Sp. z o.o.	-	-	24	-
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 1 S.K.A.	-	-	2 036	-
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 2 S.K.A.	-	-	630	-
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 3 S.K.A.	-	-	1 389	-
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 4 S.K.A.	-	-	539	-
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 5 S.K.A.	-	-	7 642	-
Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 6 S.K.A.	-	-	131	-
PKO BP Faktoring SA	269 203	269 167	117	230 833
PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	2 279 025	2 277 680	644	171 926
PKO Leasing Sverige AB	63 831	63 831	68	-
„Promenada Sopocka” Sp. z o.o.	43 831	43 831	3 498	-
Qualia - Residence Sp. z o.o.	1	1	5	-
Qualia - Rezydencja Flotyła Sp. z o.o.	77 000	77 000	167	-
Qualia Hotel Management Sp. z o.o.	-	-	1 303	-
Qualia Sp. z o.o.	-	-	11	11 476
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Jurata Sp. k.	-	-	18	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Neptun Park Sp. k.	14 000	14 000	3 659	1 035
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Nowy Wilanów Sp. k.	4 000	4 000	2 591	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Pomeranka Sp. k.	77 838	-	1 542	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Projekt 1 Sp. k.	-	-	1	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Sopot Sp. k.	4 517	4 517	971	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Władysławowo Sp. k.	-	-	1	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Zakopane Sp. k.	-	-	72	-
Sarnia Dolina Sp. z o. o.	-	-	402	-
„Sopot Zdrój” Sp. z o.o.	218 475	218 475	3 564	-
„Zarząd Majątkiem Górczewska” Sp. z o.o.	-	-	-	-
Razem zależne	18 718 730	18 331 535	11 826 065	2 810 967

Podmiot	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Wspólne przedsięwzięcia bezpośrednio				
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	177	-	44 808	5 000
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp. z o.o.	28 865	28 865	24 657	-
Jednostki stowarzyszone bezpośrednio				
Bank Poczty SA	190	-	1 691	2 292
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	-	-	6 466	-
Jednostka stowarzyszona pośrednio				
Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	-	-	91	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone	29 232	28 865	77 713	7 292

**SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
PKO BANKU POLSKIEGO SA ZA OKRES SZEŚCIU MIESIĘCY
ZAKOŃCZONY DNIA 30 CZERWCA 2014 ROKU
(W TYSIĄCACH ZŁOTYCH)**

Bank Polski

31 grudnia 2013 roku

Podmiot	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Jednostki zależne bezpośrednio				
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	2	-	177	7 000
Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o.	175 390	175 390	179 370	-
Merkury - fiz an	-	-	1 129	-
Inteligo Financial Services SA	-	-	108 431	-
KREDOBANK SA	305 020	257 708	2 124	1 000
PKO BP BANKOWY PTE SA	92	-	1 362	-
PKO BP Finat Sp. z o.o.	3	-	4 432	593
PKO Finance AB	4 604	-	9 132 169	-
PKO Leasing SA	47 716	13 105	260 637	1 097 835
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	19 124	-	39 729	-
Qualia Development Sp. z o.o.	-	-	10 043	13 893
Jednostki zależne pośrednio				
„Fort Mokotów” Sp. z o.o. w likwidacji	-	-	3 827	-
„Fort Mokotów Inwestycje” Sp. z o.o.	-	-	1 725	-
Giełda Nieruchomości Wartościowych Sp. z o.o.	-	-	2	-
PKO BP Faktoring SA	213 387	213 365	1 987	286 505
PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	2 250 877	2 250 338	735	269 270
PKO Leasing Sverige AB	83 591	83 591	-	14 409
Qualia - Residence Sp. z o.o.	-	-	594	-
Qualia - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o.	76 862	76 862	825	-
Qualia Hotel Management Sp. z o.o.	-	-	1 195	-
Qualia Sp. z o.o.	-	-	3	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Jurata Sp. k.	-	-	1 613	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Neptun Park Sp. k.	29 069	29 069	1 868	1 035
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Nowy Wilanów Sp. k.	39 088	39 088	5 152	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Pomeranka Sp. k.	77 708	77 708	2 098	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Projekt 1 Sp. k.	-	-	3	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Sopot Sp. k.	7 756	7 756	387	167
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Władysławowo Sp. k.	-	-	3	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Zakopane Sp. k.	-	-	674	-
Sarnia Dolina Sp. z o. o.	-	-	528	-
Razem zależne	3 330 289	3 223 980	9 762 822	1 691 707

Podmiot	Należności	w tym kredyty	Zobowiązania	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Wspólne przedsięwzięcia bezpośrednio				
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	1 100	-	50 551	5 000
„CENTRUM HAFFNERA” Sp. z o.o.	-	-	1 234	-
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp z o.o.	29 463	29 463	16 066	-
Wspólne przedsięwzięcia pośrednio				
„Centrum Majkowskiego” Sp. z o.o. w likwidacji	-	-	38	-
„Kamienica Morska” Sp. z o.o. w likwidacji	-	-	-	-
„Promenada Sopocka” Sp. z o.o.	44 377	44 377	4 811	-
„Sopot Zdrój” Sp. z o.o.	219 698	219 698	-	-
Jednostki stowarzyszone bezpośrednio				
Bank Pocztowy SA	6	-	1 003	2 374
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	-	-	12 555	-
Jednostka stowarzyszona pośrednio				
Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	-	-	11	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone	294 644	293 538	86 269	7 374

**SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
PKO BANKU POLSKIEGO SA ZA OKRES SZEŚCIU MIESIĘCY
ZAKOŃCZONY DNIA 30 CZERWCA 2014 ROKU
(W TYSIĄCACH ZŁOTYCH)**

Bank Polski

6 miesięcy zakończone 30 czerwca 2014 roku

Podmiot	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
Jednostki zależne bezpośrednio				
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	2	2	4	4
„CENTRUM HAFNERA” Sp. z o.o.	3	3	-	-
Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o.	4 047	4 047	-	-
Merkury - fiz an	1 120	1 120	10	10
Inteligo Financial Services SA	1 957	13	35 114	1 240
KREDOBANK SA	3 470	3 470	-	-
Nordea Bank Polska SA	12 470	9 358	5 381	73
PKO BP BANKOWY PTE SA	408	4	61	61
PKO BP Finat Sp. z o.o.	27	10	558	59
PKO Finance AB	31	31	195 989	195 255
PKO Leasing SA	4 455	2 778	9 982	2 389
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	107 813	106 957	734	734
PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA	-	-	2	-
Polski Standard Płatności Sp. z o.o.	2	2	9	9
Qualia Development Sp. z o.o.	82	10	97	97
Jednostki zależne pośrednio				
„Centrum Majkowskiego” Sp. z o.o. w likwidacji	2	2	-	-
Finansowa Kompania „Idea Kapitał” Sp. z o.o.	222	222	-	-
„Fort Makotów” Sp. z o.o. w likwidacji	1	1	40	40
„Fort Makotów Inwestycje” Sp. z o.o.	2	2	10	10
Giełda Nieruchomości Wartościowych Sp. z o.o.	1	1	-	-
„Kamienica Morska” Sp. z o.o. w likwidacji	2	2	-	-
Molina Sp. z o.o.	14	14	68	68
PKO BP Faktoring SA	3 670	3 530	3 771	3 771
PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	40 631	40 586	42	-
PKO Leasing Sverige AB	700	700	-	-
„Promenada Sopocka” Sp. z o.o.	394	394	-	-
Qualia - Residence Sp. z o.o.	8	4	1	1
Qualia - Rezydencja Flotyła Sp. z o.o.	1 768	1 768	10	10
Qualia Hotel Management Sp. z o.o.	11	11	7	7
Qualia Sp. z o.o.	1	1	-	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Jurata Sp. k.	1	1	10	10
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Neptun Park Sp. k.	528	528	26	26
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Nowy Wilanów Sp. k.	515	515	58	58
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Pomeranka Sp. k.	2 045	2 045	24	24
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Projekt 1 Sp. k.	1	1	-	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Sopot Sp. k.	245	245	8	8
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Władysławowo Sp. k.	1	1	-	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Zakopane Sp. k.	1	1	3	3
Sarnia Dolina Sp. z o. o.	2	2	-	-
„Sopot Zdrój” Sp. z o.o.	2 041	2 041	46	46
Razem zależne	188 694	180 423	252 065	204 013

Podmiot	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
Wspólne przedsięwzięcia bezpośrednio				
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	4 780	4 461	34 765	34 654
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp. z o.o.	1 658	1 658	125	125
Jednostki stowarzyszone bezpośrednio				
Bank Pocztowy SA	220	30	1 800	-
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	1	1	83	83
Jednostka stowarzyszona pośrednio				
Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	2	2	-	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone	6 661	6 152	36 773	34 862

6 miesięcy zakończone 30 czerwca 2013 roku

Podmiot	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
Jednostki zależne bezpośrednio				
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	12	1	3	3
PKO Leasing SA	7 863	6 641	9 413	3 007
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService Sp. z o.o.	15 655	15 303	49 781	39 500
„Fort Mokotów Inwestycje” Sp. z o.o.	2	2	306	306
Inteligo Financial Services SA	2 008	10	36 635	2 280
KREDOBANK SA	1 213	1 213	-	-
PKO BP BANKOWY PTE SA	433	4	538	538
PKO BP Finat Sp. z o.o.	80	10	72	55
PKO Finance AB	-	-	178 513	178 513
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	84 564	83 832	642	626
Qualia Development Sp. z o.o.	9	9	183	183
Jednostki zależne pośrednio				
PKO Bankowy Leasing Sp. z o.o.	50 133	49 394	22	1
Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o.	4 042	2 362	-	-
„Fort Mokotów” Sp. z o.o. w likwidacji	1	1	67	67
PKO BP Faktoring SA	5 227	5 003	-	-
Qualia - Residence Sp. z o.o.	10	6	3	3
Qualia - Rezydencja Flotyła Sp. z o.o.	1 587	1 552	12	12
Qualia Hotel Management Sp. z o.o.	6	6	1	1
Qualia Sp. z o.o.	1	1	-	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Jurata Sp. k.	2	2	31	31
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Neptun Park Sp. k.	1 746	1 693	77	77
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Nowy Wilanów Sp. k.	2 514	2 438	132	132
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Pomeranka Sp. k.	2 077	2 049	13	13
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Projekt 1 Sp. k.	1	1	-	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Sopot Sp. k.	196	195	34	34
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Władysławowo Sp. k.	1	1	-	-
Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Zakopane Sp. k.	2	2	3	3
Sarnia Dolina Sp. z o. o.	412	412	2 024	-
Razem zależne	179 797	172 143	278 505	225 385

Podmiot	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji
Wspólne przedsięwzięcia bezpośrednio				
„CENTRUM HAFNERA” Sp. z o.o.	4	4	-	-
„Centrum Obsługi Biznesu” Sp. z o.o.	650	650	210	210
Wspólne przedsięwzięcia pośrednio				
„Centrum Majkowskiego” Sp. z o.o. w likwidacji	3	3	-	-
„Kamienica Morska” Sp. z o.o. w likwidacji	3	3	-	-
„Promenada Sopocka” Sp. z o.o.	585	585	31	31
„Sopot Zdrój” Sp. z o.o.	2 832	2 832	42	42
Jednostki stowarzyszone bezpośrednio				
Bank Pocztowy SA	32	26	355	-
„Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	1	1	144	144
Jednostka stowarzyszona bezpośrednio przeznaczona do sprzedaży				
Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	104	104	60	60
Agencja Inwestycyjna CORP-SA SA	319	-	47	-
Jednostka stowarzyszona pośrednio				
Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	1	1	-	-
Razem wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone	4 534	4 209	889	487

35. Transakcje z jednostkami powiązanymi osobowo

Na dzień 30 czerwca 2014 roku jednostkami powiązanymi z Bankiem poprzez kluczowy personel kierowniczy PKO Banku Polskiego SA bądź bliskich członków rodziny kluczowego personelu kierowniczego pozostawały dwa podmioty (na dzień 31 grudnia 2013 roku - dwa podmioty).

W I półroczu 2014 roku oraz w 2013 roku w Banku nie wystąpiły transakcje wzajemne z tymi podmiotami.

36. Świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego PKO Banku Polskiego SA

a) krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Wynagrodzenia otrzymane oraz należne od PKO Banku Polskiego SA	01.01- 30.06.2014	01.01- 30.06.2013
Zarząd Banku	7 214	6 511
Rada Nadzorcza Banku	496	613
Razem	7 710	7 124

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze to świadczenia pracownicze, które podlegają w całości rozliczeniu przed upływem 12 miesięcy od końca rocznego okresu sprawozdawczego, w którym pracownicy wykonywali związaną z nimi pracę. W związku z powyższym jako świadczenie krótkoterminowe dla Zarządu Banku ujęte została nieodroczonego część składnika zmiennego składnika wynagrodzeń, która została wypłacona odpowiednio za rok 2013 w lipcu 2014 i za rok 2012 w lipcu 2013.

Ponadto w 2014 roku przyznana wartość nieodroczonego składnika wynagrodzeń przyznanego w formie gotówkowej za 2013 rok wyniosła 1 916 tysięcy PLN. W 2013 roku przyznana wartość odroczonego składnika wynagrodzeń przyznanego w formie gotówkowej za 2012 rok wyniosła 1 561 tysięcy PLN.

b) pozostałe świadczenia długoterminowe

W okresie sześciu miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2014 roku oraz dnia 30 czerwca 2013 roku nie wypłacono świadczeń zaliczanych do pozostałych świadczeń długoterminowych (wypłata nastąpiła w lipcu 2014 roku). Jako pozostałe świadczenie długoterminowe ujęta została odroczonego część zmiennego składnika wynagrodzeń przyznanego w formie gotówkowej oraz świadczenia z tytułu pracowniczego programu emerytalnego.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku i 2013 roku wartość zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń długoterminowych wyniosła odpowiednio 2 440 tysięcy PLN i 1 052 tysięcy PLN odpowiednio. W 2014 roku przyznana wartość odroczonego składnika wynagrodzeń przyznanego w formie gotówkowej za 2013 rok wyniosła 1 321 tysięcy PLN. W 2013 roku przyznana wartość odroczonego składnika wynagrodzeń przyznanego w formie gotówkowej za 2012 rok wyniosła 1 052 tysięcy PLN.

c) płatności na bazie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych (w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń)

W okresie sześciu miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2014 roku wypłacono Zarządowi Banku 1 639 tysięcy PLN z tytułu zmiennych składników wynagrodzeń (część nieodroczonego) przyznanego w formie instrumentu finansowego, tj. akcji fantomowych (których przeliczenie na gotówkę jest dokonywane po dodatkowym okresie retencyjnym). W okresie sześciu miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2013 roku nie wypłacono świadczeń z tego tytułu.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku i 2013 roku wartość zobowiązania z tego tytułu wyniosła odpowiednio 4 289 tysięcy PLN i 2 691 tysięcy PLN odpowiednio. W 2014 roku przyznana wartość składnika wynagrodzeń (odroczonego i nieodroczonego) przyznanego w formie akcji fantomowych za 2013 rok wyniosła 3 237 tysięcy PLN. W 2013 roku przyznana wartość składnika wynagrodzeń (odroczonego i nieodroczonego) przyznanego w formie akcji fantomowych za 2012 rok wyniosła 2 691 tysięcy PLN.

d) świadczenia po okresie zatrudnienia

W okresie sześciu miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2014 roku oraz odpowiednio dnia 30 czerwca 2013 roku nie wypłacono świadczeń po okresie zatrudnienia.

e) świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

W okresie sześciu miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2014 roku oraz odpowiednio dnia 30 czerwca 2013 roku nie wypłacono świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

f) kredyty, pożyczki, gwarancje i inne pożytki świadczone przez Bank na rzecz kierownictwa

	30.06.2014	31.12.2013
Zarząd	905	74
Rada Nadzorcza Banku	2 265	2 241
Razem	3 170	2 315

Warunki oprocentowania i terminy spłaty należności nie odbiegają od warunków rynkowych i terminów spłaty dla podobnych produktów bankowych.

37. Zasady ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku

Zasady ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń opisane zostały w rocznym sprawozdaniu finansowym Banku za 2013 rok.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku rezerwa na składniki zmienne za lata 2014 - 2012 wyniosła 31,3 milionów PLN, z czego dla osób zajmujących stanowiska kierownicze bez Zarządu Banku w kwocie 19,4 milionów PLN i dla Zarządu Banku w kwocie 11,9 milionów PLN. Na dzień 31 grudnia 2013 roku rezerwa na składniki zmienne za lata 2013 - 2012 wyniosła 25 milionów PLN, z czego dla Zarządu Banku wyniosła 9 milionów PLN. Zgodnie z obowiązującymi przepisami w I półroczu 2014 roku wypłacony został dla osób zajmujących stanowiska kierownicze bez Zarządu Banku składnik nieodroczonego z tytułu premii za rok 2013 oraz składnik odroczonego z tytułu premii za rok 2012 - gotówka w kwocie 4,6 miliona PLN.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w 2013 roku z tytułu premii za rok 2012 wypłacony został składnik nieodroczoney – gotówka dla osób zajmujących stanowiska kierownicze bez Zarządu Banku w kwocie 3,2 milionów PLN, dla Zarządu Banku w kwocie 1,6 miliona PLN. Wypłata z tytułu akcji fantomowych wyliczona zgodnie z przepisami, w oparciu o kurs akcji w 3 kwartale 2013 roku w wysokości 36,93 PLN, została zrealizowana w listopadzie 2013 roku dla osób zajmujących stanowiska kierownicze bez Zarządu Banku w wysokości 3,3 miliona PLN, a w styczniu 2014 roku dla Zarządu Banku (1,6 miliona PLN).

38. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

38.1. Kategorie wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do wartości godziwej

Bank klasyfikuje poszczególne składniki aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej do następujących kategorii:

- Poziom 1: Ceny kwotowane na aktywnych rynkach
- Poziom 2: Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych
- Poziom 3: Pozostałe techniki wyceny

W tabeli poniżej przedstawiono podział aktywów i zobowiązań finansowych prezentowanych w sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej w podziale na 3 kategorie na dzień 30 czerwca 2014 roku:

Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej na dzień 30.06.2014	Nota	Wartość bilansowa	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
			Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Pozostałe techniki wyceny
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	15	1 188 876	1 188 876	-	-
Dłużne papiery wartościowe		1 177 969	1 177 969	-	-
Udziały i akcje w innych jednostkach		6 196	6 196	-	-
Certyfikaty inwestycyjne		4 711	4 711	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	16	3 363 222	1 122	3 362 100	-
Instrumenty zabezpieczające		379 394	-	379 394	-
Instrumenty o charakterze handlowym		2 983 828	1 122	2 982 706	-
Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	18	11 107 485	1 360 397	9 747 088	-
Dłużne papiery wartościowe		11 107 485	1 360 397	9 747 088	-
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	20	19 979 109	14 066 610	5 744 823	167 676
Dłużne papiery wartościowe		19 770 758	14 025 935	5 744 823	-
Kapitałowe papiery wartościowe		208 351	40 675	-	167 676
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej razem:		35 638 692	16 617 005	18 854 011	167 676
Pochodne instrumenty finansowe	16	3 563 140	405	3 562 735	-
Instrumenty zabezpieczające		378 411	-	378 411	-
Instrumenty o charakterze handlowym		3 184 729	405	3 184 324	-
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	26	142 705	-	142 705	-
Instrumenty finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		142 705	-	142 705	-
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej razem		3 705 845	405	3 705 440	-

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu na dzień 30.06.2014	Wartość bilansowa	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Dłużne papiery wartościowe	1 177 969	1 177 969	-	-
obligacje skarbowe	1 099 169	1 099 169	-	-
obligacje komunalne	51 622	51 622	-	-
obligacje korporacyjne	8 430	8 430	-	-
obligacje emitowane przez GPW	4 503	4 503	-	-
obligacje emitowane przez PKO Finance AB w EUR	4 656	4 656	-	-
obligacje emitowane przez banki, w tym obligacje BGK	9 589	9 589	-	-
Udziały i akcje w innych jednostkach	6 196	6 196	-	-
Certyfikaty inwestycyjne	4 711	4 711	-	-
RAZEM	1 188 876	1 188 876	-	-

Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat na dzień 30.06.2014	Wartość bilansowa	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Dłużne papiery wartościowe	11 107 485	1 360 397	9 747 088	-
bony pieniężne NBP	9 497 378	-	9 497 378	-
obligacje skarbowe PLN	1 360 397	1 360 397	-	-
obligacje komunalne EUR	140 041	-	140 041	-
obligacje komunalne PLN	109 669	-	109 669	-
RAZEM	11 107 485	1 360 397	9 747 088	-

Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży na dzień 30.06.2014	Wartość bilansowa	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	19 770 758	14 025 935	5 744 823	-
obligacje skarbowe PLN	14 025 935	14 025 935	-	-
obligacje komunalne	3 400 821	-	3 400 821	-
obligacje korporacyjne PLN	2 255 566	-	2 255 566	-
obligacje korporacyjne EUR	88 436	-	88 436	-
Kapitałowe papiery wartościowe	208 351	40 675	-	167 676
RAZEM	19 979 109	14 066 610	5 744 823	167 676

W tabeli poniżej przedstawiono podział aktywów i zobowiązań finansowych prezentowanych w sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej w podziale na 3 kategorie na dzień 31 grudnia 2013 roku:

Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej na dzień 31.12.2013	Nota	Wartość bilansowa	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
			Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Pozostałe techniki wyceny
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	15	484 485	479 943	4 542	-
Dłużne papiery wartościowe		472 535	467 993	4 542	-
Udziały i akcje w innych jednostkach		10 799	10 799	-	-
Certyfikaty inwestycyjne		1 151	1 151	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	16	3 002 220	1 015	3 001 205	-
Instrumenty zabezpieczające		361 639	-	361 639	-
Instrumenty o charakterze handlowym		2 640 581	1 015	2 639 566	-
Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	18	15 179 188	931 325	14 247 863	-
Dłużne papiery wartościowe		15 179 188	931 325	14 247 863	-
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	20	13 730 976	8 563 440	5 030 221	137 315
Dłużne papiery wartościowe		13 548 671	8 518 450	5 030 221	-
Kapitałowe papiery wartościowe*		182 305	44 990	-	137 315
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej razem:		32 396 869	9 975 723	22 283 831	137 315
Pochodne instrumenty finansowe	16	3 328 149	912	3 327 237	-
Instrumenty zabezpieczające		414 804	-	414 804	-
Instrumenty o charakterze handlowym		2 913 345	912	2 912 433	-
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	26	290 509	-	290 509	-
Instrumenty finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		290 509	-	290 509	-
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej razem		3 618 658	912	3 617 746	-

*W 2013 roku Bank zaprzestał klasyfikacji udziałów w spółkach wycenianych w cenie nabycia pomniejszonej o odpis z tytułu utraty wartości do instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej (sklasyfikowanych na Poziomie 3).

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu na dzień 31.12.2013	Wartość bilansowa	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Dłużne papiery wartościowe	472 535	467 993	4 542	-
obligacje skarbowe	390 660	390 660	-	-
obligacje skarbowe w EUR	4 542	-	4 542	-
obligacje komunalne	41 907	41 907	-	-
obligacje korporacyjne	24 026	24 026	-	-
obligacje emitowane przez GPW	6 628	6 628	-	-
obligacje emitowane przez PKO Finance AB w EUR	4 604	4 604	-	-
obligacje emitowane przez banki, w tym obligacje BGK	168	168	-	-
Udziały i akcje w innych jednostkach	10 799	10 799	-	-
Certyfikaty inwestycyjne	1 151	1 151	-	-
RAZEM	484 485	479 943	4 542	-

Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat na dzień 31.12.2013	Wartość bilansowa	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Dłużne papiery wartościowe	15 179 188	931 325	14 247 863	-
bonny pieniężne NBP	13 997 228	-	13 997 228	-
obligacje skarbowe PLN	931 325	931 325	-	-
obligacje komunalne EUR	136 700	-	136 700	-
obligacje komunalne PLN	113 935	-	113 935	-
RAZEM	15 179 188	931 325	14 247 863	-

Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży na dzień 31.12.2013	Wartość bilansowa	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	13 548 671	8 518 450	5 030 221	-
obligacje skarbowe PLN	8 518 450	8 518 450	-	-
obligacje komunalne	3 440 753	-	3 440 753	-
obligacje korporacyjne	1 589 468	-	1 589 468	-
Kapitałowe papiery wartościowe	182 305	44 990	-	137 315
RAZEM	13 730 976	8 563 440	5 030 221	137 315

W zależności od kategorii klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych do hierarchii, stosuje się przy tym różnorodne metody ustalania ich wartości godziwej, których szczegółowy opis zaprezentowany został w rocznym sprawozdaniu finansowym.

1) Poziom 1: Ceny kwotowane na aktywnych rynkach

Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest bezpośrednio w oparciu o ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań. Do tej kategorii Bank klasyfikuje instrumenty finansowe i kapitałowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz dostępne do sprzedaży, dla których istnieje aktywny rynek i dla których wartość godziwa ustalana jest w oparciu o wartość rynkową, będącą ceną kupna:

- dłużne papiery wartościowe wyceniane do fixingu z platformy Bondspot,
- dłużne i kapitałowe papiery wartościowe będące przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, w tym w portfolio Domu Maklerskiego,
- instrumenty pochodne.

2) Poziom 2: Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych

Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest za pomocą modeli wyceny, w przypadkach, w których wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (bazujące na cenach). Do tej kategorii Bank klasyfikuje instrumenty finansowe, dla których brak jest aktywnego rynku:

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	Metoda (technika) wyceny	Obserwowalne dane wejściowe
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu – obligacje skarbowe w EUR	Cena rynkowa polskich papierów skarbowych w walucie obcej pozyskiwana jest z serwisów informacyjnych, w których znajdują się kwotowania takich papierów (Bloomberg lub strony brokerskie w systemie Reuters). Nie jest to rynek regulowany.	Cena rynkowa papierów wartościowych pozyskiwana z serwisów informacyjnych.
Pochodne instrumenty finansowe – instrumenty zabezpieczające	Wycena instrumentów pochodnych CIRS, IRS odbywa się według modelu zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Dyskontowanie odbywa się w oparciu o krzywe rentowności.	Krzywe rentowności zbudowane są w oparciu o stawki rynkowe, dane rynkowe rynku pieniężnego, rynku transakcji FRA, IRS, basis swap.
Pochodne instrumenty finansowe – instrumenty o charakterze handlowym	Wycena instrumentów pochodnych CIRS, IRS, FRA odbywa się według modelu zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Dyskontowanie odbywa się w oparciu o krzywe rentowności. Wycena opcji walutowych odbywa się według określonych modeli wyceny dla danego typu opcji walutowej. Ceny egzotycznych opcji wbudowanych w produkty strukturyzowane pozyskiwane są z rynku (są cenami rynkowymi).	Krzywe rentowności zbudowane są w oparciu o stawki rynkowe, dane rynkowe rynku pieniężnego, rynku transakcji FRA, IRS, basis swap. Danymi wejściowymi do modeli wyceny opcji walutowych są krzywe rentowności budowane w oparciu o stawki rynku pieniężnego, rynkowe stawki punktów swapowych, płaszczyzny zmienności dla określonych par walutowych, walutowe kursy fixingowe NBP. W celu wyceny egzotycznych opcji wbudowanych w produkty strukturyzowane pozyskiwane są ceny rynkowe tych opcji.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	Metoda (technika) wyceny	Obserwowalne dane wejściowe
Aktywa finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		
- bony pieniężne NBP	Wycena metodą krzywej rentowności.	Krzywa rentowności dla bonów pieniężnych zbudowana jest w oparciu o ceny rynkowe, dane rynku pieniężnego oraz rynku transakcji OIS.
- obligacje komunalne EUR	Wycena według przyjętego modelu wyceny.	Danymi wejściowymi do modelu wyceny są stawki rynkowe, dane rynkowe: rynek pieniężnych, rynek transakcji IRS, rynek transakcji CDS, zmienność rynku opcji stopy procentowej
- obligacje komunalne PLN	Wycena według modelu krzywej rentowności oraz marży ryzyka.	Krzywa rentowności zbudowana jest w oparciu o stawki rynkowe, dane rynkowe rynku pieniężnego, rynku transakcji IRS.
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży		
- obligacje komunalne	Wycena według modelu krzywej rentowności oraz marży ryzyka.	Krzywa rentowności zbudowana jest w oparciu o stawki rynkowe, dane rynkowe rynku pieniężnego, rynku transakcji IRS.
- obligacje korporacyjne	Wycena według modelu krzywej rentowności oraz marży ryzyka.	Krzywa rentowności zbudowana jest w oparciu o stawki rynkowe, dane rynkowe rynku pieniężnego, rynku transakcji IRS.
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych – instrumenty finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Wycena według metody krzywej rentowności oraz ceny egzotycznych opcji wbudowanych w te papiery.	Krzywa rentowności zbudowana jest w oparciu o stawki rynkowe, dane rynkowe rynku pieniężnego, rynku transakcji IRS. W celu wyceny egzotycznych opcji wbudowanych w produkty strukturyzowane pozyskiwane są ceny rynkowe tych opcji.

3) Poziom 3: Pozostałe techniki wyceny

Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest za pomocą modeli wyceny, w przypadku których dane wejściowe nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne). Do tej kategorii Bank zaklasyfikował udziały w Funduszu Marguerite, które są wyceniane według wewnętrznych modeli wyceny. Wartość godziwa tych papierów (Fundusz) ustalana jest w oparciu o wartość netto aktywów funduszu tj. wartość godziwą projektów inwestycyjnych (spółek) wchodzących w skład funduszu, które podlegają co pół roku badaniom przez biegłego rewidenta. Gdyby Bank stosował wartości parametrów nieobserwowalnych będące wartościami brzegowymi z zakresu możliwych wartości, wartość godziwa kapitałowych instrumentów finansowych mogłaby na dzień 30 czerwca 2014 roku być większa o 8 384 tysiące PLN lub mniejsza o 8 384 tysiące PLN.

Wpływ parametrów estymowanych na wycenę do wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których Bank stosuje wycenę do wartości godziwej na Poziomie 3 na dzień 30 czerwca 2014 roku jest następujący:

Technika wyceny	Czynnik nieobserwowalny	Wpływ na wartość godziwą	
		scenariusza pozytywnego (wzrost o +5% wartości netto aktywów Funduszu)	scenariusza negatywnego (spadek o -5% wartości netto aktywów Funduszu)
Metoda wartości netto aktywów funduszu (NAV - Net Asset Value)	Cena za jednostkę uczestnictwa	176 060	159 292

Przeniesienia instrumentów pomiędzy Poziomem 1 a Poziomem 2 następują na podstawie dostępności kwotowania z aktywnego rynku według stanu na koniec okresu sprawozdawczego. Przeniesienie z Poziomu 2 do Poziomu 3 następuje w sytuacji zamiany w wycenie czynnika obserwowalnego na nieobserwowalny lub zastosowania do wyceny nowego nieobserwowalnego czynnika ryzyka, która jednocześnie skutkuje istotnym wpływem na wycenę instrumentu. Przeniesienie z Poziomu 3 do Poziomu 2 następuje w sytuacji zamiany w wycenie czynnika nieobserwowalnego na obserwowalny lub gdy wpływ czynnika nieobserwowalnego na wycenę instrumentu przestaje być istotny. Przeniesienia pomiędzy poziomami wyceny następują w dacie i według stanu na koniec okresu sprawozdawczego.

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2014 roku nie nastąpiły przeniesienia między poziomami w hierarchii wartości godziwej wykorzystywanej przy wycenie wartości godziwej instrumentów finansowych.

Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie w trakcie okresu pomiaru od 1 stycznia 2014 roku do 30 czerwca 2014 roku:

Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - Poziom 3	01.01- 30.06.2014
Bilans otwarcia na początek okresu	137 315
Suma zysków lub strat	15 309
w innych dochodach całkowitych	15 309
Objęcie nowej emisji udziałów w Funduszu Margeurite i różnice kursowe	15 052
Bilans zamknięcia na koniec okresu	167 676

W okresie 6 miesięcy zakończonych dnia 30 czerwca 2014 nie nastąpiły zmiany w metodologii szacowania wartości godziwej.

38.2. Aktywa i zobowiązania finansowe, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane w wartości godziwej

Bank jest w posiadaniu instrumentów finansowych, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane w wartości godziwej.

Dla wielu instrumentów finansowych wartości rynkowe są niedostępne, stąd wartości godziwe są oszacowane przy zastosowaniu szeregu technik wyceny. Do wyceny wartości godziwej instrumentów finansowych zastosowano model oparty na szacowaniach wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych poprzez zdyskontowanie przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp procentowych.

Wszystkie wyliczenia modelowe zawierają pewne założenia upraszczające i są wrażliwe na przyjmowane założenia. Poniżej przedstawiono podsumowanie głównych metod i założeń wykorzystywanych podczas szacowania wartości godziwych instrumentów finansowych nie wycenianych do wartości godziwej.

W przypadku pewnych grup instrumentów finansowych, ze względu na brak oczekiwanych istotnych różnic pomiędzy wartością bilansową a godziwą, wynikający z charakterystyki tych grup (np. krótkoterminowy charakter, wysoka korelacja z parametrami rynkowymi, unikalność instrumentu) przyjęto, że wartość bilansowa jest w przybliżeniu zgodna z wartością godziwą. Dotyczy to następujących grup instrumentów finansowych:

- kredyty i pożyczki udzielone przez Bank klientom: części portfela kredytów mieszkaniowych („stary” portfel kredytów mieszkaniowych), kredyty z brakiem określonego harmonogramu spłaty, wymagalnych na moment wyceny,
- zobowiązania Banku wobec klientów: zobowiązania bez określonego harmonogramu spłaty, inne specyficzne produkty, dla których nie można mówić o istnieniu rynku,
- depozytów i lokat międzybankowych o terminie zapadalności do 7 dni lub o zmiennym oprocentowaniu,
- kredytów lub pożyczek udzielonych i zaciągniętych na rynku międzybankowym o zmiennym oprocentowaniu (zmiana oprocentowania maksymalnie co 3 miesiące),
- kasa i środki w Banku Centralnym oraz zobowiązania wobec Banku Centralnego,
- inne aktywa i zobowiązania finansowe.

W odniesieniu do kredytów i pożyczek udzielonych klientom zastosowano model oparty o szacowania wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych poprzez zdyskontowanie przepływów pieniężnych, przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych, uwzględniający wysokość marży na ryzyko kredytowe oraz urealnione terminy spłaty wynikające z umów kredytowych. Bieżący poziom marży został wyznaczony dla transakcji zawartych w ostatnim kwartale zakończonym dniem bilansowym na instrumentach o podobnym ryzyku kredytowym.

Wartość godziwą depozytów oraz innych zobowiązań wobec klientów innych niż banki o ustalonym terminie wymagalności oszacowano na podstawie oczekiwanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych bieżącymi stopami procentowymi właściwymi dla poszczególnych produktów depozytowych.

Wartość godziwą długu podporządkowanego Banku oszacowano na podstawie oczekiwanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o krzywą rentowności.

Wartość godziwą zobowiązania z tytułu emisji papierów dłużnych wyemitowanych przez PKO Bank Polski SA oszacowano na podstawie oczekiwanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych bieżącymi stopami rynku międzybankowego.

Lokaty i depozyty międzybankowe oszacowano na podstawie oczekiwanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych bieżącymi stopami rynku międzybankowego.

Należności z tytułu leasingu finansowego oszacowano na podstawie oczekiwanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu wewnętrznej stopy zwrotu dla transakcji leasingowych tego samego rodzaju zawieranych przez Bank w okresie bezpośrednio poprzedzającym dzień kończący okres sprawozdawczy.

**SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
PKO BANKU POLSKIEGO SA ZA OKRES SZEŚCIU MIESIĘCY
ZAKOŃCZONY DNIA 30 CZERWCA 2014 ROKU
(W TYSIĄCACH ZŁOTYCH)**

Bank Polski

W tabeli poniżej przedstawiono podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla poszczególnych grup instrumentów finansowych, które nie zostały wykazane w wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku na dzień 30 czerwca 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku:

	Poziom hierarchii wartości godziwej	Metoda wyceny	30.06.2014	
			Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Kasa, środki w Banku Centralnym	nd	wartość wymaganej zapłaty	8 210 374	8 210 374
Należności od banków	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	16 744 052	16 744 042
Kredyty i pożyczki udzielone klientom			151 397 457	148 520 066
kredyty mieszkaniowe	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	77 618 283	74 433 111
kredyty gospodarcze	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	51 192 163	51 569 474
kredyty konsumpcyjne	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	19 154 447	19 193 539
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	1 165 533	1 165 533
dłużne papiery wartościowe	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	2 267 031	2 158 409
Inne aktywa finansowe	3	wartość wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości	884 783	884 783
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	3	wartość wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości	3 739	3 739
Zobowiązania wobec banków	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	17 761 335	17 761 008
Zobowiązania wobec klientów			169 040 450	169 440 898
wobec podmiotów gospodarczych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	45 048 678	45 464 424
wobec jednostek budżetowych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	5 764 885	5 764 885
wobec ludności	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	118 226 887	118 211 589
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	884 563	884 887
Dług podporządkowany	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	1 620 914	1 604 483
Inne zobowiązania finansowe	3	wartość wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości	2 708 286	2 708 286

	Poziom hierarchii wartości godziwej	Metoda wyceny	31.12.2013 przekształcone	
			Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Kasa, środki w Banku Centralnym	nd	wartość wymaganej zapłaty	7 188 406	7 188 406
Należności od banków	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	2 089 087	2 084 806
Kredyty i pożyczki udzielone klientom			147 372 326	149 972 246
kredyty mieszkaniowe	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	74 778 407	74 923 490
kredyty gospodarcze	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	49 662 062	51 918 323
kredyty konsumpcyjne	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	18 998 829	19 197 510
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	2 144 088	2 144 088
dłużne papiery wartościowe	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	1 788 940	1 788 835
Inne aktywa finansowe	3	wartość wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości	568 554	568 554
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	3	wartość wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości	4 065	4 065
Zobowiązania wobec banków	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	2 529 623	2 529 387
Zobowiązania wobec klientów			159 957 671	160 183 673
wobec podmiotów gospodarczych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	40 702 728	40 932 353
wobec jednostek budżetowych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	3 473 476	3 473 476
wobec ludności	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	115 781 467	115 777 844
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	3	zdyskontowane przepływy pieniężne	692 614	692 728
Dług podporządkowany	2	zdyskontowane przepływy pieniężne	1 620 857	1 605 265
Inne zobowiązania finansowe	3	wartość wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości	1 969 840	1 969 840

Szczegółowe założenia dotyczące metod wyceny zostały opisane w rocznym sprawozdaniu finansowym za 2013 rok.

W okresie 6 miesięcy zakończonych dnia 30 czerwca 2014 roku nie dokonano zmiany metodologii szacowania aktywów i zobowiązań finansowych, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane w wartości godziwej.

CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM ZWIĄZANYM Z INSTRUMENTAMI FINANSOWYMI

39. Zarządzanie ryzykiem w PKO Banku Polskim SA

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w PKO Banku Polskim SA. Ma ono na celu zapewnienie rentowności działalności biznesowej, przy zapewnieniu kontroli poziomu ryzyka i jego utrzymaniu w ramach przyjętej przez Bank tolerancji na ryzyko i systemu limitów, w zmieniającym się otoczeniu makroekonomicznym i prawnym. Poziom ryzyka stanowi ważny składnik procesu planistycznego.

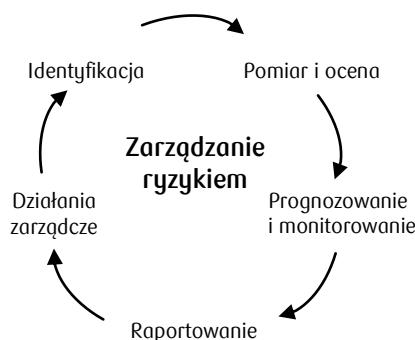
W Banku zidentyfikowane zostały następujące rodzaje ryzyka bankowego, które podlegają zarządzaniu: kredytowe, stopy procentowej, walutowe, płynności, cen towarów, cen kapitałowych papierów wartościowych, instrumentów pochodnych, operacyjne, braku zgodności, zmian makroekonomicznych, modeli, biznesowe (w tym ryzyko strategiczne) i reputacji.

39.1. Elementy procesu zarządzania ryzykiem bankowym

Na proces zarządzania ryzykiem bankowym w PKO Banku Polskim SA składają się następujące elementy:

- **identyfikacja ryzyka:**
polegająca na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł ryzyka oraz oszacowaniu istotności potencjalnego wpływu tego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku. W ramach identyfikacji ryzyka określone są rodzaje ryzyka, które uznawane są za istotne w działalności Banku,
- **pomiar i ocena ryzyka:**
pomiar ryzyka obejmujący definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz ilościowej kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar, a także ocena ryzyka polegająca na określeniu rozmiarów lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem. W ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka,
- **prognozowanie i monitorowanie ryzyka:**
polegające na sporządzaniu prognoz poziomu ryzyka oraz monitorowaniu odchyleń realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń). Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności,
- **raportowanie ryzyka:**
polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców,
- **działania zarządcze:**
polegające w szczególności na wydawaniu przepisów wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko, ustalaniu wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem. Celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem oraz poziomu ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem obrazuje poniższy schemat:

39.2. Główne zasady zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w PKO Banku Polskim SA opiera się w szczególności na następujących zasadach:

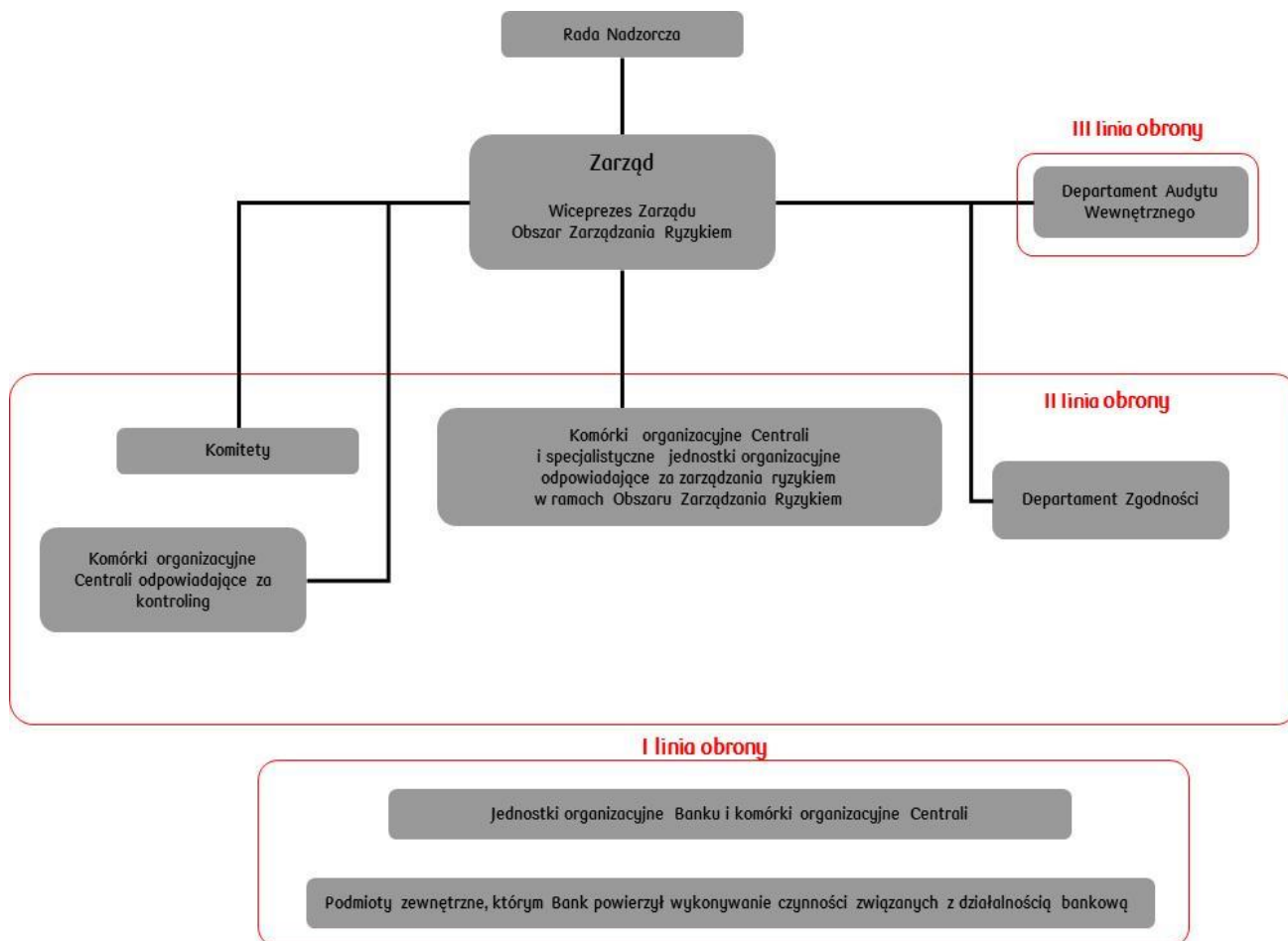
- Bank zarządza wszystkimi zidentyfikowanymi rodzajami ryzyka bankowego,
- proces zarządzania ryzykiem jest odpowiedni do skali działalności oraz do istotności, skali i złożoności danego ryzyka i na bieżąco dostosowywany do nowych czynników i źródeł ryzyka,
- metody zarządzania ryzykiem (w szczególności modele i ich założenia) oraz systemy pomiaru ryzyka są dostosowane do skali i złożoności ryzyka oraz okresowo weryfikowane i walidowane,
- zachowana jest niezależność organizacyjna obszaru ryzyka i windykacji od działalności biznesowej,
- zarządzanie ryzykiem jest zintegrowane z systemami planistycznymi i kontrolingowymi,
- poziom ryzyka jest na bieżąco kontrolowany,
- proces zarządzania ryzykiem wspiera realizację strategii Banku przy zachowaniu zgodności ze strategią zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie poziomu tolerancji na ryzyko.

39.3. Organizacja zarządzania ryzykiem w Banku

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku.

Organizacja zarządzania ryzykiem przedstawiona jest na poniższym schemacie:

Schemat organizacji zarządzania ryzykiem

Proces zarządzania ryzykiem jest nadzorowany przez Radę Nadzorczą Banku, która regularnie otrzymuje informacje o profilu ryzyka w PKO Banku Polskim SA oraz najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania ryzykiem.

Zarząd Banku odpowiada za zarządzanie ryzykiem, w tym za nadzorowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem. Zarząd Banku podejmuje najważniejsze decyzje mające wpływ na poziom ryzyka Banku oraz uchwała przepisy wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem.

Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:

- 1) pierwsza linia obrony, którą stanowi kontrola wewnętrzna funkcjonalna zapewniająca stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i zgodność działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa,
- 2) druga linia obrony, którą stanowi system zarządzania ryzykiem, w tym metody, narzędzia, proces i organizacja zarządzania ryzykiem,
- 3) trzecia linia obrony, którą stanowi audyt wewnętrzny.

Niezależność linii obrony polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących płaszczyznach:

- funkcja drugiej linii obrony w zakresie tworzenia rozwiązań systemowych jest niezależna od funkcji pierwszej linii obrony,
- funkcja trzeciej linii obrony jest niezależna od funkcji pierwszej i drugiej linii obrony,
- funkcja zarządzania ryzykiem braku zgodności podlega Prezesowi Zarządu.

Pierwsza linia obrony realizowana jest w szczególności w jednostkach organizacyjnych Banku, komórkach organizacyjnych Centrali i podmiotach zewnętrznych, którym Bank zlecił wykonywanie czynności związanych z działalnością bankową i dotyczy działalności tych jednostek, komórek i podmiotów, które mogą generować ryzyko. Jednostki i komórki odpowiadają za identyfikację ryzyk, zaprojektowanie i wdrożenie odpowiednich mechanizmów kontroli, w tym w podmiotach zewnętrznych, o ile nie wdrożono mechanizmów kontrolnych w ramach działań podejmowanych w drugiej linii obrony.

Druga linia obrony realizowana jest w szczególności w Obszarze Zarządzania Ryzykiem, w komórkach organizacyjnych Centrali zarządzających ryzykiem braku zgodności (*compliance*), ryzykiem reputacji, odpowiednich komitetach a także w komórkach organizacyjnych Centrali odpowiadających za kontroling.

Trzecia linia obrony realizowana jest w ramach audytu wewnętrznego, w tym dotyczącego skuteczności systemu zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku.

Komórki organizacyjne Centrali Banku tworzące Pion Ryzyka Bankowego, Departament Integracji Ryzyka, Departament Restrukturyzacji i Windykacji Klienta Korporacyjnego oraz Centrum Analiz i Oceny Ryzyka Kredytowego a także Centrum Restrukturyzacji i Windykacji zarządzają ryzykiem w zakresie przyznanych kompetencji.

Pion Ryzyka Bankowego odpowiada w szczególności za:

- identyfikację czynników i źródeł ryzyka,
- pomiar, ocenę oraz cykliczne monitorowanie i raportowanie poziomu ryzyka (ryzyka istotne),
- pomiar i ocenę adekwatności kapitałowej,
- przygotowywanie dla Zarządu lub komitetów rekomendacji dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka,
- tworzenie przepisów wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową,
- rozwój systemów informatycznych przeznaczonych do wspierania zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową.

Departament Integracji Ryzyka odpowiada w szczególności za:

- walidację modeli pomiaru ryzyka,
- wdrożenie efektywnego systemu zarządzania ryzykiem modeli w Grupie Kapitałowej,
- koordynację wdrożenia zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej,
- wsparcie zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej.

Departament Restrukturyzacji i Windykacji Klienta Korporacyjnego odpowiada w szczególności za:

- sprawne odzyskiwanie wierzytelności trudnych klientów instytucjonalnych,
- przejmowanie majątku w wyniku dochodzenia należności,
- dokonywanie przeglądu i klasyfikacji wierzytelności będących w zarządzaniu Departamentu oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych i ustalanie poziomu odpisów z tytułu utraty ich wartości związanej z ryzykiem działalności Banku.

Centrum Restrukturyzacji i Windykacji odpowiada w szczególności za:

- sprawne odzyskiwanie wierzytelności trudnych klientów poprzez ich restrukturyzację i windykację oraz zwiększanie efektywności tych działań,
- efektywne monitorowanie opóźnień w spłacie wierzytelności klientów rynku detalicznego,
- efektywny outsourcing realizowanych zadań oraz efektywne zarządzanie majątkiem przejętym w wyniku dochodzenia należności Banku,
- efektywną sprzedaż wierzytelności trudnych.

Celem Centrum Analiz i Oceny Ryzyka Kredytowego jest ograniczanie ryzyka kredytowego pojedynczych zaangażowań kredytowych Banku klientów rynku detalicznego, rynku korporacyjnego oraz instytucji finansowych, które są istotne w szczególności ze względu na skalę ekspozycji, segment klienta lub poziom ryzyka oraz zapewnianie efektywnych analiz kredytowych dotyczących kredytów hipotecznych udzielanych klientom indywidualnym przez sieć detaliczną Banku i kredytów udzielanych klientom małych i średnich przedsiębiorstw ocenianych metodą ratingową, a także podejmowanie decyzji kredytowych w tym zakresie.

Zarządzanie ryzykiem wspierają komitety:

Komitety Ryzyka („KR”):

- monitoruje integralność, adekwatność i efektywność systemu zarządzania ryzykiem bankowym, adekwatność kapitałową i wdrażanie obowiązujących w Banku zasad zarządzania ryzykiem zgodnie ze Strategią Banku,
- analizuje i ocenia stosowanie strategicznych limitów ryzyka określonych w Strategii zarządzania ryzykiem bankowym w PKO Banku Polskim SA,
- wspiera Radę Nadzorczą w procesie zarządzania ryzykiem bankowym przez formułowanie zaleceń i podejmowanie decyzji w sprawie adekwatności kapitałowej i efektywności systemu kontroli ryzyka bankowego.

Komitety Zarządzania Aktywami i Pasywami („KZAP”):

- podejmuje decyzje w zakresie limitów i wartości progowych na poszczególne rodzaje ryzyka, kwestii związanych z ustalaniem cen transferowych oraz modeli i parametrów portfelowych wykorzystywanych do ustalania odpisów i rezerw, a także innych istotnych modeli ryzyka finansowego i biznesowego oraz ich parametrów,
- wydaje rekomendacje dla Zarządu m.in. w zakresie kształtowania struktury aktywów i pasywów Banku, zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, kapitałem oraz polityki cenowej.

Komitety Kredytowy Banku („KKB”):

- podejmuje decyzje kredytowe w odniesieniu do pojedynczych znaczących wartościowo zaangażowań kredytowych,
- wydaje rekomendacje w wyżej wymienionym zakresie dla Zarządu Banku.

Komitety Kredytowy Centrali („KKC”) i komitety kredytowe działające w regionalnych oddziałach detalicznych i korporacyjnych:

- wspiera swoimi rekomendacjami podejmowanie decyzji przez właściwych dyrektorów pionów i członków Zarządu, a komitety kredytowe działające w regionach wspierają dyrektorów oddziałów i dyrektorów makroregionów korporacyjnych w odniesieniu do spraw o wyższym poziomie ryzyka.

Komitet Ryzyka Operacyjnego („KRO”):

- podejmuje decyzje, wydaje rekomendacje, zalecenia i opinie w zakresie m.in. strategicznych limitów tolerancji i limitów strat na ryzyko operacyjne, metryk kluczowych wskaźników ryzyka (KRI), założeń testów warunków skrajnych, wyników walidacji modeli pomiaru ryzyka operacyjnego, zmian w podejściu AMA oraz podejmowania działań mających na celu obniżenie poziomu ryzyka operacyjnego we wszystkich obszarach działalności Banku.

KZAP, KR, KRO, KKB, Zarząd i Rada Nadzorcza są odbiorcami cyklicznych raportów dotyczących poszczególnych rodzajów ryzyka.

39.4. Działania w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku

Priorytetem PKO Banku Polskiego SA jest utrzymanie silnej pozycji kapitałowej oraz przyrost stabilnych źródeł finansowania, które stanowią postawę stabilnego rozwoju działalności biznesowej, przy równoczesnym utrzymaniu priorytetów w zakresie efektywności działania i skutecznej kontroli kosztów oraz odpowiedniej oceny ryzyka.

W tym celu Bank w I półroczu 2014 roku podjął m.in. następujące działania:

- zrolował w maju 2014 roku obligacje krótkoterminowe o terminie wymagalności sześciu miesięcy w kwocie 700 milionów PLN oraz wyemitował dodatkowe 50 milionów PLN tych papierów,
- zaliczył do funduszy własnych część zysku Banku za rok 2013,
- pozyskał w kwietniu 2014 roku długoterminowe finansowanie od Nordea AB w kwocie ok. 14 miliardów PLN w związku zakupem podmiotów grupy Nordea,
- pozyskał w styczniu 2014 roku finansowanie z tytułu emisji obligacji w ramach programu EMTN w kwocie 500 milionów EUR,
- pozyskał w lutym 2014 roku finansowanie z tytułu transakcji Cross Currency Repo w kwocie 50 milionów CHF.

W I półroczu 2014 roku PKO Bank Polski SA i Nordea Bank Polska wprowadziły zmiany w przepisach wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem wynikające z procesu integracji obu banków.

39.5. Identyfikacja istotnych rodzajów ryzyka

Istotność poszczególnych rodzajów ryzyka ustalana jest na poziomie Banku.

W Banku następujące rodzaje ryzyka zostały uznane za istotne:

- 1) ryzyko kredytowe,
- 2) ryzyko walutowe,
- 3) ryzyko stopy procentowej,
- 4) ryzyko płynności,
- 5) ryzyko operacyjne,
- 6) ryzyko biznesowe,
- 7) ryzyko zmian makroekonomicznych,
- 8) ryzyko modeli,
- 9) ryzyko braku zgodności.

Przy określaniu kryteriów uznawania danego rodzaju ryzyka za istotne uwzględniany jest wpływ danego rodzaju ryzyka na działalność Banku, przy czym rozróżniane są trzy typy rodzajów ryzyka:

- z góry uznawane za istotne – podlegające aktywnemu zarządzaniu,
- potencjalnie istotne – dla nich przeprowadza się monitoring istotności,
- inne niezdefiniowane lub niewystępujące w Banku rodzaje ryzyka (nieistotne i niemonitorowane).

Na podstawie informacji ilościowych i jakościowych, cyklicznie dokonywana jest w Banku ocena istotności poszczególnych rodzajów ryzyka. Wynikiem oceny jest przypisanie danemu rodzajowi ryzyka poziomu istotne/nieistotne. Monitoring dokonywany jest w szczególności w przypadku istotnej zmiany zakresu lub profilu działalności Banku.

40. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia straty w wyniku niewywiązania się klienta z zobowiązań wobec Banku lub jako ryzyko spadku wartości ekonomicznej wierzytelności Banku w wyniku pogorszenia się zdolności klienta do obsługi zobowiązań. Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ograniczenie strat na portfelu kredytowym oraz minimalizacja ryzyka wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, przy zachowaniu oczekiwanego poziomu dochodowości i wartości portfela kredytowego.

Bank kieruje się następującymi zasadami zarządzania ryzykiem kredytowym:

- transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- pomiar ryzyka kredytowego transakcji kredytowych dokonywany jest na etapie rozpatrywania wniosku o udzielenie kredytu i cyklicznie w ramach monitorowania z uwzględnieniem zmieniających się warunków zewnętrznych oraz zmian sytuacji finansowej kredytobiorców,
- ocena ryzyka kredytowego ekspozycji istotnych ze względu na poziom ryzyka lub jej wartość jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez służby oceny ryzyka kredytowego, niezależne od służb biznesowych,
- oferowane klientowi warunki transakcji kredytowej zależą od oceny poziomu ryzyka kredytowego generowanego przez tę transakcję,
- decyzje kredytowe mogą być podejmowane jedynie przez osoby do tego uprawnione,
- ryzyko kredytowe jest zdywersyfikowane w szczególności pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- oczekiwany poziom ryzyka kredytowego jest zabezpieczany poprzez przyjmowane przez Bank zabezpieczenia, marże na ryzyko pobierane od klientów oraz odpisy (rezerwy) z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych.

Realizację wyżej wymienionych zasad zapewnia stosowanie przez Bank zaawansowanych metod zarządzania ryzykiem kredytowym, zarówno na poziomie pojedynczych ekspozycji kredytowych, jak i na poziomie całego portfela kredytowego Banku. Metody te są weryfikowane i rozwijane w kierunku zgodności z wymaganiami metod ratingów wewnętrznych (IRB), tzn. zaawansowanej metody pomiaru ryzyka kredytowego, która może być wykorzystywana do wyliczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego po uzyskaniu przez Bank zgody Komisji Nadzoru Finansowego.

40.1. Pomiar i ocena ryzyka kredytowego

Metody pomiaru i oceny ryzyka kredytowego

W celu określenia poziomu ryzyka kredytowego oraz opłacalności portfeli kredytowych Bank wykorzystuje różne metody pomiaru i wyceny ryzyka kredytowego, w tym:

- prawdopodobieństwo niewypłacalności (PD),
- oczekiwaną stratę kredytową (EL),
- wartość zagrożoną ryzykiem kredytowym (CVaR),
- miary efektywności metodologii scoringowych (Accuracy Ratio),
- udział i strukturę kredytów z rozpoznaną utratą wartości (według MSR),
- wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości (według MSR) odpisami (coverage ratio),
- koszt ryzyka.

Bank systematycznie rozwija zakres wykorzystywanych mierników ryzyka kredytowego z uwzględnieniem wymagań metody ratingów wewnętrznych (IRB), jak również rozszerza zakres stosowania miar ryzyka w celu pełnego pokrycia portfela kredytowego Banku tymi metodami.

Metody pomiaru portfelowego ryzyka kredytowego pozwalają m.in. na uwzględnienie ryzyka kredytowego w cenie produktów, ustalanie optymalnych warunków dostępności finansowania oraz wyznaczanie stawek odpisów z tytułu utraty wartości.

Bank przeprowadza analizy oraz testy warunków skrajnych dotyczące wpływu potencjalnych zmian w otoczeniu makroekonomicznym na jakość portfela kredytowego Banku a wyniki prezentuje w raportach dla organów Banku. Powyższe informacje umożliwiają identyfikowanie i podejmowanie działań ograniczających negatywne skutki wpływu niekorzystnych sytuacji rynkowych na wynik Banku.

Ocena ryzyka pojedynczych transakcji kredytowych jest dokonywana w Banku z wykorzystaniem metod scoringowych i ratingowych, które są tworzone, rozwijane i nadzorowane przez Pion Ryzyka Bankowego. Funkcjonowanie tych metod wspierają specjalistyczne aplikacje informatyczne. Sposób dokonywania oceny określony został w przepisach wewnętrznych Banku, których głównym celem jest zapewnienie jednolitej i obiektywnej oceny ryzyka kredytowego w procesie kredytowania.

Modele ratingowe dla klientów instytucjonalnych

Ocena ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych dokonywana jest w dwóch wymiarach: klienta oraz transakcji. Miarami tej oceny są ratingi: klienta i transakcji. Syntetyczną miarą ryzyka kredytowego, odzwierciedlającą oba czynniki ryzyka, jest rating łączny.

Modele ratingowe dla klientów instytucjonalnych opracowane są z wykorzystaniem wewnętrznych danych Banku, co zapewnia, że są dostosowane do profilu ryzyka klientów Banku. Modele opierają się na statystycznej analizie zależności między niewykonaniem zobowiązania a punktową oceną ryzyka klienta. Ocena punktowa obejmuje ocenę wskaźników finansowych, czynników jakościowych oraz ocenę czynników behawioralnych. Ocena ryzyka klienta jest uzależniona od wielkości przedsiębiorstwa, dla którego dokonywana jest analiza. Dodatkowo Bank ma wdrożony model oceny przedsiębiorców kredytowanych w formule finansowania specjalistycznego pozwalający na adekwatną ocenę ryzyka kredytowego dużych przedsięwzięć polegających na finansowaniu nieruchomości (np. lokale biurowe, powierzchnie sklepowe, powierzchnie przemysłowe) oraz projektów infrastrukturalnych (np. infrastruktura telekomunikacyjna, przemysłowa, użyteczności publicznej).

Modele ratingów są zaimplementowane w narzędziu informatycznym wspierającym ocenę ryzyka kredytowego Banku związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych.

Ocena ryzyka kredytowego klientów indywidualnych

Bank ocenia ryzyko kredytowe klientów indywidualnych w dwóch wymiarach: zdolności kredytowej oraz wiarygodności kredytowej klienta. Ocena zdolności kredytowej polega na zbadaniu sytuacji finansowej klienta, zaś ocena wiarygodności kredytowej klienta obejmuje ocenę scoringową oraz ocenę informacji o historii kredytowej klienta pozyskanych z wewnętrznych kartotek Banku oraz zewnętrznych baz danych.

W pierwszej połowie 2014 roku w zakresie ryzyka kredytowego, Bank prowadził prace związane z dostosowaniem do wymagań znowelizowanej przez Komisję Nadzoru Finansowego w czerwcu 2013 roku Rekomendacji S dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie. Wszystkie rekomendacje zostały wdrożone w Banku zgodnie z oczekiwanym terminem tj. do 31 grudnia 2013 roku oraz 30 czerwca 2014 roku.

Ocena ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych

Ocena ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych dokonywana jest w dwóch wymiarach: klienta oraz transakcji. Miarami tej oceny są ratingi: klienta i transakcji. Syntetyczną miarą ryzyka kredytowego, odzwierciedlającą oba czynniki ryzyka, jest rating łączny.

W przypadku klientów instytucjonalnych z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw, spełniających określone kryteria, Bank ocenia ryzyko kredytowe z wykorzystaniem metody scoringowej. Ocena ta dotyczy niskokwotowych, nieskomplikowanych transakcji kredytowych i odbywa się w dwóch wymiarach: zdolności kredytowej oraz wiarygodności kredytowej klienta. Ocena zdolności kredytowej polega na zbadaniu sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, zaś ocena wiarygodności kredytowej klienta obejmuje ocenę scoringową oraz ocenę informacji o historii kredytowej klienta pozyskanych z wewnętrznych kartotek Banku oraz zewnętrznych baz danych.

Informacja o ocenach ratingowych i scoringowych jest szeroko wykorzystywana w Banku w zarządzaniu ryzykiem kredytowym, w systemie kompetencji do podejmowania decyzji kredytowych, przy ustalaniu warunków aktywacji służb oceny ryzyka kredytowego oraz w systemie pomiaru i raportowania ryzyka kredytowego.

W odniesieniu do klientów instytucjonalnych i segmentu małych i średnich przedsiębiorstw Bank wprowadził szereg usprawnień w zakresie bieżącego monitorowania portfela, co pozwala na szybsze reagowanie na zmiany w istniejącym portfelu Banku, zastosowanie adekwatnej polityki i narzędzi do nowych klientów.

40.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka kredytowego

Ekspozycja Banku na ryzyko kredytowe w podziale na z rozpoznaną utratą wartości i bez oraz w podziale na nieprzeterminowane i przeterminowane

Należności od banków	Zaangażowanie	
	30.06.2014	31.12.2013
Należności z rozpoznaną utratą wartości, w tym:	59 482	51 240
oceniane metodą zindywidualizowaną	59 131	50 892
Należności bez rozpoznannej utraty wartości, w tym:	16 727 196	2 078 084
nieprzeterminowane	16 727 196	2 078 084
Razem brutto	16 786 678	2 129 324
Odpisy z tytułu utraty wartości	(42 626)	(40 237)
Razem według wartości bilansowej netto	16 744 052	2 089 087

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Zaangażowanie		
	30.06.2014	31.12.2013	30.06.2013 przekształcone
Kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą wartości, w tym:	12 317 609	12 265 138	12 944 736
oceniane metodą zindywidualizowaną	5 058 991	5 091 377	5 600 198
Kredyty i pożyczki bez rozpoznannej utraty wartości, w tym:	145 667 506	141 488 420	140 454 447
nieprzeterminowane	141 636 973	138 235 574	137 059 349
przeterminowane	4 030 533	3 252 846	3 395 098
do 4 dni przeterminowania	1 688 265	1 045 547	881 374
powyżej 4 dni przeterminowania	2 342 268	2 207 299	2 513 724
Razem brutto	157 985 115	153 753 558	153 399 183
Odpisy z tytułu utraty wartości	(6 587 658)	(6 381 232)	(6 666 888)
Razem według wartości bilansowej netto	151 397 457	147 372 326	146 732 295

Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - dłużne papiery wartościowe	Zaangażowanie	
	30.06.2014	31.12.2013
Dłużne papiery wartościowe z rozpoznaną utratą wartości, w tym:	6 160	6 160
oceniane metodą zindywidualizowaną	6 160	6 160
Dłużne papiery wartościowe bez rozpoznannej utraty wartości, w tym:	19 767 985	13 545 807
nieprzeterminowane	19 767 985	13 545 807
z ratingiem zewnętrznym	15 073 355	9 077 514
z ratingiem wewnętrznym	4 694 630	4 468 293
Razem brutto	19 774 145	13 551 967
Odpisy z tytułu utraty wartości	(3 387)	(3 296)
Razem według wartości bilansowej netto	19 770 758	13 548 671

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej	30.06.2014	31.12.2013	30.06.2013 przekształcone
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	5 715 702	4 018 340	2 838 595
Należności od banków	16 744 052	2 089 087	3 407 933
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - dłużne papiery wartościowe	1 177 969	472 535	3 370 030
emitowane przez Skarb Państwa	1 099 169	395 202	3 281 200
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego	51 622	41 907	43 441
emitowane przez podmioty niefinansowe	8 320	23 892	29 980
emitowane przez podmioty finansowe	9 269	11 366	14 198
emitowane przez banki	9 589	168	1 211
Pochodne instrumenty finansowe	3 363 222	3 002 220	3 325 276
Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - dłużne papiery wartościowe	11 107 485	15 179 188	12 633 327
emitowane przez banki centralne	9 497 378	13 997 228	10 394 854
emitowane przez Skarb Państwa	1 360 397	931 325	1 983 888
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego	249 710	250 635	254 585
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	151 397 457	147 372 326	146 732 295
sektor finansowy (z wyłączeniem banków)	5 516 213	5 711 190	3 917 173
kredyty gospodarcze	4 350 680	3 672 767	3 556 143
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 165 533	2 038 423	361 030
sektor niefinansowy	138 780 014	134 531 822	135 213 919
kredyty mieszkaniowe	77 618 283	74 778 407	72 988 332
kredyty gospodarcze	40 710 121	39 942 827	42 096 866
kredyty konsumpcyjne	19 154 447	18 998 829	19 222 815
dłużne papiery wartościowe	1 297 163	811 759	905 906
sektor budżetowy	7 101 230	7 129 314	7 601 203
kredyty gospodarcze	6 131 362	6 046 468	6 435 417
dłużne papiery wartościowe	969 868	977 181	1 160 860
kredyty mieszkaniowe	-	-	4 926
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	-	105 665	-
Inwestycyjne papiery wartościowe - dłużne papiery wartościowe	19 770 758	13 548 671	13 455 378
emitowane przez Skarb Państwa	14 025 935	8 518 450	9 453 074
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego	3 400 821	3 440 753	2 639 446
emitowane przez podmioty niefinansowe	1 072 293	997 253	1 031 194
emitowane przez podmioty finansowe	121 093	33 401	280 948
emitowane przez banki	1 150 616	558 814	50 716
Inne aktywa - inne aktywa finansowe	884 783	568 554	481 703
Razem	210 161 428	186 250 921	186 244 537

Pozycje pozabilansowe	30.06.2014	31.12.2013
Udzielone zobowiązania nieodwołalne	9 615 784	8 157 608
Udzielone gwarancje	8 371 275	7 147 120
Udzielone akredytywy	584 140	494 586
Gwarancje emisji	4 304 305	3 675 067
Razem	22 875 504	19 474 381

40.3. Koncentracja ryzyka kredytowego w Banku

PKO Bank Polski SA definiuje ryzyko koncentracji kredytowej jako ryzyko wynikające z istotnego zaangażowania wobec pojedynczych podmiotów lub grup podmiotów, których zdolność spłaty zadłużenia zależy od wspólnego czynnika ryzyka. Bank analizuje ryzyko koncentracji wobec:

- największych podmiotów,
- największych grup kapitałowych,
- branż,
- regionów geograficznych,
- walut,
- ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.

Koncentracja wobec największych podmiotów

Ustawa Prawo bankowe określa limity maksymalnego zaangażowania Banku. Zgodnie z art. 71 ust. 1 tej ustawy suma wierzytelności Banku, udzielonych przez Bank zobowiązań pozabilansowych oraz posiadanych przez Bank bezpośrednio lub pośrednio akcji lub udziałów w innym podmiocie, wniesionych dopłat w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub też wkładów albo sum komandytowych – w zależności od tego, która z tych kwot jest większa – w spółce komandytowej lub komandytowo akcyjnej, obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekroczyć limitu koncentracji zaangażowań, który wynosi 25% funduszy własnych Banku.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku limity koncentracji zaangażowań nie były przekroczone.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku poziom ryzyka koncentracji Banku wobec pojedynczych zaangażowań był niewielki – największe zaangażowanie wobec pojedynczego podmiotu wyniosło 12,5% uznanego kapitału Banku.

Koncentracja wobec największych grup kapitałowych

Największa koncentracja zaangażowania PKO Banku Polskiego SA w grupę kapitałową wynosi 2,56% portfela kredytowego Banku.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku poziom ryzyka koncentracji Banku w grupę kapitałową był niewielki – największa koncentracja zaangażowania PKO Banku Polskiego SA w grupę kapitałową wyniosła 18,3% uznanego kapitału Banku.

Koncentracja wobec sekcji branżowych

W Banku stosowane są limity branżowe, których celem jest ograniczanie poziomu ryzyka związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych prowadzących działalność w wybranych branżach charakteryzujących się wysokim poziomem ryzyka kredytowego oraz unikanie nadmiernego poziomu koncentracji branżowej.

W stosunku do 31 grudnia 2013 roku wzrosło zaangażowanie PKO Banku Polskiego SA w sekcje branżowe o około 1,3 miliarda PLN. Łączne zaangażowanie w cztery największe grupy branż „Przetwórstwo przemysłowe”, „Działalność związana z obsługą nieruchomości”, „Handel hurtowy i detaliczny (...)” oraz „Budownictwo” wyniosło ok. 60% wartości portfela kredytów objętych analizą branżową.

Koncentracja wobec regionów geograficznych

Portfel kredytowy Banku jest zdyswersyfikowany pod względem koncentracji geograficznej.

Struktura portfela kredytowego według regionów geograficznych różni się od struktury portfela kredytowego Banku ze względu na obszar – odrębna jest dla obszaru klienta detalicznego (ORD), odrębna dla obszaru klienta korporacyjnego (ORK). W ramach ORD wyróżnia się 11 regionów geograficznych.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku największa koncentracja portfela kredytowego ORD występuje w regionie katowickim i warszawskim (około 23% portfela ORD).

W ramach ORK Bank wyróżnia 7 makroregionów i centralę. Na dzień 30 czerwca 2014 roku największa koncentracja portfela kredytowego ORK występuje w centrali i w makroregionie centralnym (odpowiednio 23% i 16% portfela ORK).

Koncentracja walutowa ryzyka kredytowego

Na dzień 30 czerwca 2014 roku udział ekspozycji w walutach wymienialnych, innych niż PLN, w całym portfelu PKO Banku Polskiego SA wyniósł 19,0%, co oznacza spadek w stosunku do 31 grudnia 2013 roku o ok. 0,6 p.p. Największą część zaangażowania walutowego PKO Banku Polskiego SA stanowią ekspozycje w CHF. Spadek udziału kredytów denominowanych w walutach obcych w I połowie 2014 roku jest głównie efektem wzrostu dynamiki nowej sprzedaży realizowanej w PLN.

Inne rodzaje koncentracji

Zgodnie z rekomendacją S i T Komisji Nadzoru Finansowego Bank stosuje wewnętrzne limity związane z ekspozycjami kredytowymi klientów Banku określające apetyt na ryzyko kredytowe.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku limity te nie zostały przekroczone.

40.4. Praktyki restrukturyzacji i renegocjacji (tzw. *forbearance*)

Bank jako *forbearance* przyjmuje działania mające na celu dokonanie uzgodnionych z dłużnikiem lub emitentem zmian warunków umowy, wymuszonych jego trudną sytuacją finansową (działania restrukturyzacyjne). Celem działań *forbearance* jest przywrócenie dłużnikowi lub emitentowi zdolności do prawidłowej realizacji umowy oraz maksymalizacja efektywności zarządzania wierzytelnościami trudnymi, tj. uzyskanie najwyższych odzysków, jednocześnie ograniczając do minimum koszty ponoszone, związane z uzyskaniem odzysków, które są bardzo wysokie w przypadku prowadzenia postępowania egzekucyjnego.

Działalność *forbearance* polega na zmianie warunków spłaty wierzytelności, które są indywidualnie ustalane wobec każdego kontraktu. Zmiany mogą dotyczyć:

- 1) rozłożenie zadłużenia wymagalnego na raty,
- 2) zmiana harmonogramu,
- 3) zmiana formuły spłaty (raty annuitetowe, raty malejące),
- 4) rozłożenie zaległości na raty (wprowadzenie harmonogramu spłaty),
- 5) zawieszenie spłaty,
- 6) zmiana oprocentowania,
- 7) redukcja wierzytelności,
- 8) zmiana okresu karencji.

W wyniku zawarcia i terminowej obsługi umowy *forbearance*, wierzytelność staje się wierzytelnością niewymagalną. Elementem procesu *forbearance* jest ocena możliwości wywiązania się przez dłużnika z warunków umowy ugody (spłaty zadłużenia w ustalonych terminach). Zawarte umowy *forbearance* są na bieżąco monitorowane. Zawarcie umowy *forbearance*, zamieniającej warunki umowne z uwagi na trudności finansowe dłużnika lub emitenta, stanowi jedną z przesłanek indywidualnej utraty wartości i skutkuje koniecznością przeprowadzenia analizy sytuacji pod kątem utworzenia odpisów lub rezerw aktualizujących wartość ekspozycji (rezerw) wynikających z tego faktu.

Kredyty i pożyczki przestają podlegać *forbearance* w przypadku, gdy spełnione są łącznie warunki:

- uregulowane zostały 3 kolejne płatności wynikające z harmonogramu umowy *forbearance*,
- upłynęło przynajmniej 60 dni od dnia pierwszej raty określonej zgodnie z harmonogramem w umowie *forbearance*,
- na bieżąco i w sposób niebudzący zastrzeżeń realizowane są inne warunki umowne,
- wierzitelność nie jest objęta outsourcingiem czynności windykacyjnych.

	Wartość bilansowa	
	30.06.2014	31.12.2013
Kredyty i pożyczki udzielone klientom według wartości brutto	157 985 115	153 753 558
w tym <i>forbearance</i> :	4 925 908	4 318 155
sektor finansowy	209	183
kredyty gospodarcze	209	183
sektor niefinansowy	4 925 699	4 317 682
kredyty gospodarcze	3 061 219	2 439 686
kredyty mieszkaniowe	1 425 373	1 437 655
kredyty konsumpcyjne	439 107	440 341
sektor budżetowy	-	290
kredyty gospodarcze	-	290
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom <i>forbearance</i>	(956 132)	(991 371)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto <i>forbearance</i>	3 969 776	3 326 784

Kredyty i pożyczki udzielone klientom podlegające <i>forbearance</i> według regionu geograficznego	30.06.2014	31.12.2013
Polska		
mazowiecki	1 798 243	1 772 532
śląsko-opolski	844 763	401 978
warmińsko-mazurski	646 074	64 301
łódzki	271 871	206 303
wielkopolski	244 199	434 487
małopolsko-świętokrzyski	228 827	337 180
dolnośląski	215 399	205 842
kujawsko-pomorski	183 083	160 294
zachodnio-pomorski	181 810	157 392
pomorski	138 200	242 532
lubelsko-podkarpacki	92 908	101 949
podlaski	80 531	233 365
Razem	4 925 908	4 318 155

Kredyty i pożyczki udzielone klientom podlegające <i>forbearance</i>	Zaangażowanie według wartości bilansowej brutto		Wartość zabezpieczenia	
	30.06.2014	31.12.2013	30.06.2014	31.12.2013
Kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą wartości	3 223 858	3 107 480	134 243	173 583
Kredyty i pożyczki bez rozpoznanej utraty wartości, w tym:	1 702 050	1 210 675	138 661	83 947
nieprzeterminowane	1 146 112	880 476	65 977	18 220
przeterminowane	555 938	330 199	72 684	65 727
Razem brutto	4 925 908	4 318 155	272 904	257 530

Zmiana wartości bilansowych kredytów i pożyczek udzielonych klientom podlegających *forbearance* na początek i na koniec okresu

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2014 roku	Ogółem
Wartość bilansowa netto na początek okresu	3 326 784
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	35 239
Wartość brutto kredytów i pożyczek wyjątkowych w okresie	(1 307 164)
Wartość brutto kredytów i pożyczek nowo ujętych w okresie	2 576 903
Inne zmiany/spląty	(661 986)
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	3 969 776

Za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku	Ogółem
Wartość bilansowa netto na początek okresu	3 068 604
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(72 215)
Wartość brutto kredytów i pożyczek wyłączonych w okresie	(2 124 716)
Wartość brutto kredytów i pożyczek nowo ujętych w okresie	2 630 100
Inne zmiany/splaty	(174 989)
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	3 326 784

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według wartości brutto według stosowanych zmian warunków spłaty dla forbearance	Wartość bilansowa brutto	
	30.06.2014	31.12.2013
Rozłożenie zadłużenia wymagalnego na raty	2 811 607	2 482 200
Zmiana harmonogramu	1 679 730	1 540 718
Rozłożenie zaległości na raty (wprowadzenie harmonogramu spłaty)	961 978	808 174
Zmiana formuły spłaty (raty annuitetowe, raty malejące)	757 706	702 804
Zawieszenie spłaty	719 306	-
Zmiana oprocentowania	592 394	586 314
Redukcja wierzytelności	285 021	307 501
Zmiana okresu karencji	358	-

Dla danej ekspozycji kredytowej podlegającej forbearance może być zastosowana więcej niż jedna zmiana warunków spłaty.

Kwota ujętych przychodów z tytułu odsetek związanych z kredytami i pożyczkami udzielonymi klientom, które podlegały forbearance na dzień 30 czerwca 2014 roku wynosiła 222 788 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2013 wynosiła odpowiednio 391 983 tysięcy PLN).

40.5. Utrata wartości ekspozycji kredytowych

PKO Bank Polski SA dokonuje miesięcznego przeglądu ekspozycji kredytowych w celu zidentyfikowania ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, pomiaru utraty wartości ekspozycji kredytowych oraz utworzenia odpisów lub rezerw.

Na proces ustalania odpisów i rezerw składają się następujące etapy:

- rozpoznanie przesłanek utraty wartości i zdarzeń istotnych z punktu widzenia rozpoznania tych przesłanek,
- rejestrowanie w systemach informatycznych Banku zdarzeń istotnych z punktu widzenia rozpoznania przesłanek utraty wartości ekspozycji kredytowych,
- ustalenie metody pomiaru utraty wartości,
- dokonanie pomiaru utraty wartości i ustalenie odpisu lub rezerwy,
- weryfikacja i agregacja wyników pomiaru utraty wartości,
- ewidencja wyników pomiaru utraty wartości.

Metoda ustalania wysokości odpisów uzależniona jest od rodzaju rozpoznanych przesłanek utraty wartości oraz indywidualnego znaczenia ekspozycji kredytowej. Zdarzeniami uznawanymi za przesłanki indywidualnej utraty wartości są w szczególności:

- przeterminowanie kredytu o co najmniej 3 miesiące,
- znaczące pogorszenie ratingu wewnętrznego klienta,
- zawarcie umowy restrukturyzacyjnej lub zastosowanie ulgi w spłacie wierzytelności (przesłanka rozpoznawana jest, gdy udzielone klientowi udogodnienia wymuszone są względami ekonomicznymi lub prawnymi wynikającymi z jego trudności finansowych).

Przy określaniu okresu przeterminowania kredytu uwzględniane są kwoty niespłaconych w terminie odsetek lub rat kapitałowych przekraczające ustalone wartości progowe.

40.6. Metody oszacowania utraty wartości

W PKO Banku Polskim SA stosowane są trzy metody oszacowania utraty wartości:

- metoda zindywidualizowana, stosowana dla kredytów indywidualnie znaczących, spełniających przesłankę indywidualnej utraty wartości lub wymagających indywidualnej oceny ze względu na specyfikę transakcji, z której wynikają oraz zdarzeń warunkujących spłatę ekspozycji,
- metoda portfelowa, stosowana dla kredytów nieznaczących indywidualnie, dla których stwierdzono przesłankę indywidualnej utraty wartości,
- metoda grupowa (IBNR), stosowana dla kredytów, w odniesieniu do których nie zidentyfikowano przesłanek indywidualnej utraty wartości, ale stwierdzono możliwość wystąpienia poniesionych, ale nie rozpoznanych strat.

Odpis z tytułu utraty wartości bilansowej ekspozycji kredytowej jest różnicą pomiędzy wartością bilansową ekspozycji, a wartością bieżącą oczekiwaną, przyszłych przepływów pieniężnych z tej ekspozycji:

- przy ustalaniu odpisu metodą zindywidualizowaną oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne szacuje się dla każdej ekspozycji kredytowej indywidualnie, z uwzględnieniem możliwych scenariuszy dotyczących realizacji umowy, ważonych prawdopodobieństwem ich realizacji,
- odpis z tytułu utraty wartości dla ekspozycji kredytowych objętych metodą portfelową lub metodą grupową równy jest różnicy pomiędzy wartością bilansową tych ekspozycji, a wartością bieżącą oczekiwaną, przyszłych przepływów pieniężnych, oszacowaną z wykorzystaniem metod statystycznych, na podstawie historycznych obserwacji ekspozycji z homogenicznych portfeli.

40.7. Rezerwy pozabilansowe

Rezerwę na pozabilansowe ekspozycje kredytowe tworzy się w wysokości równoważącej, wynikającą z nich przewidywaną (możliwą do oszacowania) utratę korzyści ekonomicznych.

Przy ustalaniu rezerwy na pozabilansowe ekspozycje kredytowe PKO Banku Polskiego SA:

- w odniesieniu do ekspozycji kredytowych indywidualnie znaczących spełniających przesłanki indywidualnej utraty wartości lub dotyczących dłużników, których inne ekspozycje takie przesłanki spełniają oraz ekspozycji indywidualnie znaczących niespełniających przesłanek indywidualnej utraty wartości, w przypadku których ustalenie rezerwy z zastosowaniem parametrów portfelowych byłoby nieuzasadnione – wykorzystuje metodę zindywidualizowaną,
- w odniesieniu do pozostałych pozabilansowych ekspozycji kredytowych – metodą portfelową (jeśli ekspozycja spełnia przesłanki indywidualnej utraty wartości) lub grupową (jeśli ekspozycja spełnia wyłącznie przesłanki grupowej utraty wartości).

Rezerwę ustala się jako różnicę pomiędzy oczekiwaną wartością ekspozycji bilansowej, która powstanie z udzielonego zobowiązania pozabilansowego (od daty, na którą dokonywana jest ocena, do daty wystąpienia zadłużenia przeterminowanego uznawanego za przesłankę indywidualnej utraty wartości), a wartością bieżącą oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych uzyskanych z ekspozycji bilansowej powstałej z udzielonego zobowiązania

Przy ustalaniu rezerwy metodą zindywidualizowaną oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne szacuje się dla każdej ekspozycji kredytowej indywidualnie.

Przy ustalaniu rezerwy metodą portfelową lub metodą grupową wykorzystuje się parametry portfelowe oszacowane z wykorzystaniem metod statystycznych na bazie historycznych obserwacji ekspozycji o takiej samej charakterystyce.

Strukturę portfela kredytowego oraz utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych PKO Banku Polskiego SA prezentuje tabela w Nocie 19 „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”.

40.8. Raportowanie ryzyka kredytowego

W Banku sporządzane są miesięczne i kwartalne raporty na temat ryzyka kredytowego. Raportowanie ryzyka kredytowego obejmuje cykliczne informowanie o skali narażenia na ryzyko portfela kredytowego. Poza informacją dla Banku, raporty zawierają również informację o poziomie ryzyka kredytowego spółek zależnych Grupy Kapitałowej, w których zidentyfikowano istotny poziom ryzyka kredytowego.

40.9. Działania zarządcze dotyczące ryzyka kredytowego

Do podstawowych narzędzi zarządzania ryzykiem kredytowym stosowanych w Banku należą:

- minimalne warunki transakcji (parametry ryzyka) określone dla danego typu transakcji (np. minimalna wartość LTV, maksymalna kwota kredytu, wymagane zabezpieczenie),
- reguły określania dostępności do kredytowania, w tym punkty odcięcia – minimalna liczba punktów przyznawanych w wyniku oceny wiarygodności z wykorzystaniem systemu scoringowego (dla klienta indywidualnego), bądź klasa ratingu klienta oraz klasa ratingu łącznego (dla klienta instytucjonalnego), od których można dokonać z klientem transakcji kredytowej,
- limity koncentracji – limity określone w art. 71 ust. 1 ustawy Prawo bankowe,
- limity branżowe – limity ograniczające poziom ryzyka związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych prowadzących działalność w branżach charakteryzujących się wysokim poziomem ryzyka kredytowego,
- limity związane z ekspozycjami kredytowymi klientów Banku – limity określające apetyt na ryzyko kredytowe wynikające między innymi z rekomendacji S i T,
- limity kredytowe określające maksymalne zaangażowanie Banku wobec określonego kontrahenta bądź kraju z tytułu operacji rynku hurtowego oraz limity rozliczeniowe i limity na okres zaangażowania,
- limity kompetencyjne – określają maksymalny poziom uprawnień do podejmowania decyzji kredytowych wobec klientów Banku, zależą przede wszystkim od kwoty zaangażowania kredytowego Banku w stosunku do klienta (lub grupy klientów powiązanych) i okresu transakcji kredytowej; wysokość limitów kompetencyjnych zależy od poziomu podejmowania decyzji kredytowej (w strukturze organizacyjnej Banku),
- minimalne marże kredytowe – marże na ryzyko kredytowe związane z dokonaniem przez Bank określonej transakcji kredytowej z danym klientem instytucjonalnym, przy czym oferowane klientowi oprocentowanie nie może być niższe od stawki referencyjnej powiększonej o marżę na ryzyko kredytowe.

Szczególne rolę w ustanawianiu minimalnych warunków transakcji stanowi polityka zabezpieczeń w zakresie ryzyka kredytowego. Prowadzona przez Bank polityka zabezpieczeń ma na celu należyte zabezpieczenie ryzyka kredytowego, na jakie narażony jest Bank, w tym przede wszystkim ustanowienie zabezpieczeń dających możliwie najwyższy poziom odzysku w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych wierzycielskości.

Przy przyjmowaniu prawnych zabezpieczeń kredytów Bank stosuje następujące zasady:

- w przypadku znacznych kwotowo kredytów ustanawianych jest kilka rodzajów zabezpieczeń, z uwzględnieniem, jeśli jest to możliwe, łączenia zabezpieczeń osobistych z rzeczowymi,
- preferowane jest przyjmowanie zabezpieczeń płynnych, tj. zabezpieczeń rzeczowych, w których zbycie jest możliwe bez istotnego obniżenia ich ceny w czasie, który nie naraża Banku na zmianę wartości zabezpieczenia ze względu na właściwą danemu zabezpieczeniu fluktuację cen,
- w przypadku przyjęcia zabezpieczenia rzeczowego, jako dodatkowe zabezpieczenie przyjmowany jest przelew wierzycielskości pieniężnej z umowy ubezpieczenia przedmiotu tego zabezpieczenia lub umowa ubezpieczenia wystawiona na rzecz Banku,
- zabezpieczenie oceniane jest pod kątem faktycznej możliwości ich wykorzystania jako ewentualne źródło dochodzenia roszczeń Banku. Podstawą oceny wartości przedmiotów zabezpieczeń rzeczowych jest wartość rynkowa,
- skuteczne ustanowienie zabezpieczeń zgodnie z treścią umowy jest warunkiem uruchomienia środków pieniężnych.

Polityka w zakresie prawnych zabezpieczeń określona została w przepisach wewnętrznych Banku.

Ustanawianie określonych typów zabezpieczeń uzależnione jest od produktu oraz rodzaju klienta. Przy udzielaniu kredytów przeznaczonych na finansowanie rynku mieszkaniowego zabezpieczenie obligatorycznie ustanawiane jest w postaci hipoteki na nieruchomości. Do czasu skutecznego ustanowienia zabezpieczenia hipotecznego (w zależności od rodzaju kredytu oraz jego kwoty) stosuje się podwyższoną marżę kredytową lub/i przyjmuje się zabezpieczenie w formie przelewu wierzytelności z umowy na wybudowanie lokalu, przelew wierzytelności z umowy deweloperskiej oraz rachunku powierniczego otwartego / zamkniętego / gwarancji, weksla czy poręczenia.

Przy udzielaniu kredytów detalicznych dla klientów indywidualnych przyjmuje się najczęściej zabezpieczenie osobiste (poręczenie cywilne, poręczenie wekslowe) albo ustanawia się zabezpieczenia na rachunku bankowym klienta, na samochodzie lub papierach wartościowych.

Zabezpieczenie kredytów przeznaczonych na finansowanie małych i średnich przedsiębiorstw oraz klientów korporacyjnych ustanawia się m.in.: na wierzytelnościach gospodarczych, rachunkach bankowych, rzeczach ruchomych, nieruchomościach czy papierach wartościowych.

41. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko poniesienia straty na pozycjach bilansowych i pozabilansowych Banku wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w wyniku zmian stóp procentowych na rynku.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian rynkowych stóp procentowych do akceptowalnego poziomu poprzez odpowiednie kształtowanie struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych.

41.1. Pomiar ryzyka stopy procentowej

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej PKO Bank Polski SA w szczególności wykorzystuje miarę wartości zagrożonej (VaR), miarę wrażliwości dochodu odsetkowego, testy warunków skrajnych oraz luki przeszacowań.

Wartość zagrożona (VaR) definiowana jest jako potencjalna wartość straty wynikająca z utrzymywanej struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz zmienności stóp procentowych, przy założonym poziomie prawdopodobieństwa i z uwzględnieniem korelacji między czynnikami ryzyka.

Wrażliwość dochodu odsetkowego jest miarą określającą zmianę dochodu odsetkowego wynikającą ze skokowej zmiany stóp procentowych. Miara ta uwzględnia zróżnicowanie terminów przeszacowań poszczególnych pozycji odsetkowych w każdym z wybranych horyzontów czasowych.

Testy warunków skrajnych (stress-testy) służą do oszacowania potencjalnych strat wynikających z utrzymywanej struktury bilansu i pozycji pozabilansowych w przypadku wystąpienia sytuacji na rynku, która nie jest standardowo opisana za pomocą miar statystycznych. W Banku stosowane są dwa rodzaje scenariuszy:

- 1) scenariusze hipotetyczne – w których arbitralnie przyjmowane są zmiany stóp procentowych: równoległe przesunięcie krzywych stóp procentowych w poszczególnych walutach o ± 50 p.b., ± 100 p.b. i ± 200 p.b. oraz scenariusze wygięcia (nierównoległego przesunięcia typu „peak” oraz „twist”) krzywych dochodowości,
- 2) scenariusze historyczne – w których zmiany stóp procentowych są przyjmowane na podstawie zachowań stóp procentowych w przeszłości, obejmujące: największą historyczną zmianę, wygięcie krzywej dochodowości z uwzględnieniem pozycji na portfelach, największe historyczne nierównoległe przesunięcie krzywych stóp procentowych dla papierów wartościowych oraz instrumentów pochodnych je zabezpieczających.

Luka przeszacowań prezentuje różnicę między wartością bieżącą pozycji aktywnych oraz pasywnych narażonych na ryzyko stopy procentowej, podlegających przeszacowaniu w danym przedziale czasowym, przy czym pozycje te ujmowane są w dacie transakcji.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku i na koniec 2013 roku PKO Bank Polski SA posiadał skumulowaną lukę dodatnią w PLN we wszystkich horyzontach czasowych.

41.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka stopy procentowej

Ekspozycja PKO Banku Polskiego SA na ryzyko stopy procentowej kształtowała się na dzień 30 czerwca 2014 roku w ramach przyjętych limitów. Bank był narażony głównie na ryzyko złotej stopy procentowej, które na dzień 30 czerwca 2014 roku odpowiadało za ok. 72% wartości zagrożonej (VaR). Ryzyko stopy procentowej zdeteminowane było głównie ryzykiem niedopasowania terminów przeszacowań stóp procentowych aktywów i zobowiązań Banku.

VaR Banku oraz analizę stress-testową narażenia PKO Banku Polskiego SA na ryzyko stopy procentowej przedstawia poniższa tabela:

Nazwa miary wrażliwości	30.06.2014	31.12.2013
VaR 10 - dniowy przy poziomie ufności 99% (tys. PLN)	125 136	54 930
Równoległe przesunięcie krzywych stóp procentowych o 200 pb. (tys. PLN) (test warunków skrajnych)*	778 252	523 130

* W tabeli zaprezentowano wartość najbardziej niekorzystnego testu warunków skrajnych spośród scenariuszy zmiany krzywych stóp procentowych w poszczególnych walutach głównych (PLN, EUR, USD, CHF i GBP) oraz w pozostałych walutach o 200 p.b. w górę oraz o 200 p.b. w dół.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku wartość zagrożona na stopie procentowej Banku w horyzoncie 10-dniowym (VaR 10-dniowy) wyniosła 125 136 tysięcy PLN, co stanowiło ok. 0,57% funduszy własnych Banku. Na dzień 31 grudnia 2013 roku miara VaR dla Banku wyniosła 54 930 tysięcy PLN, co stanowiło ok. 0,27% funduszy własnych Banku.

41.3. Raportowanie ryzyka stopy procentowej

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka stopy procentowej w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko stopy procentowej oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko.

41.4. Działania zarządcze dotyczące ryzyka stopy procentowej

Do głównych narzędzi zarządzania ryzykiem stopy procentowej w PKO Banku Polskim SA należą:

- procedury dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- limity i wartości progowe na ryzyko stopy procentowej,
- określenie dopuszczalnych typów transakcji opartych na stopie procentowej.

W Banku zostały ustanowione limity i wartości progowe na ryzyko stopy procentowej, m.in. na: wrażliwość cenową, wrażliwość dochodu odsetkowego, limity oraz wartości progowe strat, a także limity instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

42. Zarządzanie ryzykiem walutowym

Ryzyko walutowe to ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian kursów walutowych, generowane przez utrzymywanie otwartych pozycji walutowych w poszczególnych walutach.

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian kursów walut do akceptowalnego poziomu poprzez odpowiednie kształtowanie struktury walutowej pozycji bilansowych oraz pozabilansowych.

42.1. Pomiar ryzyka walutowego

Do pomiaru ryzyka walutowego stosowany jest w PKO Banku Polskim SA model wartości zagrożonej (VaR) oraz testy warunków skrajnych.

Wartość zagrożona (VaR) definiowana jest jako potencjalna wartość straty wynikająca z utrzymywanych pozycji walutowych oraz zmienności kursów walut, przy założonym poziomie prawdopodobieństwa i z uwzględnieniem korelacji między czynnikami ryzyka.

Testy warunków skrajnych (*stress-testing* i *crash-testing*) służą do oszacowania potencjalnej straty z zajętych pozycji walutowych w przypadku wystąpienia nadzwyczajnej sytuacji na rynku walutowym, która nie jest standardowo opisana za pomocą miar statystycznych. W Banku stosowane są dwa rodzaje scenariuszy:

- 1) scenariusze hipotetyczne – w których przyjmuje się hipotetyczną aprecjację lub deprecjację kursów walutowych (20-procentową oraz 50-procentową),
- 2) scenariusze historyczne – scenariusze zachowań kursów walutowych zaobserwowane w przeszłości.

42.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka walutowego

VaR Banku oraz analizę stress-testową narażenia Banku na ryzyko walutowe, łącznie dla wszystkich walut przedstawia poniższa tabela:

Nazwa miary wrażliwości	30.06.2014	31.12.2013
VaR 10-dniowy przy poziomie ufności 99% (tys. PLN)	1 804	2 443
Zmiana kursów WAL/PLN o 20% (tys. PLN) (test warunków skrajnych)*	14 819	21 428

* W tabeli zaprezentowano wartość najbardziej niekorzystnego testu warunków skrajnych spośród scenariuszy: aprecjacja PLN o 20% oraz deprecjacja PLN o 20%.

Ryzyko walutowe zarówno na dzień 30 czerwca 2014 roku, jak i na dzień 31 grudnia 2013 roku kształtowało się na niskim poziomie.

Wielkość pozycji walutowych dla poszczególnych walut prezentuje poniższa tabela:

Pozycja walutowa	30.06.2014	31.12.2013
EUR	(9 755)	13 010
USD	8 969	79 507
CHF	(13 508)	6 526
GBP	1 192	3 673
Pozostałe (Globalna Netto)	(15 774)	6 020

Wielkość pozycji walutowych jest kluczowym (poza zmiennościami kursów walutowych) czynnikiem determinującym poziom ryzyka walutowego, na jakie narażony jest Bank. Na poziom pozycji walutowych wpływają wszystkie transakcje walutowe, jakie zostają zawarte przez Bank, nie tylko bilansowe (np. kredyty), ale również pozabilansowe (np. transakcje pochodne, w szczególności CIRS). Zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami zarządzania ryzykiem walutowym codziennie otwierana przez Bank pozycja walutowa w działalności bankowej (np. spłata przez klienta zaciągniętego kredytu walutowego w PLN, przewalutowanie kredytu) jest w każdym dniu domykana, także przy wykorzystaniu instrumentów pochodnych. Oznacza to, że pozycja walutowa Banku na koniec dnia może się składać wyłącznie z wygenerowanej w tym dniu niedomkniętej pozycji w działalności bankowej oraz ograniczonej limitami pozycji walutowej pochodzącej z działalności handlowej, co powoduje, że narażenie Banku na ryzyko walutowe jest niskie (w odniesieniu do funduszy własnych VaR 10-dniowy dla pozycji walutowej Banku na dzień 30 czerwca 2014 roku wynosił ok. 0,01%).

42.3. Raportowanie ryzyka walutowego

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka walutowego w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko walutowe oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko.

42.4. Działania zarządcze dotyczące ryzyka walutowego

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem walutowym w Banku są:

- procedury dotyczące zarządzania ryzykiem walutowym,
- limity i wartości progowe na ryzyko walutowe,
- określenie dopuszczalnych typów transakcji walutowych oraz stosowanych w tych transakcjach kursów walutowych.

W Banku zostały ustanowione limity i wartości progowe na ryzyko walutowe m.in. na: pozycje walutowe, wartość zagrożoną obliczaną w horyzoncie 10-dniowym oraz stratę dzienną na rynku walutowym.

43. Zarządzanie ryzykiem płynności

Ryzyko płynności to ryzyko braku możliwości terminowego wywiązania się z zobowiązań w wyniku braku płynnych środków. Sytuacja braku płynności może wynikać z niewłaściwej struktury bilansu, niedopasowania przepływów pieniężnych, nieotrzymania płatności od kontrahentów, nagłego wycofania środków przez klientów lub innych wydarzeń na rynku.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie niezbędnej wysokości środków finansowych koniecznych do wywiązywania się z bieżących i przyszłych (również potencjalnych) zobowiązań z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmian otoczenia rynkowego poprzez odpowiednie kształtowanie struktury bilansu oraz zobowiązań pozabilansowych.

Podstawą polityki PKO Banku Polskiego SA w zakresie płynności jest utrzymywanie portfela płynnych papierów wartościowych oraz wzrost stabilnych źródeł finansowania (w szczególności stabilnej bazy depozytowej). W ramach zarządzania ryzykiem płynności wykorzystuje się również instrumenty rynku pieniężnego, w tym operacje otwartego rynku NBP.

43.1. Pomiar ryzyka płynności

W Banku wykorzystywane są następujące miary ryzyka płynności:

- kontraktowa i urealniona luka płynności,
- rezerwa płynności,
- miary stabilności portfela depozytów i kredytów,
- testy warunków skrajnych (stress-testy płynności).

43.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka płynności

Poniżej prezentowane luki płynności zawierają między innymi urealnienia pozycji bilansowych Banku dotyczące osadu depozytów podmiotów niefinansowych i ich wymagalności, osadu kredytów w rachunku bieżącym podmiotów niefinansowych i ich zapadalności oraz płynnych papierów wartościowych i ich terminu zapadalności.

	a/vista	0 - 1 miesiąc	1 - 3 miesiące	3 - 6 miesiące	6 - 12 miesiące	12 - 24 miesiące	24 - 60 miesiące	pow. 60 miesiące
30.06.2014								
Urealniona luka okresowa	9 583 981	10 296 571	953 438	1 497 409	6 874 619	4 263 269	16 173 194	(49 642 481)
Urealniona skumulowana luka okresowa	9 583 981	19 880 552	20 833 990	22 331 399	29 206 018	33 469 287	49 642 481	-
31.12.2013								
Urealniona luka okresowa	7 013 631	13 166 722	(9 759 378)	(768 599)	1 984 857	5 271 529	18 081 601	(34 990 363)
Urealniona skumulowana luka okresowa	7 013 631	20 180 353	10 420 975	9 652 376	11 637 233	16 908 762	34 990 363	-

We wszystkich przedziałach urealniona skumulowana luka płynności PKO Banku Polskiego SA wykazywała wartości dodatnie na dzień 30 czerwca 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku. Oznacza to nadwyżkę zapadających aktywów nad wymagalnymi zobowiązaniami.

Poniższa tabela przedstawia rezerwę płynności Banku na dzień 30 czerwca 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku:

Nazwa miar wrażliwości	30.06.2014	31.12.2013
Rezerwa płynności do 1 miesiąca* (mln PLN)	16 071	17 816

*Rezerwa płynności jest to różnica między najbardziej płynnymi aktywami a oczekiwanymi i potencjalnymi zobowiązaniami, które stoją się wymagalne w danym horyzoncie czasowym.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku poziom osadu depozytów stanowił ok. 94,1% wszystkich depozytów zdeponowanych w Banku (z wyłączeniem rynku międzybankowego), co oznacza spadek o ok. 1,8 p.p. w porównaniu do końca 2013 roku.

43.3. Raportowanie ryzyka płynności

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka płynności w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko płynności oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko.

43.4. Działania zarządcze dotyczące ryzyka płynności

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem płynności w PKO Banku Polskim SA są:

- procedury dotyczące zarządzania ryzykiem płynności, w tym w szczególności plany awaryjne,
- limity i wartości progowe ograniczające ryzyko płynności,
- transakcje depozytowe, lokacyjne, pochodne, w tym walutowe transakcje strukturalne, oraz transakcje kupna i sprzedaży papierów wartościowych,
- transakcje zapewniające długoterminowe finansowanie działalności kredytowej.

Dla zapewnienia właściwego poziomu płynności w PKO Banku Polskim SA przyjęte zostały limity i wartości progowe na ryzyko płynności krótko-, średnio- i długoterminowej.

44. Zarządzanie ryzykiem cen towarów

Ryzyko cen towarów jest to ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian cen towarów, generowane przez utrzymywanie otwartych pozycji w poszczególnych towarach.

Celem zarządzania ryzykiem cen towarów jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian cen towarów do akceptowalnego poziomu poprzez odpowiednie kształtowanie struktury bilansowych oraz pozabilansowych pozycji towarowych.

Zarządzanie ryzykiem cen towarów odbywa się poprzez nakładanie limitów na instrumenty generujące ryzyko cen towarów, monitorowanie ich wykorzystania oraz raportowanie poziomu ryzyka. Wpływ ryzyka cen towarów na sytuację finansową Banku jest nieistotny.

45. Zarządzanie ryzykiem cen kapitałowych papierów wartościowych

Ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych jest to ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian cen kapitałowych papierów wartościowych na rynku publicznym lub indeksów giełdowych, generowane przez utrzymywanie otwartych pozycji w instrumentach wrażliwych na zmiany tych parametrów rynkowych.

Ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych powstaje w wyniku operacji przeprowadzanych w ramach działalności handlowej (Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA), działalności inwestycyjnej oraz w wyniku pozostałych operacji w ramach działalności bankowej generujących pozycje w kapitałowych papierach wartościowych.

Celem zarządzania ryzykiem cen kapitałowych papierów wartościowych jest ograniczenie ewentualnych strat z tytułu zmian cen kapitałowych papierów wartościowych na rynku publicznym lub indeksów giełdowych do poziomu akceptowalnego przez Bank, poprzez optymalizowanie zajmowanych pozycji w instrumentach wrażliwych na zmiany tych parametrów rynkowych.

Zarządzanie ryzykiem odbywa się poprzez nakładanie limitów na działalność Domu Maklerskiego PKO Banku Polskiego SA oraz monitorowanie ich wykorzystania.

Wpływ ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych na sytuację finansową Banku został określony jako nieistotny. Pozycje zajęte w kapitałowych papierach wartościowych oraz instrumentach indeksowych są ograniczane i nie przewiduje się ich istotnego zwiększenia.

W Banku opracowywane są raporty uwzględniające ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych w trybie miesięcznym oraz kwartalnym. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko.

46. Inne ryzyka cenowe

Biorąc pod uwagę inne ryzyka cenowe Bank na dzień 30 czerwca 2014 roku był narażony na ryzyko cen jednostek uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania.

Wpływ tego ryzyka na sytuację finansową Banku jest nieistotny. Wymóg kapitałowy, wyznaczony zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 575/2013, na pokrycie wyżej wymienionego ryzyka wyniósł na dzień 30 czerwca 2014 roku ok. 1,5 miliona PLN. Wzrost w stosunku do wymogu według stanu na 31 grudnia 2013 roku wynika z zakupionych jednostek funduszy zbiorowego inwestowania.

47. Zarządzanie ryzykiem instrumentów pochodnych

Ryzyko instrumentów pochodnych jest to ryzyko wynikające z zajęcia przez Bank pozycji w instrumentach finansowych, które spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) wartość instrumentu zmienia się wraz ze zmianą instrumentu bazowego,
- 2) nie wymaga żadnej inwestycji początkowej netto lub wymaga tylko niewielkiej inwestycji początkowej netto w porównaniu z innymi rodzajami umów, które w podobny sposób reagują na zmiany warunków rynkowych,
- 3) jego rozliczenie ma nastąpić w przyszłości.

Proces zarządzania ryzykiem instrumentów pochodnych w Banku jest zintegrowany z zarządzaniem ryzykami: stopy procentowej, walutowym, płynności oraz kredytowym, przy czym, ze względu na specyfikę instrumentów pochodnych, jest on poddany szczególnej kontroli określonej w przepisach wewnętrznych Banku.

47.1. Pomiar ryzyka instrumentów pochodnych

Do pomiaru ryzyka instrumentów pochodnych w Banku wykorzystywany jest m.in. model wartości zagrożonej (VaR), o którym mowa w rozdziale dotyczącym ryzyka stopy procentowej lub w rozdziale dotyczącym ryzyka walutowego w zależności od czynnika ryzyka, od którego zależy wartość instrumentu.

47.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka instrumentów pochodnych

Monitorowanie ryzyka instrumentów pochodnych odbywa się w ramach monitorowania pozostałych rodzajów ryzyka finansowego oraz ryzyka kredytowego. Bank przykładą szczególną wagę do monitorowania ryzyka finansowego związanego z utrzymywaniem portfelem opcji walutowych oraz ryzyka kredytowego klienta, wynikającego z jego należności wobec Banku z tytułu zawartych instrumentów pochodnych.

47.3. Raportowanie ryzyka instrumentów pochodnych

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka instrumentów pochodnych w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko instrumentów pochodnych oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko.

47.4. Działania zarządcze dotyczące ryzyka instrumentów pochodnych

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem instrumentów pochodnych są:

- procedury dotyczące zarządzania ryzykiem instrumentów pochodnych,
- limity i wartości progowe na ryzyko instrumentów pochodnych,
- umowy ramowe określające m.in. mechanizmy rozliczeniowe,
- umowy zabezpieczające, na podstawie których wybrani klienci Banku zobowiązani są do pokrywania zabezpieczeniem ekspozycji z tytułu instrumentów pochodnych.

Zarządzanie ryzykiem odbywa się poprzez nakładanie limitów na instrumenty pochodne, monitorowanie ich wykorzystania oraz raportowanie poziomu ryzyka.

Szczególne znaczenie dla ograniczenia ryzyka związanego z instrumentami pochodnymi mają umowy ramowe zawierane przez Bank z głównymi kontrahentami na bazie standardu opracowanego przez Związek Banków Polskich (banki krajowe) oraz ISDA (banki zagraniczne i instytucje kredytowe), które umożliwiają kompensację zarówno wymagalnych (redukcja ryzyka rozliczeniowego), jak i niewymagalnych zobowiązań stron (redukcja ryzyka przedrozliczeniowego). Dodatkowym zabezpieczeniem ekspozycji wynikającej z instrumentów pochodnych są depozyty zabezpieczające składane przez kontrahentów w ramach realizacji umów CSA (Credit Support Annex).

48. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne uwzględnia ryzyko prawne, a nie obejmuje ryzyka reputacji i ryzyka biznesowego.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Bank działalności operacyjnej przez udoskonalanie efektywnych, dostosowanych do profilu i skali działalności mechanizmów identyfikacji, oceny i pomiaru, ograniczania oraz monitorowania i raportowania ryzyka operacyjnego.

48.1. Pomiar ryzyka operacyjnego

Pomiar ryzyka operacyjnego w Banku ma na celu określenie skali zagrożeń związanych z występowaniem ryzyka operacyjnego przy wykorzystaniu ustalonych miar ryzyka. Pomiar ryzyka operacyjnego obejmuje:

- obliczanie kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego (KRI),
- obliczenie wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z podejściem AMA,
- testy warunków skrajnych,
- wyliczenie kapitału wewnętrznego.

Samooocena ryzyka operacyjnego obejmuje identyfikację i ocenę ryzyka operacyjnego dla produktów, procesów i aplikacji Banku oraz zmian organizacyjnych i jest przeprowadzana z wykorzystaniem:

- zgromadzonych danych o zdarzeniach operacyjnych,
- wyników inspekcji, postępowań oraz kontroli wewnętrznej funkcjonalnej,
- kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego (KRI).

48.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka operacyjnego

Monitorowanie ryzyka operacyjnego ma na celu kontrolę ryzyka operacyjnego oraz diagnozowanie obszarów wymagających działań zarządczych.

Bank regularnie monitoruje:

- stopień wykorzystania strategicznych limitów tolerancji oraz limitów strat na ryzyko operacyjne,
- zdarzenia operacyjne i ich skutki,
- wyniki samooceny ryzyka operacyjnego,
- wyniki AMA, testów warunków skrajnych,
- wartości KRI w relacji do wartości progowych i krytycznych
- skuteczność i terminowość podejmowanych działań w ramach redukcji lub transferu ryzyka operacyjnego.

48.3. Raportowanie ryzyka operacyjnego

Raportowanie informacji dotyczących ryzyka operacyjnego prowadzi się na potrzeby:

- wewnętrzne Banku, w szczególności: wyższej kadry kierowniczej, KRO, KR, Zarządu oraz Rady Nadzorczej,
- instytucji nadzorczych,
- akcjonariuszy i rynku finansowego.

Raportowanie na potrzeby wewnętrzne Banku informacji dotyczących ryzyka operacyjnego Banku prowadzone jest w cyklach miesięcznych i kwartalnych. Odbiorcami raportów kwartalnych są KRO, KR, Zarząd oraz Rada Nadzorcza. Raporty kwartalne zawierają w szczególności informacje na temat:

- wyników pomiaru i monitorowania ryzyka operacyjnego,
- profilu ryzyka operacyjnego Banku wynikającego z procesu identyfikacji i oceny zagrożeń dla produktów, procesów i aplikacji Banku,
- działań podjętych celem ograniczenia ryzyka operacyjnego oraz oceny skuteczności podejmowanych działań w celu obniżenia poziomu ryzyka operacyjnego,
- rekomendacji i decyzji KRO lub Zarządu.

W cyklach miesięcznych sporządzane są informacje dotyczące ryzyka operacyjnego kierowane do członków Zarządu, komórek organizacyjnych Centrali i specjalistycznych oraz jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Zakres informacji jest zróżnicowany i dostosowany do zakresu odpowiedzialności poszczególnych odbiorców informacji.

48.4. Działania zarządcze dotyczące ryzyka operacyjnego

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym realizuje się na poziomie całego Banku oraz na poziomach poszczególnych obszarów systemowego zarządzania ryzykiem operacyjnym. Systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym polega na tworzeniu rozwiązań służących sprawowaniu przez Bank kontroli nad poziomem ryzyka operacyjnego umożliwiającym realizację celów Banku. Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest przez każdego pracownika PKO Banku Polskiego i polega na zapobieganiu materializacji zdarzeń operacyjnych powstających przy obsłudze produktów, realizacji procesów i eksploatacji aplikacji oraz na reagowaniu na występujące zdarzenia operacyjne.

Dla potrzeb związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym Bank gromadzi dane wewnętrzne i zewnętrzne o zdarzeniach operacyjnych i skutkach ich powstania, dane o otoczeniu operacyjnym oraz dane dotyczące jakości kontroli wewnętrznej funkcjonalnej.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko operacyjne w Banku stosowane są różnego rodzaju rozwiązania takie jak:

- 1) instrumenty kontrolne,
- 2) instrumenty zarządzania zasobami ludzkimi (dobór kadr, podnoszenie kwalifikacji pracowników, systemy motywacyjne),
- 3) wartości progowe i krytyczne KRI,
- 4) strategiczne limity tolerancji i limity strat na ryzyko operacyjne,
- 5) plany awaryjne,
- 6) ubezpieczenia,
- 7) outsourcing.

Działania zarządcze podejmuje się w następujących przypadkach:

- z inicjatywy KRO,
- z inicjatywy jednostek i komórek organizacyjnych Banku zarządzających ryzykiem operacyjnym,
- gdy istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo, że ryzyko przekroczy poziom umiarkowany lub wysoki lub nastąpiło przekroczenie tych poziomów.

W szczególności w przypadku, gdy poziom ryzyka osiągnął stan podwyższony lub wysoki, Bank stosuje następujące podejścia:

- redukcja ryzyka – łagodzenie wpływu czynników ryzyka lub skutków jego materializacji,
- transfer ryzyka – przeniesienie odpowiedzialności za pokrycie ewentualnych strat na podmiot zewnętrzny,
- unikanie ryzyka – rezygnacja z działalności generującej ryzyko lub wyeliminowanie prawdopodobieństwa wystąpienia czynnika ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym podlega systemowi kontroli wewnętrznej obejmującemu:

- przegląd strategii i procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- samoocenę utrzymania zgodności z wymogami dotyczącymi podejścia AMA,
- walidację podejścia AMA,
- audyt wewnętrzny.

49. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności

W PKO Banku Polskim SA ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako ryzyko poniesienia sankcji prawnych, powstania strat finansowych bądź utraty reputacji lub wiarygodności wskutek niezastosowania się Banku, pracowników Banku lub podmiotów działających w jego imieniu do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, w tym norm etycznych.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest:

- 1) przeciwdziałanie występowaniu przypadków braku zgodności oraz utrwalanie wśród akcjonariuszy, klientów, pracowników, partnerów biznesowych i innych uczestników rynku, wizerunku Banku jako instytucji działającej zgodnie z prawem i przyjętymi standardami postępowania, godnej zaufania, rzetelnej i uczciwej,
- 2) przeciwdziałanie możliwości wystąpienia utraty reputacji lub wiarygodności Banku, będącego wynikiem nieprzestrzegania lub niewłaściwego stosowania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, w tym norm etycznych,
- 3) przeciwdziałanie ryzyku wystąpienia strat finansowych lub sankcji prawnych, które mogą być konsekwencją naruszenia powyższych przepisów i norm postępowania.

W Banku za tworzenie rozwiązań systemowych w zakresie zapewnienia zgodności, w tym rozwój metod oceny, monitorowania i raportowania ryzyka braku zgodności odpowiada Departament Zgodności, któremu zapewniono niezależność, podporządkowując w zakresie spraw związanych z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności bezpośrednio Prezesowi Zarządu.

Identyfikacja i ocena ryzyka braku zgodności dokonywana jest cyklicznie przez tzw. właścicieli procesów wewnętrznych, we współpracy z Departamentem Zgodności i obejmuje w szczególności:

- 1) oszacowanie potencjalnej dotkliwości skutków wystąpienia przypadków braku zgodności w postaci:
 - strat finansowych w szczególności kar administracyjnych lub odszkodowań,
 - utraty reputacji lub wiarygodności,
- 2) przeprowadzenie pogłębionej oceny zgodności przebiegu procesu z przepisami prawa, przy wykorzystaniu informacji na temat ustaleń z kontroli zewnętrznych i audytów wewnętrznych, sformułowanych zaleceń pokontrolnych i stopniu ich realizacji.

49.1. Monitorowanie ryzyka braku zgodności

Monitorowanie ryzyka braku zgodności obejmuje:

- 1) wyniki identyfikacji i oceny ryzyka braku zgodności,
- 2) przypadki braku zgodności – przyczyny ich wystąpienia i wywołane skutki,
- 3) działania podejmowane przez Bank w ramach:
 - zarządzania ryzykiem braku zgodności,
 - realizacji zaleceń po audytach wewnętrznych, kontrolach funkcjonalnych oraz kontrolach zewnętrznych,
 - dostosowania do nowych przepisów prawa i standardów postępowania,
 - realizacji rekomendacji Departamentu Zgodności,
- 4) ocenę skuteczności funkcjonowania mechanizmów kontroli związanych z ograniczaniem ryzyka braku zgodności.

Raportowanie informacji dotyczących ryzyka braku zgodności odbywa się w cyklach kwartalnych. Odbiorcami raportów są Zarząd, Rada Nadzorcza oraz Komitet Audytu Rady Nadzorczej. Raporty zawierają między innymi informacje na temat:

- 1) wyników identyfikacji i oceny ryzyka braku zgodności,
- 2) przypadków materializacji ryzyka braku zgodności w Banku i sektorze finansowym,
- 3) najważniejszych zmian otoczenia regulacyjnego oraz uwarunkowań wynikających z aktywności zewnętrznych organów nadzoru i kontroli,
- 4) wyników kontroli zewnętrznych przeprowadzonych w Banku,
- 5) pism zewnętrznych organów nadzoru i kontroli wpływających do Banku,
- 6) najważniejszych działań podejmowanych w ramach zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz realizacji zaleceń po kontrolach zewnętrznych.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w Banku obejmuje w szczególności następujące zagadnienia:

- 1) zapobieganie angażowania Banku w działalność niezgodną z prawem,
- 2) zapewnienie ochrony informacji,
- 3) propagowanie standardów etycznych i monitorowanie ich funkcjonowania,
- 4) zarządzanie konfliktami interesów,
- 5) zapobieganie sytuacjom, w których postępowanie pracowników Banku w sprawach służbowych sprawiałoby wrażenie interesowności,
- 6) profesjonalnego, rzetelnego i przejrzystego formułowania oferty produktowej oraz przekazów reklamowych i marketingowych,
- 7) niezwłoczne, uczciwe i profesjonalne rozpatrywanie skarg, wniosków i reklamacji klientów.

W Banku przyjęta została zerowa tolerancja na ryzyko braku zgodności co oznacza, iż Bank koncentruje swoje działania na zapobieganiu przypadkom materializacji tego ryzyka.

50. Zarządzanie ryzykiem biznesowym

Ryzyko biznesowe jest to ryzyko poniesienia strat wynikających z niekorzystnych zmian zachodzących w otoczeniu biznesowym, podjęcia niekorzystnych decyzji, nieprawidłowego wprowadzenia podjętych decyzji lub braku podjęcia odpowiednich działań, które miałyby być odpowiedzią na zachodzące w otoczeniu biznesowym zmiany, obejmuje ono w szczególności ryzyko strategiczne.

Celem zarządzania ryzykiem biznesowym jest utrzymywanie na akceptowalnym poziomie potencjalnych negatywnych konsekwencji finansowych wynikających z niekorzystnych zmian zachodzących w otoczeniu biznesowym, z podjęcia niekorzystnych decyzji, nieprawidłowego wprowadzenia podjętych decyzji lub braku podjęcia odpowiednich działań, które miałyby być odpowiedzią na zmiany zachodzące w otoczeniu biznesowym.

50.1. Pomiar ryzyka biznesowego

Identyfikacja ryzyka biznesowego polega na rozpoznaniu i określeniu czynników zarówno aktualnych, jak i potencjalnych, które wynikają z bieżącej i planowanej działalności Banku i które mogą znacząco wpływać na sytuację finansową Banku, powstanie lub zmianę wysokości przychodów i kosztów Banku. Identyfikacja ryzyka biznesowego odbywa się poprzez analizę wybranych pozycji z rachunku wyników dotyczących przychodów oraz kosztów Banku.

Pomiar ryzyka biznesowego ma na celu określenie skali zagrożeń związanych z występowaniem ryzyka biznesowego przy wykorzystaniu ustalonych miar ryzyka. Pomiar ryzyka biznesowego jest przeprowadzany kwartalnie i obejmuje:

- obliczenie wybranych wskaźników ryzyka biznesowego,
- przeprowadzenie testów warunków skrajnych (stress testów),
- wyliczenie kapitału wewnętrznego.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka biznesowego Banku wyznacza się na podstawie analizy historycznej zmienności określonych pozycji rachunku zysków i strat dotyczących przychodów i kosztów Banku zgodnie z koncepcją wyniku narażonego na ryzyko (*Earnings at Risk*).

50.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka biznesowego

Prognozowanie ryzyka biznesowego w Banku odbywa się raz na kwartał w horyzoncie rocznym i obejmuje prognozę poziomu ryzyka biznesowego oraz kapitału wewnętrznego. Raz na kwartał wykonywana jest także weryfikacja prognozy ryzyka biznesowego (tzw. *backtesting*).

Monitorowanie ryzyka biznesowego obejmuje, w szczególności:

- strategiczne limity tolerancji na ryzyko biznesowe – z częstotliwością kwartalną,
- wyniki testów warunków skrajnych – z częstotliwością roczną,
- poziom kapitału wewnętrznego – z częstotliwością kwartalną,
- odchylenia prognozy ryzyka biznesowego od realizacji – z częstotliwością kwartalną.

50.3. Raportowanie ryzyka biznesowego

Raportowanie ryzyka biznesowego prowadzone jest w Banku w okresach kwartalnych. Odbiorcami raportów o poziomie ryzyka biznesowego są KZAP, KR oraz Zarząd. Raporty zawierają m.in. informację dotyczącą poziomu kapitału wewnętrznego, wyniki testów warunków skrajnych, wyniki ankiety przeprowadzonej wśród wyższej kadry kierowniczej Banku, stopień wykorzystania limitów strategicznych na ryzyko biznesowe, prognozę ryzyka biznesowego oraz *backtesting* prognozy.

50.4. Działania zarządcze dotyczące ryzyka biznesowego

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem biznesowym w Banku są: procedury dotyczące zarządzania ryzykiem biznesowym oraz limity i wartości progowe na ryzyko biznesowe.

51. Zarządzanie ryzykiem reputacji

Ryzyko reputacji definiowane jest jako ryzyko związane z możliwością wystąpienia negatywnych odchyleń od zaplanowanego wyniku finansowego Banku wskutek pogorszenia się wizerunku Banku. Celem zarządzania ryzykiem reputacji jest ochrona wizerunku Banku oraz ograniczanie prawdopodobieństwa wystąpienia i wysokości straty reputacyjnej.

Zarządzanie ryzykiem reputacji w Banku obejmuje w szczególności:

- realizowanie komunikacyjnych działań osłonowych,
- monitorowanie mediów: telewizji, radia, prasy, Internetu pod względem identyfikacji skutków zaistniałych zdarzeń wizerunkowych i dystrybucja informacji w tym zakresie,
- rejestrowanie skutków zaistniałych zdarzeń wizerunkowych,
- analizowanie i ocena skutków zdarzeń wizerunkowych oraz określanie poziomu ryzyka reputacji.

Podstawowymi narzędziami realizacji działań związanych z oceną poziomu ryzyka reputacji Banku są:

- katalog kategorii zdarzeń wizerunkowych, zawierający wykaz kategorii zdarzeń wizerunkowych wraz z przypisanymi do nich wagami. Katalog określa profil ryzyka poprzez przypisanie odpowiednich wag poszczególnym kategoriom zdarzeń wizerunkowych,
- rejestr skutków zdarzeń wizerunkowych służący do rejestrowania zidentyfikowanych skutków zdarzeń wizerunkowych – wyniku monitoringu mediów oraz skarg reklamacji i wniosków.

Raportowanie ryzyka reputacji jest prowadzone w Banku w okresach rocznych. Odbiorcami informacji o poziomie ryzyka reputacji są Zarząd, Rada Nadzorcza oraz komórki Pionu Ryzyka Bankowego.

52. Zarządzanie ryzykiem modeli

Ryzyko modeli jest to ryzyko poniesienia negatywnych skutków finansowych lub reputacyjnych w wyniku podejmowania błędnych decyzji biznesowych na podstawie funkcjonujących w Banku modeli.

Celem zarządzania modelami oraz ryzykiem modeli jest ograniczanie poziomu ryzyka modeli w Banku.

52.1. Identyfikacja i ocena ryzyka modeli

Identyfikacja ryzyka modeli w Banku polega w szczególności na:

- gromadzeniu informacji o wszystkich istniejących, budowanych, a także planowanych do budowy modelach,
- cyklicznym określaniu istotności modeli,
- określaniu potencjalnych zagrożeń jakie mogą wystąpić w trakcie cyklu życia modelu.

Wszystkie modele istotne w Banku objęte są procesem regularnej, niezależnej walidacji.

Ocena ryzyka modeli ma na celu określenie skali zagrożeń związanych z występowaniem ryzyka modeli. W Banku dokonuje się oceny poziomu ryzyka poszczególnych elementów ważnych z punktu widzenia modelu, oceny ryzyka na poziomie pojedynczego modelu oraz zagregowanej oceny poziomu ryzyka modeli.

Oceny agregowane mogą być w szczególności na poziomie Banku, poszczególnych rodzajów ryzyka lub klas modeli, poszczególnych procesów cyklu życia modeli. Ocena ryzyka modeli dokonywana jest nie rzadziej niż raz do roku oraz w momencie pojawienia się nowych modeli, zmiany skali lub profilu działalności Banku.

52.2. Monitorowanie ryzyka modeli

Celem monitorowania ryzyka modeli jest kontrola ryzyka modeli oraz diagnozowanie obszarów wymagających działań zarządczych. Proces monitorowania ryzyka modeli, w szczególności obejmuje: poziom ryzyka modeli, status wykonania planowanych zaleceń oraz skuteczność realizacji zaleceń w ramach ograniczania ryzyka modeli.

52.3. Raportowanie ryzyka modeli

Raportowanie ryzyka modeli prowadzone jest w Banku w cyklu kwartalnym i rocznym. Raporty zawierają w szczególności:

- wyniki monitorowania ryzyka modeli,
- informacje o poziomie ryzyka modeli oraz mapę ryzyka modeli,
- ewentualne propozycje działań zarządczych ograniczających ryzyko modeli,
- ocenę skuteczności zaleceń podejmowanych w celu obniżenia poziomu ryzyka modeli,
- wnioski, raporty lub podsumowania wynikające z procesu zarządzania modelami.

52.4. Działania zarządcze obejmujące ryzyko modeli

Celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem modeli oraz poziomu tego ryzyka w Banku. Działania zarządcze polegają w szczególności na:

- wydawaniu przepisów wewnętrznych Banku,
- ustalaniu akceptowalnych poziomów ryzyka,
- wydawaniu zaleceń,
- podejmowaniu decyzji o zastosowaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem modeli.

53. Zarządzanie ryzykiem zmian makroekonomicznych

Ryzyko zmian makroekonomicznych jest to ryzyko pogorszenia sytuacji finansowej Banku w wyniku niekorzystnego wpływu zmiany warunków makroekonomicznych.

Celem zarządzania ryzykiem zmian makroekonomicznych jest identyfikacja czynników makroekonomicznych mających znaczący wpływ na działalność Banku oraz podejmowanie działań mających na celu ograniczenie niekorzystnego wpływu potencjalnych zmian sytuacji makroekonomicznej na sytuację finansową Banku.

53.1. Identyfikacja i pomiar ryzyka zmian makroekonomicznych

Identyfikacja ryzyka zmian makroekonomicznych polega na określeniu scenariuszy potencjalnych zmian makroekonomicznych oraz określeniu czynników ryzyka mających największy wpływ na sytuację finansową Banku. Ryzyko zmian makroekonomicznych powstaje w wyniku oddziaływania czynników zależnych i niezależnych od działań Banku. Bank identyfikuje czynniki wpływające na poziom ryzyka zmian makroekonomicznych w trakcie przeprowadzania kompleksowych testów warunków skrajnych.

Ryzyko zmian makroekonomicznych materializuje się pośrednio w ramach innych ryzyk wpływających na działalność Banku poprzez:

- straty kredytowe,
- straty powstałe na skutek niekorzystnych zmian sytuacji rynkowej (zmiany kursów walut, zmiany poziomu stóp procentowych),
- spadek poziomu płynności Banku,
- straty powstałe w wyniku realizacji ryzyka operacyjnego,
- pozostałe straty.

Dla celów pomiaru ryzyka zmian makroekonomicznych Bank wykorzystuje miary ryzyka bazujące na wynikach kompleksowych testów warunków skrajnych, w szczególności dotyczące:

- wyniku finansowego oraz jego składowych,
- miar adekwatności kapitałowej oraz ich składowych,
- wybranych miar płynności.

53.2. Monitorowanie ryzyka zmian makroekonomicznych

Proces monitorowania ryzyka zmian makroekonomicznych obejmuje monitorowanie:

- zmian sytuacji makroekonomicznej,
- czynników makroekonomicznych, na które Bank jest wrażliwy,
- wyników testów warunków skrajnych,
- poziomu ryzyka zmian makroekonomicznych.

53.3. Raportowanie ryzyka zmian makroekonomicznych

Raportowanie ryzyka zmian makroekonomicznych realizowane jest w postaci raportów podsumowujących wyniki każdorazowego przeprowadzenia testów warunków skrajnych. Odbiorcami raportów są KZAP i Zarząd. Raporty zawierają informacje m.in.

- podsumowanie wyników testów warunków skrajnych,
- w przypadku wystąpienia podwyższonego lub wysokiego poziomu ryzyka zmian makroekonomicznych: analizę przyczyn, które doprowadziły do wzrostu poziomu ryzyka, ocenę potencjalnych skutków zaistniałej sytuacji dla Banku, przewidywania rozwoju sytuacji, propozycję działań mających na celu obniżenie poziomu ryzyka, wstępną ocenę ich skuteczności.

53.4. Działania zarządcze obejmujące ryzyko zmian makroekonomicznych

Działania zarządcze polegają w szczególności na:

- wydawaniu przepisów wewnętrznych Banku,
- ustalaniu akceptowalnych poziomów ryzyka,
- propozycji działań mających na celu obniżenie poziomu ryzyka w przypadku wystąpienia podwyższonego lub wysokiego poziomu ryzyka zmian makroekonomicznych.

54. Kompleksowe testy warunków skrajnych

Kompleksowe testy warunków skrajnych stanowią integralny element zarządzania ryzykiem w Banku oraz uzupełnienie testów warunków skrajnych specyficznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.

Kompleksowe testy warunków skrajnych uwzględniają zbiorczo następujące rodzaje ryzyka uznane przez Bank za istotne, w tym:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko rynkowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko biznesowe.

Kompleksowe testy warunków skrajnych obejmują analizę wpływu zmian w otoczeniu i funkcjonowaniu Banku na sytuację finansową Banku, w szczególności:

- rachunek zysków i strat,
- bilans,
- fundusze własne,
- adekwatność kapitałową, w tym wymogi w zakresie funduszy własnych, kapitał wewnętrzny, miary adekwatności kapitałowej,
- wybrane miary płynności.

Kompleksowe testy warunków skrajnych na własne potrzeby Banku przeprowadzane są nie rzadziej niż raz w roku w horyzoncie trzyletnim przy uwzględnieniu zmian wartości i struktury pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej oraz rachunku zysków i strat (testy dynamiczne). Testy nadzorcze przeprowadzane są na żądanie organów nadzorczych zgodnie z założeniami dostarczonymi przez organy nadzorcze.

55. Adekwatność kapitałowa

Adekwatność kapitałowa to proces mający na celu zapewnienie, przy określonym poziomie tolerancji na ryzyko, iż poziom ryzyka podejmowanego przez Bank związanego z rozwojem działalności biznesowej może zostać pokryty posiadanym kapitałem w określonym horyzoncie czasowym. Proces zarządzania adekwatnością kapitałową obejmuje w szczególności przestrzeganie obowiązujących norm nadzorczych i określonego w Banku poziomu tolerancji na ryzyko, proces planowania kapitałowego, w tym polityki dotyczącej źródeł pozyskiwania kapitału.

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest utrzymywanie, w sposób ciągły, kapitału na poziomie adekwatnym do skali oraz profilu ryzyka działalności Banku.

Proces zarządzania adekwatnością kapitałową Banku obejmuje:

- identyfikację i monitorowanie istotnych rodzajów ryzyka,
- szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka oraz łącznego kapitału wewnętrznego,
- monitorowanie, raportowanie, prognozowanie i limitowanie adekwatności kapitałowej,
- dokonywanie alokacji kapitału wewnętrznego na obszary biznesowe, segmenty klienta oraz spółki Grupy Kapitałowej dla celów analiz rentowności,
- wykorzystywanie narzędzi wpływających na poziom adekwatności kapitałowej (w tym: narzędzi wpływających na poziom funduszy własnych, skalę pomniejszych funduszy własnych oraz wysokość portfela kredytowego).

Podstawową regulacją obowiązującą w procesie oceny adekwatności kapitałowej według stanu na dzień 30 czerwca 2014 roku jest Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, zwane dalej „Rozporządzenie CRR”. Rozporządzenie CRR stanowi część tzw. pakietu CRD IV/CRR, w skład którego obok Rozporządzenia wchodzi Dyrektywa CRD IV – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi zmieniająca Dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywę 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (dalej zwana „Dyrektywa CRD”). W przeciwieństwie do Rozporządzenia CRR, które obowiązuje bezpośrednio, Dyrektywa CRD musi być zaimplementowana do prawa krajowego. Na dzień 30 czerwca 2014 roku Ustawa – prawo bankowe nie została jeszcze znowelizowana i obecnie trwają prace nad nowelizacją Ustawy implementującej przepisy CRD IV. W związku z powyższym, pierwszeństwo w przypadku konfliktu pomiędzy przepisami Rozporządzenia CRR a przepisami krajowymi mają przepisy Rozporządzenia CRR.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku Bank spełnia wymagania dotyczące miar adekwatności kapitałowej określone w Rozporządzeniu CRR.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku wszystkie miary adekwatności kapitałowej zostały wyliczone w oparciu o postanowienia ustawy Prawo bankowe, Uchwały nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z 10 marca 2010 roku w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (Dz. Urz. KNF Nr 2 poz. 11 z dnia 9 kwietnia 2010 roku z późn. zm.), Uchwały nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 20 grudnia 2011 roku w sprawie pomniejszych funduszy własnych (Dz. Urz. KNF Nr 13 poz. 49 z dnia 30 grudnia 2011 roku). Cele i zasady zarządzania adekwatnością kapitałową w świetle powyższych przepisów zostały szczegółowo opisane w rocznym sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA za rok 2013. W sprawozdaniu tym została zawarta również informacja o składnikach funduszy własnych Banku wyliczanych dla potrzeb adekwatności kapitałowej, a także o metodach kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka według stanu na 31 grudnia 2013 roku.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku miary adekwatności kapitałowej zostały wyliczone w oparciu o postanowienia Rozporządzenia CRR, z uwzględnieniem znanych Bankowi planowanych do wdrożenia opcji narodowych.

Poziom adekwatności kapitałowej Banku w I półroczu 2014 roku utrzymywał się na bezpiecznym poziomie, istotnie powyżej limitów nadzorczych.

55.1. Fundusze własne dla potrzeb adekwatności kapitałowej

Fundusze własne na potrzeby adekwatności kapitałowej na dzień 30 czerwca 2014 roku zostały wyliczone w oparciu o postanowienia Rozporządzenia CRR.

Fundusze własne Banku składają się z funduszy podstawowych Tier 1 oraz funduszy uzupełniających Tier 2. W Banku nie są identyfikowane elementy dodatkowego kapitału Tier 1.

W skład funduszy podstawowych Tier 1 (tzw. Common Equity Tier 1 lub CET1) wchodzi:

- 1) fundusze zasadnicze obejmujące: kapitał zakładowy, pozostałe kapitały rezerwowe (kapitał zapasowy, kapitał rezerwowy),
- 2) inne skumulowane całkowite dochody (z wyłączeniem zysków i strat dotyczących zabezpieczenia przepływów pieniężnych, przy czym w zakresie niezrealizowanych zysków i strat na instrumentach zaliczonych do portfela instrumentów dostępnych do sprzedaży ujmowane są tylko straty w wysokości 80% ich wartości bilansowej),
- 3) fundusz ogólnego ryzyka,
- 4) zyski zatrzymane (niepodzielony wynik z lat ubiegłych),
- 5) wynik finansowy netto w trakcie zatwierdzania oraz wynik netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczony zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszony o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłego rewidenta, przy czym warunkiem zaliczenia wyżej wymienionego wyniku do funduszy własnych Banku jest jego zatwierdzenie przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, lub przed zatwierdzeniem przez WZA, uzyskanie zgody KNF na jego zaliczenie do funduszy własnych.

Fundusze podstawowe Tier 1 pomniejszane są o:

- 1) straty za bieżący rok obrotowy,
- 2) wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej po pomniejszeniu o kwotę powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, odliczana kwota zawiera wartość firmy uwzględnioną w wycenie znacznych inwestycji Banku,
- 3) dodatkowe korekty wartości aktywów wycenianych według wartości godziwej,
- 4) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych, które przekraczają 10% kapitału podstawowego Tier 1 (bez uwzględniania pomniejszeń z tytułu zaangażowań kapitałowych i aktywów z tytułu podatku odroczonego),
- 5) zaangażowania kapitałowe Banku w instytucje finansowe, instytucje kredytowe, banki krajowe, banki zagraniczne i zakłady ubezpieczeń, wyrażone w postaci posiadanych akcji lub udziałów, stanowiące strukturalne pozycje walutowe, zgodnie z art. 3 Rozporządzenia CRR,
- 6) znaczące zaangażowania kapitałowe Banku bezpośrednie i pośrednie w instytucje finansowe, instytucje kredytowe, banki krajowe, banki zagraniczne i zakłady ubezpieczeń, wyrażone w postaci posiadanych akcji lub udziałów, lub innych instrumentów kapitału podstawowego Tier 1 tych podmiotów (poza zaangażowaniami, stanowiącymi pozycje strukturalne), których suma przekracza 10% Kapitału podstawowego Tier 1 (bez uwzględniania pomniejszeń z tytułu zaangażowań kapitałowych i aktywów z tytułu podatku odroczonego),
- 7) kwotę, o jaką suma:
 - a) aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego opartych na przyszłej rentowności i wynikających z różnic przejściowych, do wysokości 10% Kapitału podstawowego Tier 1 (bez uwzględniania pomniejszeń z tytułu zaangażowań kapitałowych i aktywów z tytułu podatku odroczonego) oraz
 - b) zaangażowań kapitałowych Banku w instytucje finansowe, instytucje kredytowe, banki krajowe, banki zagraniczne i zakłady ubezpieczeń, wyrażone w postaci instrumentów kapitału podstawowego Tier 1 tych podmiotów, do wysokości 10% Kapitału podstawowego Tier 1 (bez uwzględniania pomniejszeń z tytułu zaangażowań kapitałowych i aktywów z tytułu podatku odroczonego)przekracza równowartość 15% kapitału podstawowego Tier 1 (bez uwzględniania pomniejszeń z tytułu zaangażowań kapitałowych i aktywów z tytułu podatku odroczonego).

Kwota poniżej przedmiotowego progu nie pomniejsza funduszy własnych i jest uwzględniana w aktywach ważonych ryzykiem.

W skład funduszy uzupełniających Tier 2 wchodzi zobowiązania podporządkowane, które spełniają wymogi Rozporządzenia CRR i w przypadku których Bank uzyskał zgodę KNF na zaliczenie ich do funduszy własnych.

Fundusze uzupełniające Tier 2 pomniejszane są o zaangażowania kapitałowe Banku w instytucje finansowe, instytucje kredytowe, banki krajowe, banki zagraniczne i zakłady ubezpieczeń w postaci instrumentów kapitału uzupełniającego Tier 2 tych podmiotów.

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR do końca roku 2017 wszelkie kwoty zaangażowań kapitałowych spełniające powyższe warunki odliczane są w połowie do kapitału podstawowego Tier 1 oraz w połowie do kapitału uzupełniającego Tier 2.

W przypadku, gdyby wartość pomniejszeń obniżyła wartość funduszy uzupełniających Tier 2 poniżej zera, wartość nadwyżki tych pomniejszeń ponad wartość funduszy uzupełniających Tier 2 odejmuje się od funduszy podstawowych Tier 1.

Na dzień 30 czerwca 2014 roku w funduszach własnych Banku wyliczanych na potrzeby adekwatności kapitałowej został ujęty zysk Banku za 2013 rok po pomniejszeniu o zatwierdzoną dywidendę (w wysokości 2 025 020 tysięcy PLN). Zysk został ujęty w kapitale zapasowym i zakładowym Banku (poniżej w pozycji „pozostałe kapitały rezerwowe”), zgodnie z uchwałą nr 7/2014 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej z dnia 26 czerwca 2014 roku w sprawie podziału zysku PKO Banku Polskiego SA osiągniętego w 2013 roku oraz pokrycia niepodzielonej straty z lat ubiegłych.

Informacja o strukturze funduszy własnych Banku wyznaczanych dla potrzeb adekwatności kapitałowej według stanu na 30 czerwca 2014 roku, zgodnie z Rozporządzeniem CRR została zawarta w poniższej tabeli:

FUNDUSZE WŁASNE BANKU*	30.06.2014
Fundusze podstawowe (Tier 1)	21 573 757
Kapitał zakładowy	1 250 000
Pozostałe kapitały rezerwowe	22 040 024
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 070 000
Skumulowane inne całkowite dochody	(51 335)
Wartość firmy	(7 785)
Inne wartości niematerialne	(1 629 623)
Zaangażowania kapitałowe pomniejszające fundusze własne	(1 088 716)
Dodatkowe korekty aktywów wycenianych do wartości godziwej	(8 808)
Fundusze uzupełniające (Tier 2)	511 984
Zobowiązania podporządkowane zaliczone do funduszy uzupełniających	1 600 700
Zaangażowania kapitałowe pomniejszające fundusze własne	(1 088 716)
Razem fundusze własne	22 085 741

* Wybrane pozycje uwzględniają korekty wymagane w okresie przejściowym.

Na dzień 31 grudnia 2013 r fundusze własne na potrzeby adekwatności kapitałowej zostały wyliczone w oparciu o postanowienia ustawy Prawo bankowe oraz Uchwały nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 20 grudnia 2011 roku w sprawie pomniejszeń funduszy własnych (Dz. Urz. KNF Nr 13 poz. 49 z dnia 30 grudnia 2011 roku).

Informacja o strukturze funduszy własnych Banku wyznaczanych dla potrzeb adekwatności kapitałowej według stanu na 31 grudnia 2013 roku została zawarta w poniższej tabeli:

FUNDUSZE WŁASNE BANKU	31.12.2013
Fundusze podstawowe (Tier 1)	19 346 921
Kapitał zakładowy	1 250 000
Kapitał zapasowy	16 598 111
Pozostałe kapitały rezerwowe	3 416 893
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 070 000
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	(271 242)
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych, kapitałowych i pozostałych należnościach zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży	(134 128)
Korekty aktualizujące wartość wyceny aktywów w portfelu handlowym	(5 656)
Wartości niematerialne	(1 944 132)
Zaangażowania kapitałowe	(632 925)
Fundusze uzupełniające (Tier 2)	1 022 720
Zobowiązania podporządkowane zaliczone do funduszy uzupełniających	1 600 700
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych i kapitałowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży (w wysokości 80% wartości przed opodatkowaniem)	54 945
Zaangażowania kapitałowe	(632 925)
Kapitał krótkoterminowy (Tier 3)	154 112
Razem fundusze własne	20 523 753

55.2. Wymogi w zakresie funduszy własnych (Filar I)

Zgodnie z obowiązującym od dnia 1 stycznia 2014 roku rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012, PKO Bank Polski SA wylicza wymogi w zakresie funduszy własnych dla następujących rodzajów ryzyka:

- z tytułu ryzyka kredytowego – metodą standardową,
- z tytułu ryzyka operacyjnego – metodą zaawansowaną (AMA),
- z tytułu ryzyka pozycji (rynkowego) – metodami podstawowymi.

Łączny wymóg w zakresie funduszy własnych składa się z sumy wymogów kapitałowych na:

- 1) ryzyko kredytowe – w tym ryzyko kredytowe instrumentów z księgi bankowej, ryzyko kredytowe kontrahenta oraz ryzyko związane z korektą wyceny kredytowej (CVA),
- 2) ryzyko pozycji (rynkowe) – w tym ryzyko walutowe, cen towarów, cen kapitałowych papierów wartościowych, szczególne cen instrumentów dłużnych, ryzyko ogólne stóp procentowych oraz ryzyko związane z opcjami i warrantami inne niż ryzyko delta,
- 3) ryzyko operacyjne,
- 4) inne rodzaje wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu:
 - ryzyka rozliczenia i dostawy,
 - przekroczenia limitu dużych zaangażowań.

Poniższa tabela prezentuje wymogi w zakresie funduszy własnych Banku z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka. Dane według stanu na 30.06.2014 zostały wyliczone zgodnie z rozporządzeniem nr 575/2013 (o którym mowa powyżej), natomiast dane według stanu na 31.12.2013 roku zostały wyliczone zgodnie z Uchwałą nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z 10 marca 2010 roku w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (Dz. Urz. KNF Nr 2 poz. 11 z dnia 09 kwietnia 2011 roku z późn. zm.).

Wymogi w zakresie funduszy własnych	30.06.2014	31.12.2013
Ryzyko kredytowe	12 262 040	11 391 785
Ryzyko rynkowe	352 785	340 410
Ryzyko korekty wyceny kredytowej	208 813	-
Ryzyko operacyjne	555 067	539 813
Łączny wymóg kapitałowy	13 378 705	12 272 008
Współczynnik wypłacalności	13,21%	13,38%

Bank wylicza wymogi w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego stosując następujące formuły:

- w zakresie ekspozycji bilansowych – iloczyn wartości bilansowej, wagi ryzyka przypisanej ekspozycji zgodnie z metodą standardową wyliczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego oraz 8% (przy uwzględnieniu uznawalnych zabezpieczeń),
- w zakresie udzielonych zobowiązań pozabilansowych – iloczyn wartości zobowiązania (uwzględniającej wartość rezerw na to zobowiązanie), wagi ryzyka produktu, wagi ryzyka przypisanej ekspozycji pozabilansowej zgodnie z metodą standardową wyliczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego oraz 8% (przy uwzględnieniu uznawalnych zabezpieczeń),
- w zakresie transakcji pozabilansowych (instrumentów pochodnych) – iloczyn wagi ryzyka przypisanej transakcji pozabilansowej zgodnie z metodą standardową wyliczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego, ekwiwalentu bilansowego transakcji pozabilansowych oraz 8% (wartość ekwiwalentu bilansowego wyliczana jest zgodnie z metodą wyceny rynkowej).

55.3. Kapitał wewnętrzny (Filar II)

PKO Bank Polski SA wyznacza kapitał wewnętrzny zgodnie z uchwałą nr 258/2011 KNF z dnia 4 października 2011 roku w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku (Dz. Urz. KNF Nr 11 poz. 42 z dnia 23 listopada 2011 roku). Kapitał wewnętrzny to szacowana kwota kapitału, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz wpływu zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka.

Kapitał wewnętrzny w PKO Banku Polskim SA jest obliczany na pokrycie każdego z istotnych rodzajów ryzyka:

- ryzyka kredytowego (w zakresie ryzyka niewypłacalności),
- ryzyka walutowego,
- ryzyka stopy procentowej,
- ryzyka płynności,
- ryzyka operacyjnego,
- ryzyka biznesowego (uwzględniającego ryzyko strategiczne).

Materializacja ryzyka zmian makroekonomicznych, ryzyka modeli oraz ryzyka braku zgodności znajduje odzwierciedlenie w oszacowaniach kapitału wewnętrznego na pokrycie rodzajów ryzyka: kredytowego, stopy procentowej, walutowego, operacyjnego i biznesowego.

Bank cyklicznie monitoruje istotność poszczególnych rodzajów ryzyka odnoszących się do działalności Banku.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka jest ustalany zgodnie z metodami określonymi w przepisach wewnętrznych. W przypadku dokonywania szacunków kapitału wewnętrznego na podstawie modeli statystycznych, stosowany jest roczny horyzont prognozy oraz poziom ufności 99,9%. Łączny kapitał wewnętrzny Banku stanowi sumę wysokości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich istotnych dla Banku rodzajów ryzyka.

Bank przyjmuje ostrożne podejście do agregacji ryzyk i nie wykorzystuje efektu dywersyfikacji. W pierwszym półroczu 2014 roku wysokość relacji funduszy własnych do kapitału wewnętrznego Banku utrzymywała się na poziomie powyżej zarówno limitu ustawowego, jak i wewnętrznego Banku.

55.4. Ujawnienia (Filar III)

Zgodnie z § 6 uchwały nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu (Dz. Urz. KNF z 2008 roku Nr 8, poz. 39 z późniejszymi zmianami), PKO Bank Polski SA, będący jednostką dominującą w rozumieniu § 3 tej uchwały, ogłasza w cyklu rocznym informacje dotyczące adekwatności kapitałowej w odrębnym dokumencie, publikowanym nie później niż w terminie 30 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie.

Szczegółowe informacje o zakresie ujawnianych informacji w zakresie adekwatności kapitałowej, sposobie ich weryfikacji oraz publikacji zawierają Zasady polityki informacyjnej PKO Banku Polskiego SA w zakresie adekwatności kapitałowej udostępnione na stronie internetowej Banku (www.pkobp.pl).

ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU KOŃCĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY

56. Zdarzenia następujące po dniu kończącym okres sprawozdawczy

W dniu 30 lipca 2014 roku PKO Bank Polski SA podpisał ze spółką Polimex-Mostostal SA aneks do umowy w sprawie zasad obsługi zadłużenia finansowego Spółki z dnia 21 grudnia 2012 roku, implementujący warunki wstępne porozumienia w sprawie III etapu restrukturyzacji finansowej Spółki.

Wyżej wymieniony aneks został również podpisany przez Bank Polska Kasa Opieki SA, Bank Ochrony Środowiska SA, Bank Zachodni WBK SA, Bank Millennium SA oraz obligatariuszy posiadających wierzytelności z tytułu obligacji wyemitowanych przez Spółkę o łącznej wartości nominalnej około 120 milionów PLN.

Kluczowe warunki zmian określone w aneksie związane z III etapem restrukturyzacji Spółki zakładają m.in.:

- dokapitalizowanie - przeprowadzenie emisji obligacji na łączną kwotę 140 milionów PLN skierowanej do Agencji Rozwoju Przemysłu SA lub innych podmiotów, z czego część emitowanych obligacji stanowić będą obligacje zamienne na akcje Spółki pozwalające na uzyskanie przez Agencję Rozwoju Przemysłu SA do 33% głosów na walnym zgromadzeniu Spółki z uwzględnieniem rozwodnienia wynikającego z przeprowadzenia konwersji, o której mowa poniżej; obligacje zamienne podlegać będą zamianie na akcje Spółki po cenie emisyjnej równej 4 grosze.
- konwersję wierzytelności – wierzyciele, którzy podpisali aneks zobowiązali się do skonwertowania na kapitał zakładowy Spółki przysługujących im wierzytelności wobec Spółki w łącznej kwocie co najmniej 470 milionów PLN. W celu realizacji konwersji, Spółka dokona nowych emisji akcji Spółki po średniej cenie emisyjnej 0,175 PLN za jedną akcję emitowaną w ramach konwersji.

Realizacja porozumienia, w tym emisja obligacji i konwersja wierzytelności jest uzależniona od spełnienia opisanych w aneksie warunków.

Ostateczna spłata pozostałych wierzytelności wierzycieli Spółki, będących stronami umowy z dnia 21 grudnia 2012 roku, nieobjętych konwersją, nastąpi do dnia 31 grudnia 2019 roku lub do ostatecznej daty wykupu obligacji (w zależności od tego, który z wyżej wymienionych terminów nastąpi wcześniej).

W dniu 31 lipca 2014 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Polimex-Mostostal SA podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki o kwotę nie większą niż 124 miliony PLN w drodze emisji akcji serii R (oferowanych w szczególności wierzycielom Spółki w celu konwersji długu na kapitał zakładowy) oraz uchwałę w sprawie emisji obligacji zamiennych na akcje serii S o łącznej wartości nominalnej nie większej niż 85 milionów PLN.

W dniu 26 sierpnia 2014 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na utworzenie przez PKO Bank Polski SA banku pod nazwą PKO Bank Hipoteczny SA.

W dniu 31 lipca 2014 roku odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Polski Standard Płatności Sp. z o.o. – spółki zależnej od PKO Banku Polskiego SA, podczas którego podjęto uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki o kwotę 11 355 tysięcy PLN poprzez emisję nowych udziałów skierowaną do banków: Alior Bank SA, Bank Millennium SA., Bank Zachodni WBK SA, ING Bank Śląski SA oraz mBank SA (każdy z banków objął po 45 420 udziałów o wartości nominalnej 50 PLN). Do dnia 20 sierpnia 2014 roku wyżej wymienione banki przekazały oświadczenia o objęciu udziałów oraz wpłaciły na konto Spółki środki pieniężne z tytułu objęcia udziałów. W dniu 20 sierpnia 2014 roku złożono wniosek do Krajowego Rejestru Sądowego. Po rejestracji podwyższenia każdy z banków, w tym PKO Bank Polski SA będzie posiadał udziały stanowiące 16,67% kapitału zakładowego Spółki.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu Banku

26.08.2014	Zbigniew Jagiełło	Prezes Zarządu	 (podpis)
26.08.2014	Piotr Alicki	Wiceprezes Zarządu	 (podpis)
26.08.2014	Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu	 (podpis)
26.08.2014	Piotr Mazur	Wiceprezes Zarządu	 (podpis)
26.08.2014	Jarosław Myjak	Wiceprezes Zarządu	 (podpis)
26.08.2014	Jacek Obłękowski	Wiceprezes Zarządu	 (podpis)
26.08.2014	Jakub Papierski	Wiceprezes Zarządu	 (podpis)

Podpis osoby, której powierzono
prowadzenie ksiąg rachunkowych

26.08.2014

Danuta Szymańska
Dyrektor Pionu Rachunkowości

.....
(podpis)